

NİCAT MADATLI

KADER

“Elm və təhsil”
Bakı – 2022

Redaktor:
Türkel Gasimbeyli

Nicat Madatli. Kader.
Bakı, "Elm və təhsil", 2022, 192 səh.

ISBN 978-9952-8435-9-0

© "Elm və təhsil", 2022

YAZARIN ÖN SÖZÜ

“Ölüm Sanatı” isimli ilk kitabım yayınlandığında yakın bir arkadaşımın kitapla ilgili düşüncelerini söylemesini istedim. Bana kitaptan yeni bir şey öğrenmediğini söyledi. Bu cevap üzerine bütün okuduğum kitapları aklımdan geçirdim. Onlardan ne öğrendiğimi, bana ne kattıklarını kendi kendime sordum ve aşağıdaki sonuca vardım:

Romanlar, hikayeler, tarihi, sosyoloji ve diğer türden kitaplar tek başlarına bize hiçbir şey öğretmezler. Yapbozun küçük parçaları gibi; birleşerek bizim karakterimizin olgunlaşmasını sağlarlar. Her kitap ruhumuzun bir parçasını içerir. Yapboz parçalarına benzeyen hisselerin bir tekini bile kaybetsek, ruhumuz da onunla birlikte kaybolur. Kısacası, okuduğumuz kitapların bize sağladığı faydalarını görmek için onların içeriğine veya konusuna değil, aynada kendimize bakmamız gerekir. Böylelikle ruhumuzu görür, onun olgunlaşmasında bize yaptıkları yardım dolayısıyla kitaplarımıza teşekkür ederiz.

“Kader”in ana karakteri olan Mesut Özel beklendiği gibi bir Monte Cristo Kontu değil, olsa olsa Zamanımızın Bir Kahramanı (Peçorin) olabilir.

Bazen insanlar hikayedeki karakterlere benzemeye özen gösterirler. Fakat Mesut Özel’in özenile-

cek biri olmadığını, aksine, insanların ona benzemek için çaba sarf etmeleri ve özen göstermeleri gerektiğini belirterek, heyecanlarını bir nebze de olsa azalttığım için değerli okuyucularımdan beni bağışlamalarını rica ediyorum.

Hikayenin başında yer verdiğim, Rus şiir tarihine adını altın harflerle yazdırmış Lermontov'un "Yelkenli" isimli şiiri konu açısından "Kader"e önsöz olabilecek niteliktedir.

Değerli okuyucularıma derin sevgilerimi belirterek iyi okumalar dilerim!

*Yüreği barışcıl esinlerle doluydu oysa,
O, şan için, umutlar için doğmuştu;
Kendine bir yer bulamadı toplumda
Ve iblis zincirleyemedi ruhunu;
Ve Tanrı kulak vermedi yakarışlarına,
En güzel günleri çiçeklenirken yok oldu;*

M. Y. Lermontov

I

Konuklar

Zor geçen kışın ardından meteoroloji otoritelerinin yanıldığı; söylediklerinin aksine sıcak bir bahar gelmişti. Uzmanları şaşırtan bu olay âdeta “yaz”ın gelişıydi. Her zaman olduğu gibi ilgililer bu işten alınları ak çıkmak için iklim değişikliğini hedef göstererek ortadan kaybolmuşlardır.

Bütün bu sıradışı olaylar yaşanırken iki yıl önce yayınladığı “Köyden Sesler” kitabıyla adını daha genç olmasına rağmen tüm dünyaya ezberleten yazarımız Mesut Özel etrafında yaşanan garip olayları

pek önemsemeyip kendi zengin ve aşağılık hayatına odaklanmıştı. Doğrusu, tabiat olaylarından daha ilginç Mesut Özel'in nasıl bu kadar kısa zamanda zengin oluşuydu. Son bir yıl içerisinde yurttaş olduğu bir yayıncı ona ulaşmış ve yazıları için aylık yüksek miktarda maaş bağlamıştı. Fakat Mesut Özel şöhret olduktan sonra yazmaya ara vermişti(gerçi bıraktığını da söyleyebiliriz). İki yıldır ne yazıyor, ne de yeni bir şeyler okuyordu. Elbette bunda yayıncısının ona, istediği vakit; ne zaman isterse kitaplar ve makaleler yazabileceğini, bilhassa bunlara rağmen yine de aylığın bir gün gecikmeksizin her zaman olduğu gibi banka hesabına yatırılacağına söz vermesi de etkenlerden biriydi.

Kardeşin kardeşe parasız hiçbir şey vermeyeceği bu devirde, Mesut Özel böyle bir teklifi duyunca hemen kabul etti ve yazılarının temelini oluşturan acı, hüznün yerini rahatlığa bıraktı.

İşte bu aylık para ve dünyada satılan kitaplarından gelen gelir ile kısa sürede zenginleşmiş ve şehre yakın ama şehrin kalabalığından uzakta kendisine koskoca kasaba boyutunda bir köşk yaptırmıştı. Her gün farklı arabalarla ünlü, herkes tarafından bilinen gazinolara gidip kumar oynardı. Kısacası geçireceği sıkıntılı günler olmayınca, yeni eserler de yetişmez olmuştu. Ama son bir haftadır hiç hâli yoktu. Çünkü biri Rus, biri İngiliz ve diğeri de Fransız olmak üzere üç dünyaca ünlü yazar ve eleştirmen onu ziyarete

gelecek ve onları sekiz gün boyunca ağırlamak zorunda kalacağından gazinolara ve diğer eylence mekanlarına gidemeyecekti. Esas da bölgenin merkezinde bulunan "Dream" gazinosuna gidemeyeceği ve orta yaşlı şişman iş adamıyla ruletde yeniden karşılaşmayacağı için üzülüyordu. Ne olursa olsun o tombul herifle yüzleşmeliydi. Bilakis bunu yapmasa her defasında kendisinden akıllı hareket ederek(tahminlerinin büyük kısmı doğru çıkıyor ve Mesut Özel'den farklı olarak ne zaman çekileceğini çok iyi biliyordu) onun tüm parasını kaybetmesine neden olan bu huysuz kişiden intikamını alamayacak, ömrü boyu vicdan azabı çekecekti. Bunun üzerine Mesut Özel ondan şehirde bir kaç gün kalmasını rica etmiş ve neyseki söz konusu iş adamı onun teklifini kabul etmiş ve şehirde iki gün daha kalacağına şerefi üzerine yemin etmişti. Hatta yemin ettiği sırada ona gülen oturdukları masanın krupiyesine niçin güldüğünü sormuş ve "Hiç kumar üzerine şeref yemini edilir mi?" diye aldığı cevaptan kendisine karşı büyük hakaret edildiğini müdüre söyleyerek krupiyenin kovulmasını emretmişti. İlk başta müdürün böyle çalışkan ve şerefli çalışanı kovması şehrin her tarafında itirazlarla karşılandı. Fakat (doğaları gereği) insanlar üç gün sonra olayı tümünden unuttular.

Bahar akşamının hafif soğuk esintisi altında şatoya benzer her tarafı yüksek duvarlarla kaplı, dörtkatlı, avlusunda küçük bir göleti bulunan ve sağını,

solunu, arkasını ıssız ormanların kapladığı malikane- nin önünde konukların gelmesini bekleyen Mesut Özel sıkılıyordu. Âdeta kaza çıkmasını ve konukların buraya asla ulaşmamasını diliyordu. Eğer konuklar sapasağlam gelirlirse, mecburen onların yanı başında kalmalı, şanına layık onları evinde ağırlamalıydı. Fakat onlarla birlikte olursa gazinoya gidemeyecek; yani eğlenemeyecekti. Hem konukları olan dünya şöhretli yazarlarla sohbet ederse, konuklar iki yıldır eline kalem almayan bu gencin hiç de sanıldığı gibi büyük bir adam olmadığını, sadece eğlence ve kumar tiryakisi olduğunu hemen anlayacaklardı. Zaten üslubu da pek iç açıcı değildi(Aslında üslubunu karşısındaki insanların vazifelerine göre değiştiriyordu).

Ama Tanrı bu sahtekarın dualarını kabul etmemiş olacaktı ki, konuklar son derece lüks bir limuzinle bahçeye girdiler.

Araba köşkün önünde: karşısında iki büyük çinar ağacının bulunduğu, göletin tam karşısındaki ana kapının önünde durdu. Mesut Özel hemen ceketinin önünü kapattı ve arabanın kapısını açtı. İlk önce yüz çizgileri fazla berlignin, saçları beyaz, burnu ince, yetmiş yaşlarında asil bir İngiliz hanımefendisi arabadan indi. Umursamaz simsiyah gözleri bazen umutlu kişilerde olduğu gibi parlıyor, ardından eski kömür siyahı haline dönüyordu. Kendisi gibi asil ve soğukkanlı bir şekilde selam verip Mesut Özel'in ar-

kasında sıra halinde düzülmüş hizmetçilerden birinin gösterişi üzere eve girdi.

Hanımefendi`den sonra tüm yazılarıyla Rusya`yı dize getiren eleştirmen ve yazar, aynı zamanda şiir ustası İgor Petrov ağırbaşlılıkla hareket ederek, hiç Mesut Özel`in selamına karşılık vermeden eve doğru yürüdü. Beyaz tenli, kaba suratlı bu adam, geçen yıl nobel ödülüne layık görülmüş, yalnız Avrupa`nın Rusya`ya düşman tavır sergilediğini iddia ederek, ödülünden vazgeçmişti. Dolayısıyla, bilhassa Avrupa`da da ilgi odağı haline gelen Üstat, sözleri ile birçok Batı`lı hayranını hayal kırıklığına uğratmıştı.

Yüzündeki gülümsemesi bir an eksik olmayan, arabadan son inen Fransız yazar Ambroise François, derin sevgi beslediği ve hürmet ettiği Mesut Özel ile kucaklaştı ve ikisi hem gülererek, hem konuşarak konuklar için ziyafet hazırlanan büyük odaya geçtiler. Büyük odanın her duvarı ayrı bir medeniyeti temsil ediyordu: Kapıdan girildiğinde sol tarafta tarihi hikayelerin üzerlerine işlendiği İran halıları duvardan sarkıtılmış, tam karşısındaki duvarda ise Hieronymus Bosch`un, Raphael`in, Leonardo da Vinci`nin ve diğer önemli Rönesans sanatçılarının tıpkıbasım halinde tabloları asılmıştı. Geniş koridora açılan kapının bulunduğu duvarda Sezar`in resmi ve gümüşlerin ahengli düzülüğüyle hazırlanmış eski yunan filozoflarının latince sözleri yer alıyordu. Ve son olarak

ormana doğru bakan duvar sadece üç geniş pencereden ve onları süsleyen japon simgeleriyle donatılmış, etekleri ahşaptan hazırlanmış göz kamaştırıcı bordo renk perdelerden ibaretti. Konuklar odaya girdiklerinde kendilerini odanın sihrine kapılmış olarak buldular. Hayatı boyunca birçok ülke gezmiş ve bulunduğu her ülkenin yaşam tarzını, medeniyetini Montaigne gibi kendi ülkesiymişcesine benimsemiş olan Mrs.Green, gördükleri karşısında hayran kalmıştı. Duvarlara asılı tabloları, halıları, odanın her küncünde bulunan kısa roma sütunları üzerindeki antik vazolar; Mrs.Green Mesut Özel'in bütün değerli eserleri toplamasına göre onun gerçek bir sanatçı olduğunu düşündü.

Diğer taraftan hasretlerini gidermek isteyen eski dostlar gibi birbirlerine özlemlerle bakarak sarılan Türk ve Fransız yazar, aslında hayatları boyunca hiç karşılaşmamış isimlerini dahi duymamışlardı.

Mrs.Green adeti üzere hiç kimseye sormadan masanın başında oturdu. İgor Petrov ise ilk önce masadaki yemeklere tiksiniyor baktı ve ardından hiç istemeyerek; mecbur ediliyormuşçasına Mrs.Green'in sol tarafında oturdu.

Ambroise Özel'in yanından bir an olsun ayrılmıyor, nereye gitse onu takip ediyor, gözüne girmek için ne söylese hemen onu yapıyordu. Sonunda, "İlk siz Efendim!.. Hayır, siz buyurun!" tartışmasından sonra ikisi de yanyana İgor Petrov'un tam karşısın-

da; Mrs.Green`in sağ tarafında oturdular. Mesut Özel kaba bir biçimde bağırarak hizmetçilerin ana yemeği getirmelerini emretti.

Yemek gelene kadar hiç kimse konuşmadı. İngiliz ve Rus yazar etrafa gözgezdirdiklerinden ev sahibi Mesut Özel`i ve François Ambroise`yi unutmuş gibiydiler. Ara sıra Fransız yazar Özel`in kulağına bir şeyler fısıldar, ardından ikisi gizli gizli gülerdi.

Yemek getirildikten sonra da pek konuşan olmadı. Fakat sonunda konuyla ilgili olmayan anlamsız bir ifadeyle Ambroise sessizliği bozdu:

-“Eviniz ne kadar da güzel Mesut Efendi! Açıkcası güzel olmasına rağmen eli kudretli sizin gibi şöhret sahibi yazarın burada yaşaması çok ilginç. Sizi temin ederim, bundan daha iyilerini hakediyorsunuz.”

-“Teşekkür ederim sevgili dostum Mösyö François. Ama elden ne gelir, kazancım bu kadarına bile zar-zor yetiyor.”

Fransız yazarın sözleri Mesut Özel`den başka hiç kimsenin ilgisini çekmemişti. Bilakis Ambroise`ye verdiği yanıtın sonra İgor Petrov ona aşağılıcı bir bakış atmıştı. Mrs.Green ise Rus meslektaşı ile kıyaslandığında daha sakin olduğu açıkca görölüyordu.

-“Eğer böyle bir evde yaşıyorsanız, şöhrete kısa sürede ayak uydurmuşsunuz demek. Bir yazarın şöhrete kapılması felaket bir durumdur! Gösteriş iyi-

dir fakat sadelik daha iyidir. Monte Cristo Kontu'nda söylendiği gibi: daha iyi, iyinin düşmanıdır.

Ayrıca, tecrübelerimden yola çıkarak açıkca söyleyebilirim ki; sıkıntı içinde yaşamadığınıza ve gereğinden fazla neşeli olduğunuza bakarak uzun süredir yazma hevesinizin olmadığını ve hiçbir yeni eser üzerinde çalışmadığınızı tahmin etmek zor değil. Doğrusu..."-dedi Mrs.Green şüphelendiğini belli edercesine. Ardından devam etti-"Açıksözlü olduğum için beni bağışlayın. Ben her şeyi; düşüncelerimi ve tahminlerimi açıkca söylemeyi alışkanlık haline getirdim."

Mrs.Green'in sözleri âdeta bir ok gibi Özel'in yüreğine saplanmıştı. Çünkü ihtiyar kadının söylediklerinin hepsi doğrudu ve yalanlarının ortaya çıkmasından; hatta özel konuklarının yanında ezilmekten korkuyordu. Uzun zamandır yazı yazmasa da, eskiden kalma bilgilerinden dolayı sözleriyle karşındaki insanın yüreğine inmeyi, dokunaklı sözleri ile insanların dikkatlerini kendine çekmesini çok iyi biliyordu. Sürekli sapkınlık peşinde koşan Mesut Özel, gittiği gazinolardan konuşma sanatını dilbilginlerinden daha iyi öğrenmişti. Şimdiki durumda ne söyleyeceğini, kendisini nasıl savunacağını önceden düşünmüştü. Ortam gereği biraz korksa da kendini hemen ele aldı:

-“Düşüncelerinizi serbestce söylemenizi takdir ediyorum. Ben hep akıllı muhalifleri sevmiş, değer

vermişimdir. Fakat ne yazık ki, öne sürdüğünüz tahminlerin gerçekdışı olduğunu itiraf etmek mecburiyetindeyim. Çünkü kitabımın basımından; yani iki yıl öncesinden beri durmadan, gece gündüz ayırmadan yeni hikayeler, şiirler ve hatta farklı lakaplar kullanılarak siyasi makaleler yazıyorum. Ama şimdilik yazı külliyatımı genişlendirmek istediğimden her hangi birini yayınlamayı düşünmüyorum. İnsan psikolojisini iyi bilirsiniz Mrs.Green. İnsan bir şeyi ne kadar çok, uzun süre beklerse, bilhassa onu daha da arzular, onu sahiplenmek için var gücüyle işe koyulur. İşte, dünyanın her bir tarafından insanlar benim yeni kitablarımı bekliyorlar ve bu bekleme uzandıkça daha fazla arzuluyor, bir an önce ellerine geçmesini istiyorlar. Ben de bekleme süresini uzatarak, bir gün yayınlanacak kitabımı insanlara yüce bir nimetmiş gibi kendi ellerimle sunacağım. Böylelikle kudretim bire on artacaktır. Şöhretimi önemsemişimi büyük bir gururla itiraf ediyorum. Zaten siz Mrs.Green, Sayın İgor Petrov ve Mösyö François gibi diğer dünya şöhretine ulaşmış yazarlar da bir gün elde ettikleri başarının ellerinden akıp gitmesinden korkuyor ve bunu önemsiyorlar"-diyerek gururlanan Mesut Özel asıl sorunun şimdi geleceğini düşünmemişti.

-“Peki yeni yazdığınız eserlerin temel konuları nelerdir?”-Rusyalı yazar İgor Petrov dedi. Herkesin İngilizce konuşmasına rağmen Petrov rus dilinden kaynaklı “cı” ve “ki” seslerini karıştırıyor, Mösyö

Ambroise buna karşılık belli etmemeye çalışarak gizlice sırtıyordu. Elbette İgor Petrov bunu gayet iyi anlıyor, sadece ona önemsemiyormuşcasına bir bakış atmakla yetiniyordu.

Mesut Özel düşünmeye fazla vaktinin olmadığını anlayınca hemen konuşmaya başladı:

-“Açıkcası konuları kitap yayımlanmadan önce hiç kimseyle paylaşmam. Bu, benim yüreğimdeki sanatçı ruhuna aykırıdır. Söylediklerimi hoşgörü ile karşılayacağınızı umutediyorum. Gizliliği seviyor ve son derece hassasiyetle yaklaşıyorum. Yalnızca üzerinde durmadan çalıştığım, bittiğinde herkesin en sevimli başucu kitabı olacak bir roman yazdığımı söyleyebilirim.”

-“Mesut efendi, bizi böyle merakta bırakmakla haksızlık ediyorsunuz. O kusursuz kaleminiz hatrına bari romanınızın olaylarının hangi ülkede, hangi şehirde geçtiğini söyleyin”-Mösyö Ambroise kollarını kavuşturmuş, itici ve şehvetli sesle konuşuyor, âdeta yalvarıyordu-“beni kırmayacağınıza eminim!”

Dışarıdan iğrenç bir görünüme bürünmüştü Fransız yazar. “Efendi” diye hitap ettiği Mesut Özel de karşısında bulduğu manzaranın bayalığının farkındaydı.

-“Tabii ki de olaylar İstanbul`da geçiyor; bu malsı şehirde. Başka nerede olacak?!”-diye İgor Petrov Mesut Özel`in yanıt vermesini beklemeden araya girdi.

-“Oh, you `Istanbul addicted" Russians!`-dedi alaycı bir tavırla Mrs.Green-“Sevgili kalem yoldaşım İgor Petrov! Sizin de en az İstanbul kadar güzel ve hatta daha iyi korunmuş, dünyada eşi benzeri bulunmayan tarihi yapılarınız ile donanmış şehirleriniz var. Ne yazık ki, siz nankör ruslar(ifadem için özür dilerim Sayın Petrov, ama hakikat zehirli bir çorbayı içmeye benzer) bunun farkında değilsiniz. Hiç değişmeden; böylece devam ederseniz, zamanla Sankt-Peterburg, Novgorod İstanbul'un başına gelen felaketleri yaşayacaktır; aptal insanlar hükümet kuracak ve tarihi yerle bir edecekler. O yüzden tez bir zamanda aklınızı başınıza alsanız iyi olur sevgili dostum. Aynı soyadı taşıdığınız Grigory Petrov'un yakarmaları söylediklerimi öngördüğü içindir. Zavallı deha! Komünizm denen bulaşıcı hastalık onu da hayattan erken alıyordu. Dünyada gurbet havasında ve vatan sevgisinden daha tehlikeli yara yoktur.”

Dostlukları su geçirmez olsa da, Mrs.Green'in acımasız sözleri İgor Petrov'u biraz kızdırmışa benziyordu; Suratı solgunlaşmış, öfkesinden dişlerini gıcırdatıyordu. Mesut Özel asıl konuya dönmek ve ortalığı sakinleştirmek için Ambroise'ye hitaben konuştu:

-“İlk önce bu ilgisinden dolayı Mösyö Ambroise'ye minnettar olduğumu söylemeliyim. Şu kötü devrde sizin gibi arkadaşlarım olduğu için kendimi

şanslı kişilerden sayıyorum ve Tanrı`ya şükrediyorum.

Konumuza dönersek, romanımın konusu şüphesiz burada; İstanbul`da geçiyor. Fakat fazla hiçbir şey söyleyemem. Bunu, sizden saklamak için değil, bilakis romanım yayınlandığında sizi ve değerli meraklıları şaşırtmak ve kendime hayran bırakmak için yapıyorum. Sizin de onaylayacağınız gibi her yazının içinde kibir vardır.

Mösyö Ambroise, Tanrı sizi ne kadar çok sevdiğimi bilir. Yalnız merakınızı yatıştırmanız için sizlere romanımın ismini söyleyeceğim. Bu iyiliğimi sakın unutmayın!”

-“Mesut Efendi, beni nasıl sevindirdiğinizi bilemezsiniz.”

-“Şüphesiz sevgili dostum bana karşı beslediğiniz duyguları kalpten anlıyor ve mahcup oluyorum. İşte sizin sevginize verdiğim değerın göstericisi; “Türkiye Havası” Yeni romanımın ismi bu.”

-“Felsefi bir başlık. İsminden anladığım kadarıyla, yeni romanınızda Türkiye`nin toplumsal yapısına değineceksiniz”-dedi yüzünden bir an olsun eksik olmayan şüpheli bakışlarıyla tecrübeli yazar Mrs.Green.

-“Tecrübenizle bizi kendinize hayran bırakıyorsunuz Mrs.Green. Doğru bildiniz! Kabul edersiniz ki Türkiye`de yaşamak dışarıdan görüldüğü kadar rahat değil. Fakat şimdiye dek hiç kimse Türkiye`deki

toplumsal zorlukları kaleminde veya nutuklarında dile getirmedi. Büyük bir talihsizlik doğrusu. Yazarlarımız bile insanlarımızı anlamaya fazla zaman ayırmamışlardır. Değerli halkımın en kötü ve alışılmış hususiyeti olan her görüşe sorgulamadan inanmak, uygar devlet ve toplumlara zıt bir özelliktir. Yalnız bu konuda insanlarımızı suçlamak yerinde olmaz, bilhassa asıl suç insanlarımızı böyle sefil hâlde bırakan, onları dipsiz kuyuya hapseden hükümetlerdedir. Onların yüzündendir ki, Batı devletleri ekonomi yarışı yaparken, biz burada cehaletle savaşıyoruz. Hatta bazen hükümetimiz aç ve sefil durumda yaşayan insanlarımızın önüne geçerek ekonomimizin yükseldiğini hiç utanmadan söylüyor. Halkına fayda vermeyen ekonominin gelişmesinden bize ne?

Ama insanların kötü güçler karşısında (hükümetler) sessizliğini koruması beni hep ürkütmüş ve şaşırtmıştır; İnsan ne garip bir yaratık. İnsanlık, memleket yok olup gidiyor, hadi toplanalım ve adaleti savunalım desen, herkes kendi hayatına baksın derler. Onları ilgilendirmeyen, kendin ile ilgili bir şey yaparsın birleşerek sana hücum ederler.”

-“Evet Efendi evet! Söylediklerinizin hepsi doğru! Aynı şey Fransızlar için de geçerli!”-diye alkışlayarak Ambroise Mesut Özel`in sözünü kesti. Mesut Özel yazar kılığına bürünmüş palyaço karşısında son derece sakinliğini koruyordu, elleriyle Fransız yazarın coşarak birbirlerine vurduğu ellerini tutarak gü-

lüksü ve teşekkür ederek konuşmasına devam etti-“bu yüzden pek değersiz ömrümü Türk insanına adanmak, onu anlamak ve hususiyetlerini kitaplarımda bir araya getirerek gelecek nesile bir kılavuz hazırlamak niyetindeyim; *Türk insanı kılavuzu*. Her günümü, her saatimi, her dakikamı araştırarak ve yazarak geçiriyor, kurduğum teorilerin doğruluğunu sınamanın önemli olduğunu bilerek insanların arasında fazla zaman geçirmeye gayret ediyorum. Bencillik gibi saymazsanız hatta ülkemizin güzel insanını kısa süre içinde anlamak için hiç uyumadığımı dahi itiraf ediyorum. Bilgisiz halde doğduğumuz gibi, öyle de ölmeye mecbur değiliz.”

-“İşte deha, işte kurtarıcı...”-Mösyö Ambroise destekleyerek ekledi.

Fakat Mesut Özel'in söylediklerinin hepsi yalandan ibaretti. Çünkü ne yeni roman, ne de Türk insanının yaşam tarzı onun için önemliydi. Aslında iki yıl öncesine kadar kendisi sadece köylü bir gençti. Zorluklara, sıkıntılara göğüs gelerek yazdığı kitap onun kaderini değiştirmiş, kısa süre içinde zengin olmasını sağlamıştı. Ama her bencil insanın başına geldiği gibi şan şöhret onu da kendi bataklığına sürükledi ve asıl kişiliğini zevk alarak yuttu. İnsanlar ondan yeni yazılar, önceki kitabında belirttiği taşra insanların hayatlarına dair yeni bilgiler bekliyor, kendisiyse ne bir yazı yazıyor, ne de köye gidip insan içine çıkıyor(gazinoya kumar oynamak için git-

mesi dışında), bilhassa ailesinin bulunduğu kente dahi gitmiyordu. Her şeyini; geçmişini, hatıralarını ve en önemlisi onu kendisi yapan özelliklerini kaybetmişti. Günümüzde zaman altından daha değerlidir. Birçok akılları tüm dünyayı parlatacak insanlar zamanlarının olmaması nedeniyle yok oluyor, onlara doğuştan bahşedilmiş ya da zorlukların eğitimi sayesinde elde ettikleri; bir sanatçının mutlaka sahip olması gereken becerileri kendi kendine solup gidiyordu. Oysa Tanrı, yazılarına devam etmesi, insanlık uğruna çalışması için yazarımıza gereken her şeyi; *ZAMANI* vermişti.

Şimdi, misafirlerin gözüne girmek, yabancı ülkelerde kendisi ile ilgili yorumları daha da abartmak uğruna yalan söylüyordu. Herkes gibi onun da hayalleri vardı(farklı olsa da) ve kalbinin derinliklerinde birikmiş hayalleri veya hayal kırıntıları ona yalan söylettiriyordu.

-“Sözleriniz müthişti! Yanılmıyorsam siz de önceleri taşrada yaşıyordunuz. Bence kalbinizdeki yazar ruhunun temeli zorluklara dayandığı için kaleminiz bu derece güçlü. Siz ne dersiniz Mesut bey? Ah Türkiye`ye sizin gibi çalışkan insanlar gerek!”-diye son derece özenle konuştu Mrs.Green.

Mesut Özel donakaldı. Beyninin ufuklarında bir şeyleri arıyordu. Düşündüğü, hatıralarını canlandırmaya çalıştığı zaman, sanki beyninin karanlığında parlayan eski bir dostunu gördü. Fakat Mesut

Özel`in karşılaştığı eşsiz manzara Mösyö Ambroise`nin yüksek sesle konuşması sebebiyle yok oldu.

-“Efendi pek düşündünüz.”

-“Ah özür dilerim. Eski hatıralara bakınca biraz dalmışım.”

-“Dikkat edin! Sevgili dostlarım, yaratıcıların ve düşünürlerin iki düşmanı vardır; uyku (veya düşler) ve öfke. Uyku insanın beynindeki düşünceleri silip süpürür, öfke de aynısını yapar fakat farklı yollarla. İnsan öfkeli olduğunda hiçbir şey yapamaz, kendini sonsuz bir boşluğun içinde bulur. Dolayısıyla bu iki şey sadece düşünürlerin değil, aynı zamanda insanlığın ortak düşmanıdır.”-dedi İgor Petrov solgun ve aynı zamanda itici kalın sesiyle, büyük insan kalabalığına hitap eden kahraman kurtarıcılarıymış gibi-“hayatımda hep bu iki şeyden korktum. Ve doğruyu yaptığıma hiç şüphe duymuyorum.”

-“Siz gerçek bir filofozsunuz Sayın Petrov! Hatta dünyada layık olduğu değeri görmeyen nadir insanlardansınız-dedikten sonra Mrs.Green Mesut Özel`e dönerek sözlerine devam etti-Mesut bey, insan nerede bulunursa bulunsun mutlaka yeni bir bilgi edinir. Bu en bayağı ortamlar için de geçerlidir. Taşra! Taşra bütün *soylu* yazarların yetiştiği yerdir. Niçin soylu dediğimde yüzünüzü anlaticılığım normalde iyi olmasına rağmen şimdi ise ifade edemeyeceğim bir biçime soktunuz Mösyö?”-gerçekten de Fransız yazar soylu kelimesini duyduğunda yüzünü ekşitmişti.

Kısa bir sessizliğin ardından Mösyö Ambroise yanlısını anlayıp başını öne doğru eğdi. Ardından öfkesine hakim olmaya çalışan Mrs.Green nerede kaldığını, ne demek istediğini yeniden düşünerek gülmüseddi.

-“Evet sevgili dostlarım. Nerede kalmıştık... Kıscası her insan bulunduğu yerden bir ders alır, olaylardan ders çıkarır. Sizin taşradan öğrendikleriniz nelerdir?-sonunda derin bir iç çekerek sözlerini bitirdi. Mrs.Green konuşması boyunca gülümsemesine rağmen sözleri bittiğinde yüzündeki ifade aniden değişerek âdeta kasvetli bir havanın yaklaştığını belliedercesine solgunlaştı. Dışarıdan bakan birisi onun mecbur edilip bunları söylediğini sanacaktır. Oysa İngiliz yazarın canını sıkın tek etken Mösyö Ambroise`nin dalkavukluğuydu.

Dışarıda hava güzeldi; gökte hiç bulut yoktu. Ama tüm bu bulutlar kendi aralarında konuşmuş gibi Mesut Özel`in evinde toplaşmıştılar.

-“Haklısınız Mrs.Green. İnsan her zaman ve her yerde öğrenmeli. Yalnız böyle olduğunda düşünceli insanlardan bir toplum yaratılabilir. Fakat konumuzla ilgili olmasa da buradan çıkardığım en önemli ders şudur: Felsefe psikolojidir, ama psikoloji felsefe değildir. Daha da açık konuşmak gerekirse; köyde okuduğum felsefe kitaplarıyla insan psikolojisini derinden öğrendiğimi siz sevgili konuklarıma söyleyebilirim. Fakat psikoloji kitaplarını okuyarak veya eği-

timini alarak asla felsefe öğrenemeyiz. Aradaki farkın ne olduğunu açıkcası bilmiyorum. Bilhassa köy insanların düşüncelerini okuduğum felsefi kitaplar vasıtasıyla rahatça öngörebiliyordum. Yalnız üniversitede psikoloji eğitimi aldığım sıralar kitaplarda yazılanların hiç de insan düşünce ve hareketleriyle uyuşmadığını fark ettim. Belki de söylediklerim sorduğunuz sorunun cevabı veya beklediğiniz yanıt değil. Sadece benim gördüğüm ve düşündüklerim bunlardır.”

Mösyö Ambroise, Mrs.Green ve İgor Petrov; hepsi birden konuşmaya başladılar ve Mesut Özel'i takdir ettiler.

-“Mesut bey, sizi gördüğümde şöhrete kapılıp şımarığınızı düşünmüştüm. Lakin söyledikleriniz Mösyö Ambroise'nin haklı olduğunu ve sizin hakikaten de Türk insanının kurtarıcısı olduğunu isbatladı.”-dedi İgor Petrov alışılmış kaba sesiyle. Ardından Mrs.Green unuttuğu bir olayı hatırlayarak büyüyen gözlerini İgor Petrov'a yöneltti:

-“Sayın İgor Petrov, genç yazarla ilgilendiğimizden sizin yeni yayımlanan şiir kitabınızı müzakere edemedik. Eğer hepiniz de onaylıyorsanız, uzun yoldan geldik bugün bu kadar sohbet yeter. Açıkcası sohbet yorgunluğumuzu hafifletti diye düşünüyorum. Ama ne de olsa, hepimiz dinlenmeyi hakettik. Fakat ben sohbetimizi Sayın İgor Petrov'un yeni şiirinin bir kuplesini söylemesiyle bitirmemizi rica edi-

yorum. Böylelikle kaleminin gücünü şiirinde de göstermiş olacak.”-Mrs.Green İgor Petrov`a bakarak dedi.

-“Ricanızı kabul ediyorum Mrs.Green. Fakat şiiri okumazdan önce dikkatinizi bir konuya çekmek isterim; ben hiçbir zaman ilgi odağı olmaktan hoşlanmadım. Şimdi Mrs.Green ricanızı kabul etsem de, özrünüz için aynı şeyi söyleyemem.

Şimdi okuyacağım şiir, bir yıl önce çıktığım Rusya turunda trende yazdım. İsmi “Düşünce”:

Yorgunsan eğer,
Kapatma gözlerini asla!
Yenik düşmektir bu
Kötü düşüncelere!”

Alkışların ardından herkes kendisi için hazırlanmış olan ikinci kattaki odalara çıktı. İkinci kattaki tüm odaların mimari yapısı, döşemeleri, tavanları, hatta görünüşleri bile aynıydı. Her odanın içinde bir banyo ve İstanbul boğazının en bariz oradan görüldüğü birer balkon vardı. Diğerleri odalarına çıkar çıkmaz uysalar da İgor Petrov sabah beşe kadar hiç uymayıp balkondan bir ressamın pürdikkat değerli bir resim eserini izlemesi gibi İstanbul`u, boğazı ve gece vakitlerinde boğaza ayrı bir güzellik katan gemilerin ve vapurların geçişini izledi. Ve manzaranın cazibesine kapıldığından saat üçte Mesut Özel`in gizlice konaktan ayrılıp arabasına bindiyini ve ardından gazinoya gitdiyini göremedi.

II

Arayış

Sabah erkenden uyanan Mösyö Ambroise doğruca Türkiyeli meslektaşının odasına gitti. Mesut Özel`in odasında olmadığını görünce, büyük salonda yemek masasını hazırlamakla meşgul olan ihtiyar hizmetçi Refika hanımdan efendi diye hitap ettiği patronunun nerede olduğunu sordu. İhtiyar kendisine sorulan soru karşısında önce afalladı. Çünkü Fransız yazar İngilizce konuştuğundan onu anlamıyor, Mösyö Ambroise ise el kol hareketleri ile kendinden geçmişcesine “Mesut, Mesut!” diye bağıyordu.

Hizmetçinin onu anlamadığının farkına vardığında koşarak bütün odalara baktı ve hepsinin boş olduğuna inandığında avluya çıktı. Bu arada bağırtılar sebebiyle uykularından olan Mrs.Green ve İgor Petrov yarı uykulu halde giyinmiş ve büyük salona toplanarak Mösyö Ambroise`nin gelmesini ve onlara neden bağırdığı ve onları uykularından ettiğini açıklamasını bekliyorlardı.

Mösyö Ambroise sonunda büyük odaya geldiğinde karşısında iki meslektaşını kızgın ve ihtiyar hizmetçini şaşkın halde bulduğunda yüzüne hile dolu bir gülümseme yerleşti ve onlara yaklaştıkça yüzündeki sevinc yapmacık şaşkınlıkla yer değişti.

-“Sayın Mösyö, niçin daha güneş bile tam doğmamışken bizi bağırtılarınızla uykumuzdan alıkoydu-

nuz?!”-Mrs.Green bunları söylerken yüzündeki kızgın ve acımasız ifade bir an olsun değişmemişti-
“yoksa önemli bir olay mı yaşandı?”

-“Mrs.Green ve Sayın İgor Petrov, kabalığma göre beni başışlamanızı dilerim. Ama Mesut Efendi`yi odasında ve konakta bulamayınca kendimi gizemli şaşkınlığın içinde buldum.”

-“Abartmayın, her halde bir işi çıkmış ve bizi uyandırıp rahatsız etmemekle büyük bir nezaket göstermiştir.”-dedi sırtını duvara yaslayarak kollarını kavuşturan İgor Petrov Fransız yazara tehditkar bakışlarını yönelterek.

-“Fakat sayın dostum, eğer gerçektende Mesut Özel bizi haberdar etmek zahmetine girmemiş ise, bu hiç de nezaket ürünü değildir. Bir ev sahibinin konuklarını yalnız bırakmak ve onları bilgilendirmeyecek kadar hangi önemle işi olur?”- her zamanki şübhecililiğinin kızgınlığına üstün gelen Mrs.Green yaşlı hizmetçiye baktı. Fakat şaşkınlığını tüm bedeniyle belli eden ihtiyar onun bakışları karşısında hiçbir şey söylemeden başını öne doğru eğdi ve kabahatinin bedelini ödemeye hazır köleler gibi ellerini kavuşturdu.

-“Sayın Özel bizim dilimizi anlayan ve bize daha iyi hizmet edecek bir hizmetçi bulsaydı bize yeterince yardımı dokuna bilir, bizi gizemciliğin ortasında tek başımıza bırakmazdı. Baksanıza, öylece hafif rüzgarın tesiri ile yalnızca yaprakları kıpırdayan ağac

gibi olduğu yerde donup kalmış.”- dedi Mrs.Green, karşısındaki umutsuz vakadan bakışlarını çekerken.

Ortalık sessizliğe gömülmüştü. Mösyö Ambroise ilk davranarak Mesut Özel`in odasına çıktı. Fransız yazarın garip davranışları diğer ikisini ve biraz tereddütten sonra hizmetçiyi de meraklandırıp onun arkasından gitmeye mecbur bıraktı.

Konukların odalarının bulunduğu ikinci kattan çıkarak üçüncü kata; Mesut Özel`in odasına vardılar. Sabah Mösyö Ambroise buraya gelirken kapıyı açık bıraktığından sekiz oda arasından onu bulmak hiç zor olmadı. Zaten odanın girişinde kapının sağ ve solunda iki portre bulunuyordu; sağda Mesut Özel`in italyan ressama yaptırdığı portresi ve solda Paris`te Eysel kulesinin hemen önünde duran bir hanımefendinin portresi.

Odaya yaklaştıklarında Mrs.Green ve İgor Petrov kararsız kaldıklarında hep yaptıkları gibi birbirlerine bakarak doğru mu yoksa yanlış mı yaptıklarını düşündüler. Meraklarını gideremeyip kapıdan odayı seyrettiklerinde yüzlerinde korkunç bir tikslenme ve iğrenti yarandı.

-“Ne dağınık ve çirkli bir oda! Bir yazarın ancak yazı masası dağınık olabilir, odası asla!”-dedi Mrs.Green soğukkanlılığını koruyarak.

-“Fakat Mrs.Green, oda dağınık ve çirkli olsa da, yazı masanı hiç kullanılmamış gibi düzgün.”-dedi gözünü Mösyö Ambroise`nin parmağıyla gösterdiği

yöne doğru çeviren Rus yazar bir gizli olayı açığa kavuşturmuş gibi iddialı konuşarak.

Gerçekten de oda çok dağınıktı; yerlerde içki ve yiyecek kutuları, her tarafa dağılmış giysiler, yatak düzenlenmemişti. Bunun aksine yazı masası düzenli ve üzerinde tek bir kitap, tek bir kalem, tek bir kâğıt; hiçbir şey yoktu. Şübheciliğin üstünlük tasladığı ortamda herkes Mesut Özel'in dün söylediklerini ve şimdi bir yalancıya karşı nasıl tutum almaları gerektiğini düşünüyordu. Bu düşünceler arasında bir şey yoktu: yanılmış olabilecekleri ihtimali. Herkes pürdikkat odaya bakıyor ve aynı zamanda kadim Roma senatoları gibi derin düşüncelere dalmıştı.

Mrs.Green'in dün değerli övgüleri ile ödüllendirdiği Mesut Özel'e karşı beslediği sevinç dolu duyguları, onun geleceğine olan umudu tamamen yok olup gitmişti. Artık yeni duygular geçmiştekilerin yerini almış ve hemen işe koyulmuşlardı. İnsan duygularının mekanizması çok karmaşıktır. Mutlu bir insan sevincini kaybetse ve ardından tüm o kötü duygu ve hisleri: öfkeyi, kini kendine yaklaştırsa bile, belli bir zamandan sonra insan eski merhametini geri kazana ve artık kötülük bedenini kaplasa da bazen insanlara karşı duyarlı tutum sergileyebilir. Elbette bu "Belli bir zaman" dediğimiz vakitten sonra gerçekleşir. Ama duyguların yeni yeni yerdeğiştirdiği anlar, insan kalbi kendinde merhamet barındırmaz, iyilik ve yücelik kaybolup gider. Dünyanın en kötü

insanından, Dracula`dan, Şeytandan dahi acımasız oluverir. Böyle anlar gelecekte insana pişmanlık da uyandırmaz. Bilakis bahsettiğimiz an ve olaylar yalnızca bir düşünce olarak hatırlanır ve insanı ziyaret ettiği zaman kralların karşısına çıkan elçilerin hediye getirmesi gibi belli belirsiz bir huzur ile gelir.

Şimdi Mrs.Green`in ve İgor Petrov`un Mesut Özel`e karşı beslediği tüm o yüce duygular yok olmuş, yerini bahsettiğimiz ana özgü acımasızlık, kin ve öfke almıştı. Her ikisi umutlarının suya düşmesi nedeniyle ona karşı artık geçmişteki gibi hoşnutlukla davranmayacaklarına, aksine umutlarının intikamını alacaklarına yemin ettiler. Sanat dünyası böyledir: dün yaşanan olaylar dün kalır ve kendi yararına olmadığı sürece hatırlanmaz. Bugün ise yeni bir gündür. Hayat yeniden doğmuş, tabiat yeniden canlanmış, dünya yeniden yaratılmıştır.

Bir tek Mösyö Ambroise`in yapmacık şaşkınlığı kaybolmuştu. Meslektaşlarının yüzlerine bakarak istediğini başardığını, büyük bir galibiyetin onu beklediğini, çünkü ortaya çıkan savaşı kolaylıkla kazandığını anladı ve yüreğini büyük fatihlere ve nefretinin onu yok etmediğine sevinen insanlara özgü kabartarak derin bir iç çekti. Yanında bulunanlar onun bu iç çekişini yakın dostu ve arkadaşı ile ilgili uğradığı hayal kırıklığına yorumladılar. Bilakis Mösyö Ambroise derin çabalarının sonuç verdiğini gördüğünden iç çekmişti. Doğru zamanı arıyordu ve şimdi vakit gel-

mişti. Herkes bir duvara yaslanıp bundan sonra ne yapacaklarını, düşüncelerini onaylatmak için hangi hileler hazırlayacaklarını düşünüyor, bu arada ihtiyar hizmetçi yakınlaşan fırtınanın ilk esintilerini hissettiğinden sakince kimseye belli etmeden adım adım geriye doğru gidiyordu ve sonunda kızıl suyu ile bezenmiş merdivenlere ulaştığında hemen aşağı kata indi.

Mutfağa inen ihtiyar kadın misafirlerin durumundan ve konuşmalarının ciddiliyinden kötümser düşüncelere kapıldıklarını ve patronuna tuzaklar hazırlayacaklarını sandı. İlk önce yüreğinden Mesut Özel'i aramak ve bunları ona anlatmak gelse de, patronundan en az misafirler kadar nefret ediyordu ve yaklaşan felaketlerin ona dokunmayacağını, sadece patronuna zarar vereceğini bildiğinden bugün gerçekleşen her olayı, gördüğü her suratı ve dinlediği her ses tonunu unutmaya karar verdi. Zira şimdilik ona dokunmayan yılan ona asla yanaşmayacaktı.

Üçüncü katta François Ambroise dışında herkes derin düşüncelere kapılmıştı. Fransız yazar ise meslektaşlarının yüz ifadelerine bakarak onların düşüncelerini öngörmeye çalışıyor, bir yıldır büyük istek ve kin ile aradığı doğru zamanın gelmesini bekliyor ve böylece planlarına sadık kalarak onları uygulamak istiyordu.

Sonunda beklediği an gelmişti. Belirsizlik! Hepsinin gözlerinde, yüz hatlarında, dudaklarında belir-

sizliğin ilk belirtileri ortaya çıktı. Onları bilgilendirmeye, gidecekleri yönü göstermeye ve bu yolu gitmek için gerekleri olduğu araçları söylemeye bir insan; insandan ziyade kurtarıcıya ihtiyaçları vardı.

Ambroise hemen atıldı. Günlerce beklediği fırsatı kaçırmamasına imkan yoktu.

-“Mrs.Green ve sayın İgor Petrov. Size söyleyeceklerim var. Fakat bunları asla kimseye söylememeliyiz yoksa kendimiz yem oluruz”-dedi alışıldığı aksine ciddi bir ifadeyle. Mrs.Green ve İgor Petrov onun konuşmasını ve duruşunu şaşkınlıkla izliyordu. Kafasını dik tutmuş, ellerini diplomatlara özgü konuşması ile âheng içinde hareket ettiriyordu.

-“Tam iki yıl önce. Dünyada sadece biz üçümüzden söz ediliyordu. Kitap kurtları yalnız bizim eserlerimizden, bizim yarattığımız karakterlerden konuşuyordu. Sanki dünya sadece üçümüzün etrafında dönüyor, Tanrı bizi kutsuyordu. Hayatımız şimdi hiç olmadığı kadar güzel ve mucizeviydi. Ama Mesut Özel diye biri çıkıp şöhretimize ortak oldu. Artık herkes dört kişiden söz etmeye başladı. Kendimizi kandırmayalım. Her insanoğlu gibi siz de şöhretinizi paylaşmak durumunda kaldığınız için ondan nefret ediyorsunuz. Hadi itiraf edin. Bana aşağılık bir insanmışım gibi bakmayı kesin. Zira söyleyeceklerim hepimizin şöhret payını bizlere geri getirecek. Hepimiz layık olduğumuz konumlara tekrar ve bu sefer ortaksız olarak yükseleceğiz.

Mesut Özel ortaya çıktığından beri bizi onunla mukayese ediyorlar. Düşünsenize Sayın Mrs.Green ve sayın Petrov. Bizi küçük bir çocukla karşılaştırıyorlar ve bazıları onun bizden üstün olduğunu bile rahatlıkla söyleyebiliyor. Ben bunu kabul edemem. Ömrümü acemi bir yazarın beklenmeyen bir ülkeden çıkıp gelmesi ve şöhretimin bir kısmını ele geçirsin diye harcamadım.”-şaşkınlıkları hala devam eden meslektaşları onu büyük bir merakla dinliyordu”- Tam bir yıldır bugünün gelmesi, acemi yazarın bir zaafını bulup onu kendi aramızdaki rekabetten uzaklaştırmak, böylelikle bizim olanı bize geri vermek için bekledim ve planlar yaptım. Şimdi... Şimdi onları uygulama zamanı geldi. Kader sonunda yeniden bizim yüzümüze gülmeye başladı.

Bu gece hiç uyumadım, yalnızca Mesut Özel'i izledim. Gözlerimi bir an olsun onun odasından ayırmadım. Sayın Petrov muhteşem boğaz manzarasını izlerken, ben düşüncelerimi ıspatlamak için boş bir kapıya bakıyordum. Ve sonunda beklediğim gibi saat üçte odasından çıkıp, arka kapıya doğru gitdiğini ve ardından arka kapıdan çıkarak patika yolda onu bekleyen arabaya bindiğini gördüm. Ses çıkarmamak için yavaş ilerleyen arabayı anayola çıkana kadar izledim. Ardından şans eseri bir taksi ile karşılaştım ve ona önündeki arabayı izlemesini el kol hareketleri ile arabayı gösterdim. Zor olsa da sonunda söylemek istediğimi anladı. Neredeyse otuz otuz beş dakika ka-

dar izledim. Araba "Dream" isimli bir gazinonun karşısında durdu. Ve Mesut Özel gazinoya girdi. Ben de onun ardından oraya gittim. Gözden kaçırmamak için fazla dikkat ediyordum. Neyse ki dikkatlerimin karşılığı olarak onun bir rulet masasına yaklaştığını ve etrafında daha dört kişinin bulunduğu (biri kuru-piye olmak üzere) iriyarılı bir iş adamı ile el tutuştuktan sonra masa başına geçtiklerini gördüm. Bir saat kadar orada onların rulet oynamasını izledim. Gerçi kolay olmadı: onların orada bulunduğunu duyan herkes, casino çalışanları da dahil hepsi oturdukları masadan kalkarak onların oyunlarını izlemek için birbirleri ile kavga ediyordular.

Ara sıra önüme çıkan insanları iterek ve coşku-lu insanların bağırmaları ve alkışlamaları üzerine ki-min kazandığını göre ve tahmin edebiliyordum.

Fakat bir süre sonra şans *bizim yazarımızın* (Ambroise bunu alay ile söyledi) yüzüne gülmedi. Boşa çaba. Yarım saatte beş bin iki yüz elli dolar kaybetti. Hırsından olay çıkacağını öngörebiliyordum. Öyle de oldu. Yenilgiyi kabul etmeyip iş adamının üzerine atladı. Etrafdakiler hemen onları ayırmaya çalıştı. Beyhude. Sonunda birileri polisi aradı. Polisler gazinoya geldiğinde ben de hemen oradan ayrıldım. Eve geldiğimde saat artık beşi yirmi geçiyordu. Hemen onun odasına koştum ve etrafı aradım. Fakat dün yemek yerken bahsettiği eser ve diğer yazıları ile ilgili hiçbir şey bulamadım. Yalnız çekmece-

sinde bir sözleşme vardı. Açıkcası tercüme etmekte biraz zorlandım. Neyse ki böyle bir şeyin olacağını önceden düşündüğümünden yanıma türkçe bir sözlük almıştım.

Sözleşmede yayıncısı ona yazması için bol vakit sunuyordu. Doğrusu sözleşmeyi okuyup bitirdikten sonra bir hayli şaşırđım. Nasıl olur da bir yayıncı ona bu kadar çok şans sunuyordu; her ay Mesut Özel'e maaş bağlamış, karşılığında hiçbir şey istememişti. Yalnız bir şey: Mesut Özel istediğı zaman ona yeni eserler sunabilirdi.

Aslında dürüst bir yazar için oldukça iyi bir sözleşme. Böylece ikisi de kazanmış olacaktı. Ama bizim yazarımızın dürüstlkle hiç ilgili yok.

Sözleşmeyi yeniden yeniden okudum. Ve sonunda bir açık buldum. Eğer yayıncısı bir şeyden şüphelenip, ondan yeni yazı isterse ve Mesut Özel onu isteğıyle temin etmezse bütün mal varlığını yayıncısına vermekle yitirecekti.

Hazırsanız şimdi size yeni kurduğum planımı söylemek istiyorum"-Hiç birinden ses çıkmadığı gören Ambroise gülümseyerek konuşmasına devam etti-"bu sabah gördüklerimizi ve benim söyledilerimi unutalım. Gidişimize kadar sabredelim. Ben onun bildiğı gibi yakın dostu ve çekilmez maskara olmaya devam edeceğim ve ancak böylece onu yakından takip eder ve gizlilerini ortaya çıkarırım. Siz de sahte samimiyetinize devam etmelisiniz. Ne yapıp edip be-

ni de kendisiyle gazinoya götürmesini sağlayacağım. Ardından gördüğüm her şeyi aklımda kayda geçip ve yayıncıya ıspatlamak için bir kaçının fotoğrafını çekeceğim. Elimizde delil olduğunda da onu ayıplayacak ve kanıtlarımızı yayıncıya göndererek onun her şeyini; şöhretini, malını mülkünü kaybetmesine sebep olacağız. Böylece kendi şanımızı hiç kimseyle bölüşmeyecek, kendi adımızı yeniden en yüksek sütunlara kıvılcık harfler ile yazdıracağız. Gittiğimiz her yerde büyük bir hayal kırıklığına uğradığımızı söyleyecek ve insanların artık yeni yazarlara şans tanımalarını sağlayacağız. Eğer söylediklerimi kusursuz bir şekilde gerçekleştirsek kimse bizi biriyle karşılaştıramayacak, bizim gücümüzü küçümsemeyecek.”

Mrs.Green`in şaşkınlığı Ambroise konuştuğunda geçmişti. Artık kendinde derinden düşünmek için yeterince gücü bularak:

-“Mösyö Ambroise bazen bizi kendinizden tiksindiriyorsunuz. Ara sıra şüphe ediyorum: nasıl olur da, siz ve şimdiki toplumunuz Dumas, Hugo, Balzac gibi dehalar ile aynı soydan geliyorsunuz?”

Bizden birine karşı kötülük etmemizi istiyorsunuz. Kuşkusuz alacağınız cevap “hayır”dan başkası olmayacak. Sizin de bu işten vazgeçmenizi, şehvetinizin elinden kurtulmanızı dilerim. Herkesin hataları vardır. Hatalar da ölüm meleği gibi insanın hayatında onu mutlaka bir kere ziyaret eder. Sözlerinizi des-

teklemediğimi, bilakis karşı olduğumu söylememe izin verin.”

-“Eğer söyledikleriniz harfiyen doğruysa, yine de bu kötülük için bir gerekçe olamaz. Mesut Özel sahtekarın teki. En başından beri Mrs.Green`e bunu söylemiştim. Ama Tanrı şahidim olsun ona karşı kötülük etmek aklımın ucundan bile geçmedi. Sizin de değindiğiniz gibi herkesin hatası olabilir. Doğru olan bahsettiğimiz kişiden bu hatalarını, yanlışlarını ve kötü alışkanlıklarını bırakmasını istemektir.”-İgor Petrov Mrs.Green`i korurcasına öne geçerek ve yalnızca Fransız yazarın gözünün içine bakarak dedi.

-“ Sayın İgor Petrov, bazı insanlardan yaptıklarının aksini yapmasını isteyemezsiniz; bir hırsızdan artık çalmamasını, bir askerden savaşmamasını ve kendi halinde birinden başkalarının işlerine karışmasını isteyemez ve talep edemezsiniz.

Sizden bana katılmanızı istemiyorum. Sadece bana karşı çıkmayın ve olduğunuz gibi olun. Dünkü gibi davranın yarın da. Dünkü gibi hissedin yarın da. Fakat ben sizin aksinize bu sahtekarlığı kendi başına bırakamam. Günah dediğimiz bundan başka ne olabilir? Tanrı bana yardım edecektir, yeter ki siz söylediklerimi bozacak hareketler yapmayın.”

Mrs.Green İgor Petrov`a Fransız yazarın duyamayacağı ses tonuyla:

-“Görüyor musunuz dostum Petrov? Kin bir soy-tarıyı bile dâhi bir filozof kılığına sokabilir. İşte, kin bu yüzden zararlıdır.”

Ardından Ambroise öksürerek dikkatleri yeniden kendisine yöneltmelerini sağladı ve devam etti:

-“Tanrı ona karşı nankörlük yapanları, onun nimetlerini boşa harcayanları cezalandırmak için bana güç versin. Sesimi duyacağına eminim çünkü bir yazarın isteyeceği tek şey olan *zaman* hepimize pahalıya patladı. Ama ona, o sahtekara yüce bir nimetmiş gibi (ilk bölümdeki Mesut Özel`in sözlerine gönderme yapıyor) sunuldu. Ben adaletsiz kadere boyun eğmem!”

-“Sizden adaletli davranmanızı bekliyoruz, Mösyö. Tanrı eğer isterse Mesut Özel`e gerektiği gibi cezasını verecektir.”-dedi İgor Petrov.

-“Ne garip değil mi? Dünyanın adaletsiz olduğunu bildiğimiz halde, insanlardan adaletli olmalarını bekliyoruz. Tanrı elbet sahtekarları cezasız bırakmayacaktır Sayın Petrov. Ama iki birden üstündür. Ben sahtekarların yalnız Tanrı`dan değil, insanlar tarafından da cezalandırılmaları tarafdarıyım. Böylelikle yaptığının bedelini hakkıyla ödemiş olur. İşte sizden ricam: sözlerime sadık kalın ve hiçbir şey yapmayın. Fazla bir şey istediğim yok gördüğünüz gibi. Sizlerin, insanların arasında nadiren yetişen dehaların bana kulak vereceklerini ruhumla hissediyor ve biliyorum.

Artık Mesut Özel gelmek üzeredir. Yüzünüzdeki öfke şaşkınlıkla yer değiştirsin. Yüce bir amaç için yapmacıklık veya kötülük diye bir şey yoktur sevgili dostlarım. Şimdilik bana söyleyecek sözünüz yoksa ben aşağı iniyorum.”-dedi Ambroise meslektaşlarına gülümsedikten sonra merdivenlerden doğru gittiğinde.

Mrs.Green ve İgor Petrov Ambrosie`nin gittiğine emin olduklarında birbirlerine baktılar:

-“Bu kötülüğe ortak olacak mıyız sevgili dostum?”-dedi Mrs.Green

-“Bence biz bu işe bulaşmayalım. Sonunun felaket olacağına kuşku yok. Bırakalım herkes dilediğini yapsın. Tanrı bizi görüyor ve yaşanacak olaylarla ilgimizin olmadığını biliyor.”

-“Dünya herkesin dilediği gibi yer olsaydı, hayat olmazdı dostum. Yılan kılığına girmiş bu maskaranın bize bulaşmayacağına nasıl emin oluruz? Ben doğruyu yapmak istiyorum fakat bazen yanlış yapmak doğrudan daha az tehlike doğurur. Hadi şimdilik yılanın kendi yolunda gitmesine izin verelim. Nasıl olsa zaman her şeyi açıklığa kavuşturacaktır. Biz de bu zaman diliminde yılanı karşı kendi önlemlerimizi alalım.”

Ortak karara geldikleri için kendilerini bir az da olsa teselli ettiler. Ama tesellileri yüreklerine kadar işlemedi. Yürekleri hala gerçekleşecek bir felaketin yakınlaştığını duyuruyordu.

Saatin çınlamasıyla konakta bulunanlar daldıkları düşlerden uyandılar. Herkes belli etmese de Mesut Özel'in gelmesini bekliyordu. Mösyö Ambroise sözleşmede adı geçen yayıncıyı araştırıyordu ve uzun çabalarının ardında onun nerede oturduğunu ve numarasını öğrendi.

Büyük odada masa başında oturan İgor Petrov Mrs.Green'in sözlerini hatırlıyor ve karşısındaki asıl sahtekarın Mesut Özel değil de, Fransız yazar Ambroise olduğunu anlayarak içten pişmanlık duyuyordu. Oturduğu yerden kalkıp Ambroise'nin üzerine atılmayı düşünse de kendinde o cesareti bulamıyor ve aynı zamanda Mrs.Green'in umut beslediği geleceğin gerçekten de iyi olacağını hayal edip kendini avutuyordu. Bazen insanın yaptığı yanlışların asıl sebebi hayalleri olabilir. Fakat insanlar hayallerini onları suçlandırmayacak kadar çok seviyor ve âdeta ona tapıyorlar. Elbette Tanrı onları ellerinden aldığı anda artık onların yaşama nedenlerini, mutluluklarını da ellerinden almış oluyor.

İhtiyar hizmetçi misafirleri aşağı indiği zaman onları büyük odaya davet etmiş ve yemeklerini getirip ardından kendini yeniden mutfağa kapatmıştı. Ama yemeklere dokunan olmamıştı. Konaktaki herkes yüreklerinde belirlenen huysuzluğun Mesut Özel gelince yok olacağını, yerini yeniden yapmacık mutluluğun alacağını, ortamın sakinleşeceğini sanıyordu. En çok da Mrs.Green ve İgor Petrov karşılaştıkları yı-

lanın Mesut Özel geldiğinde ortadan kaybolacağını umuyordular. Fakat kaderin uygulayıcısı olan zaman bir türlü geçmiyor, ne gelecekte, ne de Mesut Özel`den haber getiriyordu.

III Gazino

Konukların hepsi onlar için ayrılmış olan odalara yerleştikten sonra Mesut Özel de kendi odasına çıktı. Bir süre düşünceleri ve kurduğu plan üzerinde kafa yorarak, ara sıra saatin akreplerine göz atarak odayı hızlı adımlarla dolaştı. Fakat aniden şimşek vurmuş gibi donup kaldı. Kendisi de fark etmeden hızlı adımlarla dolaşüyor ve gereğinden fazla gürültü yaratıyordu. İsteğinin aksine gürültüler konukların uyumasına engel olabilir ve böylelikle planı altüst olabilirdi.

Hemen yere yatıp alt katı dinlemeye koyuldu; Mesut Özel'in odasının altında, hemen bir kat aşağıda Mösyö Ambroise'in odası bulunuyordu. Ama Mesut Özel pürdikkat aşağıdan gelecek bir sesi, yükselcek bir dalgayı beklese de boşunaydı. Hiçbir ses yoktu. Yalnız yüreğinin çırpıntılarını duyuyor, bu sesi bastırmak için yüreğini iki eliyle bastırsa da aşağıdan beklediği ses yüreğinden gelmeye devam ediyordu. Yürek bir insandan daha adil ve dürüştür. Dil ve beyin yalan söyleyebilir ama yürek asla.

Mesut Özel konağı kapsayan sessizlikten emin olduğunda yeniden doğruldu, kapıya yaklaşıp da konukların hâlâ uyumadığını, biraz daha beklemeli olduğunu düşünerek elini uzattığı kapı kolundan hemen uzaklaştırdı. Şimdiyse yüreğinin sesinden da-

ha tiz ve gür bir ses kulağını deşiyordu; ilk bakışta hiç hareket etmiyormuş izlemini veren masanın üzerindeki saatin yelkovanı şimdi durmaksızın hareket ediyor ve bağııyordu. Açıkcası çığırtıları duyulsa da hareketi hiç de belli olmuyordu.

Delirdiğini sanan Mesut Özel vakit kaybetmemeksizin kapıya doğru iki üç adım attı. Ve yavaşça kapı kolunu çevirdi. Koridor boştu. Bilakis kapıyı açtığı an merdivenlerden ayak sesleri duyur gibi olsa da bunu kaygısına bağıladı.

Koridordan geçerek merdivenlere doğru yürüdü ve sahanlıkta bir iki dakika bekledikten sonra ikinci kata indi.

Üçüncü kat gibi ikinci kat da ıssız ve sessizdi. Birine görünmekten ve onu fark etmelerinden korkan Mesut Özel'in kulağına kaygısının sebebiyet verdiği belirsiz ve tutarsız sesler geliyordu. Hatta duyduğu seslerin sadece düşten ibaret olduğunu birçok kez zihninde tekrarladıktan sonra gerçek ile düşü belirleyemez olmuştu. İkinci katta merdivenlere yaklaşıp inmeye hazırlanırken arkasından gelen bir gıcırdamanın düş olduğunu sanıp hiç arkasına bakmadı. Eğer baksaydı, kendi odasının kapısının arasından onu izleyen ve dengesini kaybedip sendeleyeyen, bu arada yağlanmamış kapı menteşesinin gıcirtısını durdurmak için hemen kendisini toparlayıp kapıyı tutan Mösyö Ambroise`i görecekti.

İnsanın Tanrı tarafından kendisine bahşedilmiş en büyük lütfü olan “her şeye alışması”, onu yararı dokunduğu ölçüde zarara da uğratar.

Nihayet zemin katına ulaşan Mesut Özel mutfakta bir sandalyeye yığılmış ve gözlerinden yaşlar boşanan ihtiyar hizmetçiyi buldu. İhtiyar hizmetçi yıllar önce binbir zorluklarla büyüttüğü ve kendisini yaşlı döneminde terkedip, adını dahi bilmediği yabancı bir ülkeye giden ve o zamandan beri hakkında hiçbir haber alamayan oğlunu düşünüyordu.

Dışarıdan duyarsız insanları bile etkileyen bu manzara karşısında yüreği taşlaşmış, benliğinde hiçbir duyarlılık özelliği bulunmayan Mesut Özel'in tek bir tüyü bile kıpırdamadı. Aksine hizmetçinin onun olağanüstü konağında böyle yas tutar gibi ağladığına kızmış ve onu azarlamak için yanına yaklaşmıştı.

-“Refika Hanım! Size daha önce kaç kere kendi kederinizi benim evime taşımamanızı, hüznün bulutlarınızı benim üzerimden uzak tutmanızı söylemiştim. Peki ya şimdi? Yine de uğursuz oğlunuzu düşünüyor, onun için ağlıyor ve Tanrı'yı onca yardım çıkırlıkları atan insanlar olduğu halde, meşgul ediyorsunuz. Size son defa tekrar edeceğim! Herkesin kederi kendine. Herkes kendi layık olduğu kadere sahiptir. Ve sahip olduğu kadere karşı gelmeyecek derecede mahkumdur. Eğer sözlerimi yine umursamaz, kara bulutlarınızı evimin ve gençlik ruhumun üzerine getirirseniz sizi kovmak zorunda kalacağım. Beni şimdi

daha iyi anlayacağınızı umuyorum. Çünkü zor devirde yaşıyoruz. İş bulmak artık eskisi gibi kolay değil.”-dedi Mesut Özel kendisini yüksek göstermek isteyen, her fırsatta üstünlük taslamayı ve karşısındaki insanı aşağılamayı görevi bilen ama aslında bilgisiz, cehalete gömülü insanlara özgü tavrıyla.

Refika hanım ev sahibinin geldiğini görünce hemen ayağa kalkmış ve başını öne doğru eğerek elindeki mendiliyle göz yaşlarını siliyordu. Ev sahibinin yürekleri delen, bir anne karşısında işlenen en kötü, cinayetten dahi daha kötü günahları barındıran cümleleri İhtiyar annenin yorgun düşmesine sebep olmuştu. Aslında kederi ve oğluna duyduğu tutkusunu ona duyarsız insanların önünde yapılmaması gereken bir hata yapmasına neden olmuştu. İnsan içki-den ziyade tutkusuyla da sarhoş olabilir. Ve o zaman mutlaka hata yapar.

İlk önce ev sahibine karşı çıkmayı, onu üstelemeyi istese de karşısında hiçbir anlam ifade etmeyen ve sadece öfke ve kibri barındıran bakışları bulduğundan ve aynı zamanda ihtiyar olduğundan onu hiç kimsenin işe alamayacağını, dolayısıyla ev sahibinin haklı olduğunu anlayarak “Elbette efendim” demekle ve zayıf kişiliklere özgü onu ezen insana karşı yüreğinde kin beslemekle yetindi.

-“İşte, uzlaşma diye buna derim. Anlaştığımızı göre şimdi beni dinleyin. Her zamanki gibi gazinoya gideceğim. Fakat bu sefer biraz erken; beş dakika

sonra. Halletmem gereken bazı işlerim var ve konukların bunlardan haberdar olmalarını hiç istemem. Zaten onlar uyanana kadar gelmiş olacağım. Ama her ihtimali düşünmek yerinde olur. Eğer işim uzar, biraz geç gelirim ve konuklar uyanıp beni sorarlarsa onlara hiçbir şey söylemeyin. Size bahsetmediğime göre gerçekten de acele bir işim çıktığını, böylelikle onları uyandırmamakla nezaket göstermiş olduğumu sanacaklar. Duyduğunuz gibi sizden bir tek kelime bile etmemenizi, kendi işinizde olmanızı ve hareketlerinizde bir gariplik olmamasını istiyor ve hakkım gereği emrediyorum. Merak etmeyin, hesaplarımda yanılmıyorsam sabah altıya dek gelmiş olacağım. Böylelikle sizi büyük bir yükten; sessizlikten kurtaracağım.”

-“Merak etmeyin efendim. Tek bir kelime dahi etmem. Zaten İhsan efendi de buraya geldi ve size hazır olduğunu, sizi konağın arkasında, büyük çınar ağacının hemen yanında beklediğini bildirmemi istedi. Yalnız sizden tek bir ricası var.”

-“Nedir? Hadi söyleyin”-dedi bir an şaşkınlığını gizleyemeyen Mesut Özel.

-“Sanırım ona çok gizli hareket etmesini söylemişsiniz. Bu yüzden tüm önlemleri aldığını belirtti. Ama sizin avludan değilde, arka bahçeden çıkmanızı ve patika yolda biraz ilerlemenizi rica etti. Çünkü Rus yazar hâlâ uyumamış, balkonunda bir sandalye-

ye oturup boğazı izliyormuş. Bilhassa avludan çıkar-sanız sizi hiç kafasını zorlamadan görebilirmiş.”

-“Mösyö Ambroise`nin “işte kurtarıcı, işte deha” sözcüğünün yerinde, yani şimdi İhsan efendi için kullanmak gerek. Az kalsın kendi kurduğum tuzağa düşüyordum. İki elin sesi varsa, iki kafanın da yenilmezliği vardır.”

Sözlerini bitiren Mesut Özel şoförünün ricası üzerine arka bahçeden çıktı. Mösyö Ambroise Rus yazarın uyumayıp boğazı seyredeceğini önceden hesabladığı için hizmetçi ve efendisi konuşurken o çoktan arka bahçeden çıkmış, bir çalılığın arkasına gizlenmişti.

Türk yazar patika yolda üç dört adım attıktan sonra onu bekleyen arabayı çınar ağacının dibinde buldu. Hemen binip şoförü İhsan beye gazinoya sürmesini söyledi.

Mesut Özel yolboyu şişman iş adamının sözünde durup durmayacağını düşündü. Ve bunu öğrenmek için sabırsızlanıyor, İhsan beye biraz daha hızlı sürmesini emrediyordu.

Nihayet araba “Dream” gazinosunun önünde durdu. Mesut Özel hemen kapıyı açıp dışarı fırladı ve gazinonun geniş salonuna ilk adımını atar atmaz gözleri iş adamını aradı. Bir iki dakikalık arama sonuç vermemişti. Türk yazar sonuçsuzluğun verdiği umutsuzluğa kapılmıştı. Aniden kendisine seslenen tarafa baktığında bir rulet masasının etrafında kumar

arkadaşı Asım'ı, tanımadığı diğer bir kişiyi ve sonunda en sağda şişman iş adamını gördü. Heyecanını gizlemeye çalışarak ağır adımlarla onların yanına gitti. Sanki selamlaştığı iş adamının orda olup olması hiç umurunda değildi.

Masaya oturdukları sırada hemen yeni işe alınmış krupiye masaya geldi. Ve oyun başladı.

Oyunu anlatmadan önce gazinonun geniş salونunu tarif edelim: salon üç bölümden ibaretti. İlk bölümde iskambil oyunları, ikincisinde makineler ve onun önünde gizli kabine içersinde bilardo ve niha-yet en solda, üçüncü bölümde beş rulet masası bulunuyordu. Ayrıca salon insan kaynıyordu. Böyle mekanlarda alışıldık, sohbet eden insanlara az rastlanır veya hiç yoktur. Çünkü kumarhanelerde insanlar değil, onların cepleri ve ceplerinin içindeki canlı paralar konuşur.

İlk iki eli Mesut Özel kazandı. Kazanmanın verdiği kibirle yanibaşında ayakta bekleyen garsona içki getirmesini söyledi ve karşısındaki rakibine küçümseyici bir bakış attı.

Yazarımızın rakibi son derece güzel giyinmiş, konuşmasıyla insanların yüreklerini fetheden ve tavırlarıyla iyi bir eğitim ya da iyi bir terbiye görmüş, İstanbul'da ve diğer birçok bölgede fabrikalar sahibi şişman, zor nefes aldığından kırmızı tenli, kır saçlı kırk elli yaşlarında bir iş adamıydı. Görgü kuralları-

na uysa da, bazen garsonların ve krupiyenin ani bir hatasında onlara aşağılayıcı bakışlar yöneltiyordu.

İçkinin ve kazanmanın sarhoşluğuna gömülmüş Mesut Özel artık düşünmeden konuşmaya, geldiklerinden beri devam eden sessizliği bozmaya çalıştı.

-“Bu sefer hiç de şanslı gününüzde değilsiniz anlaşılan, Rauf bey.”-diyerek gülümsedi Mesut Özel. Fakat fırlattığı, yayından çıkan ok hedefine isabet etmemişti. Rauf bey istifini bozmadan omuzlarını silkti. Ardından krupiye, iş adamının beklediği üzere iki bin dolar yatırdığı zeronun çıktığını kalabalığın coşkusunun arasından bağırarak söyledi. Ve Rauf bey parasının otuz altı katını kazanırken, Mesut Özel yatırdığı üç bin doları kaybetti. Ama içkinin etkisi altına girdiğinden doğru düşünemiyor, olasılıkları hesaplayamıyordu. Rauf beyin nasıl böyle bir riske girip bu kadar para kazandığını aklı almıyordu. Bunu yalnız Tanrı'nın bileceğini sanıyor, ara sıra bu düşünce zihnini meşgul ettiğinde derin bakışlarını Rauf beye sabitliyor, onun yüce, sıradan insanların sahip olamadıkları öngörüye sahip olduğunu düşünüyor. Zihnini aydınlatmak için kafasını kaldırdığında etraflarının coşkulu kalabalıkla çevrildiğini fark etti. Bir an kalabalığın arasında Mösyö Ambroise`i görür gibi olmuştu ama söylediğimiz gibi çok içtiğinden hâlâ düş gördüğünü sanıyordu.

Yenilen sadece Mesut Özel değildi, arkadaşı Asım ve onun yanındaki tanımadığı beyfendi de yeniliyor, tabiri caizse Rauf beyin etkisi altında kendilerini kaybediyorlardı. Sonunda yazarımızın tanımadığı kişi masadan kalktı. Tamı tamına sekiz bin dolar kaybetmişti. Onun yerine güzel kadife elbisesi, hasır şapkasıyla mavi gözlü, sarı tenli ve kolları incecik bir kadın masaya geldi. İyi rulet oynadığını salonda herkes biliyordu. Çünkü kadın masaya geldiğinde herkes bağırmaya, kendi aralarında fısıldaşmaya ve gülmeye başlamıştı. Mesut Özel de daha önce adını birçok kez duyduğu bu güzel kadın karşısında bakışlarını ondan uzaklaştıramadı.

Nihayet! Rauf beyin galibiyet serisi bitmiş, yeni gelen kadın profesyonelliğini belli ederek kazanmıştı. Arkadaşı Asım beyin ne kazanması, ne de yenilmesinin aksine Mesut Özel yine kaybetmişti. Kibirli bir insan kendi kibrini yenmediği sürece, karşısındakini yenemez.

Öfkesine hakim olamayan yazarımız yeniden elini garsonun sunduğu tepsideki içkiye uzattı. Asım bey onu durdurmaya çalışsa da, başarılı olamadı. Mesut Özel daha güçlü olacağını sandığı için elindeki içkiyi bir dikişte içti. Fakat zihni daha da bulanıklaştı. Yeteri kadar içtiğin zaman sultan olursun, padişah olursun. Bilakis sınırı aştığında, yeterinden fazla içtiğinde köle olursun.

Yenilmenin hezimete uğratdığı Asım bey de sonunda masadan kalktı. Elini Mesut Özel`in omuzuna bir kaç defa yavaşça vurarak ve kederini belli edersine başını öne doğru eğerek masadan uzaklaştı. Yazarımız etrafına baktı; dostlarından kimse kalmamıştı. Az önce tanımadığı, ilk kez gördüğü kişinin varlığını, şimdi burada olmasını arzuladı. Önceden tanıdığı, en azından ismini duyduğu rakipleri iş adamı ve güzel kadının yerine tanımadığı kişinin burada bulunmasını tercih ederdi.

-“Görünen o ki Mesut bey, arkadaşlarınız size hiç sadık değiller. Gelecek sefer kendinizle daha sadık birini getirmenizi tavsiye ediyorum.”-dedi güzel kadın rakibini öfkeden çıldırtacak bir ses tonu ve gülümsemesiyle. Kadının sözleri Rauf beyin de gönlünü okşamıştı.

-“Şimdiye dek on bin dolar kaybettiniz. Artık geri adım atma, kibrinizi safdışı bırakma zamanı gelmedi mi?”-dedi Rauf bey. Ardından ikisinin de aynı safta yer aldığını gören kadın rakibini ezmeye devam etti.

-“Ah, sanırım oldukça dikkatli birisiniz. Baksanıza öfkeniz ve kininiz konuşmanızı bile engelliyor. Etraftaki insanların haykırıışlarını da duymuyor olmalısınız. Bakın, bakın yüzünüz yine kızardı. Dostum, öfkenizin birazdan buraları ateşe vermesinden korkuyorum.”-diyerek sigarasını yakan güzel kadın hedefinden şaşmayan sözlerini yine de doğru hedefe

gidip gitmediğini öğrenmek için bakışlarını yazarı-mıza yöneltti.

Neyseki Mesut Özel'in dili çözüldü ve kendin-de konuşmaya güç buldu.

-“İnsanın yaşadığı duygular yalnız kendisine za-rar verir hanımefen...”

-“Bana kendi ismimle hitap edebilirsiniz dostum. Gökçe”-Kadının sözünü kesmesi üzerine Mesut Özel afalladı. Neden bahsettiğini hatırladığında yeniden konuştu:

-“Evet, insanın yaşadığı duygular yalnız kendisi-ne zarar verir Gökçe Hanım. Siz seviniyorsunuz, bense kederliyim. Sevinç ve Keder; iki karşıt duygu olsalar da, insana etkileri yönünden birbirlerinden farksızdırlar. Ve gereklidirler. Freud'un söylediği gi-bi; insan yaşamı iki karşıt duyguların bileşiminden ibarettir. Şimdi, ne siz beni öfkeli ve kederli olduğum için suçlayabilirsiniz, ne de ben sizin sevincinizden endişelenebilirim.”

-“Anlaşılan karşımızda gerçekten de filozof var-mış. Siz ne dersiniz Rauf bey?”

Rauf bey kendi işinde bir adamdı. Ona dokun-madıkça o da kimseye dokunmazdı. Güzel kadının sorusunu yanıtızsız bırakmakla yetindi. Çünkü ne ka-dının dost olarak kendisine yaklaşmasına, ne de Me-sut Özel'in kendisine düşman olmasına izin vermek istiyordu. Taraf tutmak, sonunda iki tarafın da düş-

manlığını kendine çekmek demektir. Rauf bey sadece gücünü masada göstermekle yetiniyordu.

-“Siyah, otuz beş.”-dedi krupiye. Yine Rauf bey kazanmıştı. Mesut Özel giderek daha da yükselen öfkelerini kendisini yönetmiyor, eğer rakibi bir kez daha kazanırsa ona saldırmaya hazırlanıyordu. Elbette hiç kimse onun düşüncelerini, yüreğindeki duyguları görece kadar öngörüye sahip değildi. Dolayısıyla denize açılan geminin fırtınaya yakalanacağını önceden hiçbir tayfa bilemez.

Mesut Özel'i öfkeliendiren yalnız rakibinin onu yenmesi değil, aynı zamanda kazandığında veya güzel kadına yenildiğinde sükûnetini korumasıydı. Sevinç çığlıkları atsa, kazandığı paranın üstünlüğünü övse ve rakibini ezmeye çalışsa, ona bu kadar kızmazdı.

Gökçe Hanım tüm olanları dışarıdan izleyerek, amacına ulaşacağını anladı. Giderek daha da huzursuzlanan Mesut Özel, krupiyenin söyleyeceği tek bir söze göre hareket edecekti.

Ama beklenen yaşanmadı. Yine Rauf bey kazandı. Ve Mesut Özel yenilmişti. Fakat düşündüğü saldırıyı gerçekleştirmedi; onun yerine elindeki tüm parasını her bir rakama (zero hariç) uygun dağıtarak mantığa uymayan bir çılgınlığa girişti.

-“Zero!”-krupiye oyunculara seslendi. Mesut Özel'in yüzü bembeyaz olmuştu. Titreyen elleriyle masadan yardım alma gereksinimi duydu. Olanaksız

bir olay yaşanmıştı. Âdeta günlerce çıkmayan zero, bir saatte iki defa çıkmış ve yazarımızın bütün parasını kaybetmesine neden olmuştu. Biraz içkinin, biraz da kalabalığın verdiği sarhoşluk ve çılgınlığa kapılma hissini kendi ruhunda hisseden Mesut Özel düşünmek, yeniden doğru olanı bulmak istese de, kan çanağına dönmüş gözünü sabitlediği Rauf beyden bir an olsun ayırmıyordu.

Sınırı aşan öfkesi kendini belli etti: Mesut Özel ayağa kalkarak iş adamının üzerine atladı. Salondakiler onları ayırmak yerine, bir iki dakikalığına yaranan gülünç sahnenin keyfini çıkarmak için yerlerinden kııldamadılar. Ancak görgü kuralları onların bu bekleyişini yarıda bırakmalarına sebep oldu. Güç bela Mesut Özel'i bir köşeye çektiler, yaşlı iş adamı şaşkın gözleriyle yığıldığı yerde donup kalmıştı.

Bir az sonra çağrılmaları üzerine polisler geldi ve Rauf beyin şikayetini dikkate alarak Mesut Özel'in ellerini kelepçeyip, polis arabasına bindirdiler. Polisin yazarımızı götürdüğü sırada salondaki herkesin yüzünde başkasının derdinden keyif alan insanlar gibi gülümseme belirmişti. Mesut Özel kalabalığın arasından kafasını öne doğru eğerek ve ara sıra telefonlarını çıkarıp onu çeken insanlara utanç dolu gözlerle bakıyordu. Böylelikle bir köşeye çekilerek, Gökçe Hanım ile konuşmak için ona yaklaşan Mösyö Ambroise'i görmedi ve ikisinin sevinçli ve şeytani fısıldaşmalarını duymadı.

Gecenin yorgunluğu ve sarhoşluğun etkisiyle karakola getirilen ve koğuşa yerleştirilen Mesut Özel hiçbir şey düşünmeden hemen uykuya daldı. Uyanıldığında nöbetçiden saatin kaç olduğunu sordu ve aldığı cevapla saatin onu gösterdiğini öğrendi. Gece den kalan hatıralar bulanık bir şekilde gözünde canlanıyor, henüz içkinin etkisi tamamen geçmediğinden olup biteni düşünmek istediğinde başı ağrıyordu. Hapisane ve hastane koğuşları düşünmek için veya aklımıza takılan fikirleri gün yüzüne çıkarmak, onlarla hesaplaşmak için ideal bir yerdir. Aslında bizi düşünmeye zorlayan ortamın mekanizması çok gariptir. Belki de mesele dört tarafı duvar bir oda değildir, mesele kendimizle başbaşa kalmaya mecbur edilmemiz ve hatta zorlanmamızdır.

Mesut Özel'in kaldığı koğuşun her tarafı yıkılmaz gibi görünen betonlarla ve ön tarafı onu özgürlüğünden ayıran parmaklıklarla kaplıydı. Normal hapisanelerden farklı olarak bu karakol koğuşunun dış dünya ile iletişim kurulabilecek hiçbir şeyi; ufak hava geçiren bir deliği bile yoktu.

Olağanüstü manevi güce sahip bir insanı dahi iç karartıcı bu yer karamsar bir bahtsızla dönüştürebilir. Bahsettiğimiz, buranın havasını koklayan her bahtsız kendini sonsuz düşüncelerin içinde bulur ve çoğu zaman da onların altında kalıp ezilir. İnsanları hiç işlemedikleri bir suçu kabullenmeye zorlayan bu ko-

ğuş, başka bir insan darbesinden daha derindir. Çoğu kez bir defalığına da olsa buraya adımını atan herkes ömrünün sonuna kadar kendini değersiz, insanlara zararlı bir cisim olarak görür. Anlayacağınız, ayrıldığımızda hep beraberimizde taşıyacağımız karamsar düşünceleri bize hediye eder. Daha doğrusu bizi, onlarla sarmalar. Yalnız kaderini kabullenenler, stoacılar hiçbir şey olmamış gibi bataklıktan yanlarında bir şey olmadan çıkarlar. Ve yarıda kalmış özgürlüklerine, yaşamlarına devam ederler.

Gözlerini önündeki parmaklıklara diken Mesut Özel nasıl olur da, bu kadar olumsuz olayın karşısında uyumayı başardığını düşünüyordu. Ona göre insan uykusu küçük bir fısıltıyla da bölünebilirdi. Oysa uyku kaçırılan olaylar, uyku kaçırılan ağrılar, uyku kaçırılan düşler, uyku kaçırılan acılar; bunların kolay yaşandığını düşünmemeliyiz. Bilakis bazen insan uykusunu kaçırtmak için tüm dünyayı mahvetsek bile yetmez.

Belirsiz geçen her dakika Mesut Özel'i korkutuyor, seslendiği nöbetçinin artık bıkararak yanıt vermekten vazgeçmesi onu deli ediyordu. Sonunda çabalarını boşa harcadığının farkına vararak tahtadan düz bir yatağa oturdu. Yataktan ziyade uzun sandalye desek daha doğru olur. Dışarıdan gelen her adım sesi onun yerinden fırlamasına sebep oluyor ve kibirli tavır takınarak karşılaşacağı ilk kişiyi aşağılamaya hazır vaziyette duruyordu.

Nihayet beklemeyi bırakıp gözlerini kapadığı anda birisinin ayak seslerinin koğuşunun önünde durduğunu fark etti. Gözleri açtığında karşısında hiç de yabancı olmayan bir yüzle karşılaştı.

-“Mesut, seni burada görmeme hiç şaşırmadım.”- dedi polis kıyafetli yabancı.

-“Ah! Komiser, inanın bana şanssızlıktan başka bir şey değil. Söylesenize, ne zaman çıkarım?”

-“Sana inanmayı çok isterdim ama ne yazık! İnsan gördüğüne inanır eski dostum, duyduklarına değil.”-dedi komiser Mesut Özel’in sorusunu duymamış gibi yanıtsız bırakarak.

Sahte hislerini bir kenara bırakmalı olduğunun farkına varan Mesut Özel, yüzündeki sahte gülümsemesini de bir an içinde yok etti. Bu yapmacık gösterişler karşısında fazla yorulduğunu belli edercesine derin nefes alarak.

-“Ne zaman çıkarım?”

-“Maalesef. Kavgaya tutuştunuz, daha doğrusu darp ettiğiniz kişi saygın bir iş adamı. Buradan çıkmanız zaman alabilir.”

-“Peki söylesenize, hangi saygın iş adamı yasak olduğu halde kumarhaneye gidebilir? Ve hangi adalet, yasaları çiğneyerek saygın diye adlandırdığı birisini destekler?”*dedi kibri sesinin tonundan anlaşılan Mesut Özel.

Kilidi açarak koğuşa giren komiser Mesut Özel’in yanına; tahta yatağa oturdu.

-“İkinci kez beni `maalesef` demek zorunda bırakıyorsun. Sanki adaletin her toplumsal sınıflara farklı yanaştığını, birini cezalandırırken, diğerini ödüllendirdiğini bilmiyorsun. Kumar yasaya karşı işlenmiş bir suçtur, insanın üzerine atılmak ise cinayete teşebbüs, yani canlı bir varlığın hayatı üzerine bahis yapmaktır ve bu yasadan daha adil, daha eli güçlü, daha yüce bir şeye, insanlığa ve insan vicdanına karşı gelmektir. Söylediklerimin her birini terazinin farklı kollarına koyup tartarsan, hanginizin gerçekten suçlu, hanginizin cezaya layık görülmeceği derece küçük suçlu olduğunuzu görür ve anlarsın.”

Derin bir iç çeken Mesut Özel konuşmasının fayda vermeyeceğini anladı ve yeniden umutsuzca zemine baktı. Ama komiserin pes etmek gibi bir niyeti yoktu anlaşılan.

-“Buraya geldiğimde artık akıllanacağını sanmıştım. Oysa yanılmışım, senin yüreğin taştan olmalı. Etrafına bir bak, beyhude geçen bir gençlik! Peki ya seni büyüten insanlar yaşamının neresinde yer alıyor? Zavallı yaşlı baban ve annen her gün senden haber almak için bin bir zorluklara göğüs geliyorlar. İki yıldır onlarla konuşmadığının, onları ziyaret etmediğinin farkında mısın? Onların suçu ne? İstanbul`a alıştığınan beri eski yüce ruhlu Mesut Özel ortadan kayboldu, yerine benim hiç tanımadığım, yolda görsem selam vermeyeceğim bir adam geldi. Ya sebep? Bana nasıl davrandığın umurumda değil, istersen

üzerime atlayıp beni boğabilirsin, sesimi bile çıkar-
mam. Ama yaşlı babana, onun zarif yüreğine karşı
yaptığın acımasızlıkları benim yüreğim kabul etmi-
yor. En az senin kadar beni de çok seven baban, seni
büyüttüğü gibi beni de büyüten, sık sık kullandığı-
mız ve sevdiğimiz bir laf olan; beni `adam eden` ba-
ban sana ne yapmış olabilir? Zavallı baba, kendi oğ-
lundan görmediği yakınlığı sahiplendiği bir yabancı-
dan görüyor. Neyse ki onu hayata bağlayan, seninle
kan ve benimle duygu ve saygı birliği ve bağlılığı-
dır.”

Komiserin sözlerine karşı duyduğu öfkeyi bas-
tırmak için ayağa kalkan Mesut Özel, farkında olma-
dan koğuşu hızlı adımlarla dolaşüyor ve bu komise-
rin dikkatinin dağılmasına sebep oluyordu. Zira bi-
raz önce düşünmek için veya yalnız kalmak için ide-
al yer diye betimlediğimiz koğuş, iki kişiyi barındı-
rınca katlanılmaz bir iç darlığıyla dolup taşıyor ve
konuk ettiği kişilere öfkeyi ve kini elleriyle uzatıyor-
du. Bilhassa birbirlerini anlamayan iki kişi bulundu-
ğunda öfke ve kin icraata geçmek için hazır bekliyor-
dular.

-“Her gün beni araması ve seni sorması yüreğime
hiç bitmeyecek bir acı yerleştiriyor. Ne yazık! Ona
gerçekleri söyleyemiyorum, utanıyorum; senden
beklediği haberi hemen ona yetiştirmek için nereye
gidersen git peşine seni izlemesi için bir görevli tak-
tım. Baban `Oğlum ne yapıyor? Çalışıyor mu? Yazar-

lığı İstanbul`da da ünlendi mi?` diye sorduğunda ger-
çekleri ve umudumu bir kenara bırakıp, `merak et-
meyin çok iyi; evet; evet` diyorum. Her aradığında
belki düzelirsin diye küçük bir umutla beslediğim
yüreğimi, babana yalan söylemek zorunda bırakarak
yeniden, yeniden, defalarca parçalıyorsun. Biraz in-
saf!"-dedi komiser acısını belli etmeye çalışarak. Ar-
dından ayağa kalkarak Mesut Özel`i omuzundan tu-
tarak odadaki yürüyüşünü durdurdu.

-“Seni kim yalan söylemen için mecbur ediyor?
Gerçekleri söyle bitip gitsin!”-dedi Mesut Özel komi-
serin elini omzundan indirerek.

-“Bir babaya oğlunun kumar oynadığını, çalışma-
yı, yazmayı bıraktığını ve bütün gün avare gibi do-
laştığını söylemek için şeytan olmak gerek.”

-“Korkak olma! Gerçekleri söyle. Ona oğlunun
kumarbaz, yalancı, sahtekarın teki olduğunu söyle.
Ailesini, akrabalarını ve dolayısıyla köyü, köydeki
yaşamı sevmediğimi söyle. Ona, onu asla ziyaret et-
meyeceğimi, bunun işimin yoğun olduğundan değil,
aksine dinlenmek için yaptığımı söyle. Sen de geçmiş
adetlere, geleneklere, yozlaşmış düşüncelere bağlısın.
Babam seni ilk defa eve getirdiğinde kıskanmıştım.
Babamın seni çok sevdiği için mi? Elbette hayır. Ben-
den daha uslu olduğun ve onların söylediklerini har-
fiyen yerine getirdiğin için. Ya ben? Evin hep kurnaz
çocuğu oldum.

Her başım sıkıştığında babamın ardından seni göndermesinden bıktım. Ben kendim de kendi başımın çaresine bakabilirim. Bu sizi ilgilendirmez. Ben sizden uzaklaşmaya çalıştıkça, siz daha da bana yaklaşıyorsunuz. İşte beni rahatsız eden şey bu! Ben cesurum, aileme karşı çıktım ve şimdi özerk yaşıyorum. Sen ise onlara bağılısın, ne onlardan ne de geçmiş gereksiz adetlerden kurtulabiliyorsun. Beni kıskandıran için beni yeniden onlara yakınlaşmamı ve böylece özgürlüğümü kısmamı istiyorsun. Ama istekler sonsuzdur kardeşim ve hiçbirini gerçekleşmez!”

Aldığı darbelerle sendelemesini bekleyen Mesut Özel, aksine rakibinin dimdik, öncekinden daha cesur bir şekilde önünde durduğunu görünce şaşırıldı. Fakat hemen kendine geldi ve yüzünde öfkesini yansıtan bir gülümseme belirdi.

-“Beni geçmişe bağlılıkla suçluyorsun eski dostum. Ama ben her zaman yeniliğe açık ve bir o kadar da geçmişe sadık olmuşumdur. Düşüncelerimizin yozlaştığından yakınıyorsun. Bilakis bu öz babandan nefret etmek için yeterli sebep değil. Artık sana tek bir kelime dahi etmeyeceğim. Çünkü hepsi boşuna gidiyor. Eğer ailen olsaydı, sana, seni yetiştirenlere karşı, senin yetiştirdiklerine beslediğin saygıyı göstermeni isteyecektim.

Benim yardımımı hor görüyorsun, tamam. İşte istediğin gibi gidiyorum.”-diyerek koğuştan çıktı. Ve

anahtarıyla parmaklığı kilitledikten sonra gitmek için öne doğru bir adım attı.

-“Peki ya ben? Ne zaman çıkacağım?”-dedi Mesut Özel heyecanını gizleyemeyerek.

-“Özerk değil miydin? Kendi başının çaresine kendin bak. İşte sana kaçırmayacağın bir fırsat!”-dedi komiser gülümseyerek ve oradan ayrıldı. Dikkatle bakıldığında komiserin gözlerinin yeşerdiğini de fark etmek mümkündür.

Komiserin uzaklaşmasının ardından yatağına serilen yazarımız ellerini başına götürdü ve böylece uzun zamandır kaçtığı vicdan azabından kurtulmanın yollarını aramaya çalıştı. Başka bir kişi onun bu haline görünce ona acır, yüreğinde merhamet besledi. Fakat vicdan, insana nerede, ne zaman, hangi durumda olmasına aldırmayarak en kötü zamanda acımasız darbelerini peş peşe indirir.

Umutsuzluğa kapılan yazarımıza bakarak komiserin istediğini kısmen başardığını söyleyebiliriz. Yine de kısmen; çünkü kibirli her insanın kendisini yüceltmek gibi gizli bir silahı vardır. Böylece yazarımızda umutsuzluk, dürüst ve gerçek hayalleri olan, onlara sonsuza dek bağlanan insanlarda yaşandığının aksine bir an içinde geçip gitmişti.

Bir kaç dakikadan beri sessizliğin hükm sürdüğü kolidorda şimdi yeniden ayak sesleri belirmişti. Gelen nöbetçiydi.

-“Şans bugün senden yanaymış.”-dedi kilidi açan nöbetçi.

-“Nasıl?”

-“Kavga ettiğin iş adamı şikâyetini geri almaya gelmiş. Bir iki dakikadan sonra yeniden özgürlüğüne kavuşmuş olacaksın. Böyle tesadüfler burada çok sık yaşanmıyor. Ne mutlu ki, kaderin boyun eğdirdiyi o şanssızlardan biri olmadın.”

Kendine gelen Mesut Özel sevincini gizlemeyi gereksiz bularak sadece gülümsüyordu ve nöbetçi geçmesini işaret ettiğinde hemen koğuştan çıkıp, karakolun bekleme bölümüne gitti.

Rauf beyin neden şikâyetini geri aldığını düşündüğü sırada Gökçe Hanım`ı gördü ve donup kaldı. Gökçe Hanım ise tam tersine gülümseyerek ona yaklaştı.

-“Baksana dostum. Sizi buradan çıkarmak için Rauf beyi ikna etmek pek kolay olmadı. Neyse ki, kendisi sanatınıza hayran olan kesimin içinden olduğu için ricamı kabul etti. Elbette burda sizi ziyarete gelen konuklarınızın da payı vardır. Ülkemizi temsil eden sizi zora sokmak istemedi ve ateşkes ilan etti.”-dedi gözleri parlayan ve gülümsemesinde şefkat beliren Gökçe Hanım.

-“Nasıl? Siz beni buradan çıkarmak için Rauf beye rica mı ettiniz?”-giderek daha da şaşırان Mesut Özel dedi.

-“Evet, neden olmasın. Oyunda rakip olduğumuza göre gerçekte de öyle davranmamız gerekmez. Ben yeni dostlukların tarafdarıyım. Düşmanlarımın sırasına yeni bir ekleme olmasını hiç istemem. Hadi dostum, kendinize gelin ve yeniden kazandığınız özgürlüğünüzün tadını çıkarın.”

-“Size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Karşılığını veremeyeceğim iyilikler beni sevindirmez, aksine utandırır.”-dedi Mesut Özel başını öne doğru eğerek.

-“Ah, ne de yüce ruhlu bir kişiliğe sahipsiniz. Ben de karşılığını bekleyeceğim iyilikleri yapmam. Anlaşılan ortada dolaşan iyilik ikimizin de nezaket sınırlarımızı aşıyor.”-diyerek Gökçe Hanım garip ama sevecen gülümsemesini yeniden takındı.-“Böyle ayakta beklemeyelim, Rauf beye siz de teşekkür etmelisiniz. Bu arada eğer iyiliğime karşılık vermekte ısrarcı olursanız size bir şans verebilirim; yarın gece yeniden gazinoya gelin, biraz rulet oynar ve sohbet ederiz. Ama yanınızda bir dostunuzu veya akrabanızı getirmeyi unutmayın. Çünkü gazino sahibi Rauf bey kadar merhametli değil; sizi yalnız yanınızda bir arkadaşınız olduğunda içeri bırakacakmış. İnatçı olsam da, onun karşısında sebebini bilmeden kendimi kaybediyorum. Ama bu arkadaşınızın Asım bey gibi olmadığına, yani sizi yarıda bırakmayacağına emin olun.”

-“Teşekkürler! Merak etmeyin yarın arkadaşımınla birlikte orada olacağım. Söylediğiniz gibi dün Avrupa`dan seçkin kişiler beni ziyarete geldi. Aralarında çok yakın olduğum Fransız bir eleştirmen ve yazar var. Onunla birlikte geleceğim. Siz de onu beğenecek ve arkadaş olacaksınız.”-dedi bir süre düşündükten sonra ve yeniden başını öne doğru eğdi.

-“Hiç şüphem yok dostum. Hadi vakit kaybetmeyelim.”-dedi Gökçe Hanım ve bekleme bölümünün kapısına ilk davranarak önden çıktı. Mesut Özel de onun peşinden geliyor ve ona duyduğu hayranlığı dile getirmek için fırsat kolluyordu.

Bir erkek önüne çıkan her kadını kurtarıcısı olarak görür ve ona bağlanır. Eğer kadın gerçekten de onun hayatını kurtarmışsa, erkeğin ona karşı beslediği bağlılık mezara dek süren yüce bir itaat duygusuna dönüşür.

Gökçe Hanım önündeki kapıyı tıklatarak içeri girdi. Burası komiserin odasıydı. Komiser koltuğunda oturmuş, önünde bir kağıta yazılar yazan Rauf beye bakıyordu. Yazarımız ve güzel kadın içeri girdiklerinde iki eski dost; komiser ve Mesut Özel birbirlerini tanıımıyormuş gibi davranarak şimdiden sonra hep oynayacakları bir oyunu başlatmış oldular. Rauf bey Mesut Özel`e tiksinti dolu bir bakış attı ve hemen yüzünü büzüştürdü. Komiser her şeyi görüyor, anlıyor ve susuyordu. Ne mutlu ki, sessizliğe katlanmaya devam eden bu üç insanın yanında Gök-

çe Hanım vardı. Ortaliğa hakim olan sisi dağıtmak için konuşmaya başladı.

-“Sanırım işiniz bitmek üzer Rauf bey. Bakın, yarımda size teşekkür etmek isteyen biri var.”-dedi ve ardından Mesut Özel`e baktı.

-“Ah evet, size haksızlık ettiğimi itiraf ediyorum Rauf bey. Yaşadığımız olayı telafi etmek için elimden geleni yapacağıma emin olun. Ayrıca şikâyetinizi geri aldığınız için teşekkür ederim. Yurttaşlar arasında böyle hadiseler maalesef bazen yaşanıyor.”-diyerek Mesut Özel kibrini daha fazla zorlamak ve aşağılatmak istemedi.

-“Yurttaş mı?”-dedi Rauf bey küçümseyerek-“ben sizinle yurttaş olamam!”

-“Nasıl olur ikimiz de aynı milletteniz.”-dedi Mesut Özel şaşkınlığını belli ederek.

-“Hayır, ben asla sizin ve sizin gibilerle aynı milletten olmadım ve hiçbir zaman da olamam. Mesele Türk milleti değil, Türk milleti de diğer milletler gibi ikiye ayrılır; düşünceliler ve düşüncesizler. Şimdi, ben düşünceli millet tarafındayım, ama siz... Çoğu insan gibi düşüncesiz!”-diyerek önündeki koltuktan çantasını kapıp, komisere selam verdikten sonra hızlı ve öfkeli adımlarla komiserin odasından ayrıldı.

Aldığı darbeye iki büklüm olan Mesut Özel yerinden kıpırdamıyor, Gökçe Hanım gülmek istese de, kendini tutuyor ve komiser eski dostunun içler acısı

durumu karşısında ellerini başına götürerek iç çekiyordu.

Kendilerine geldikten sonra Gökçe Hanım ve Mesut Özel komiserle vedalaşarak karakolu terk ettiler. Karakol binasının önünde, birbirlerine bugünün son sözlerini söylemek için durdular.

-“Ne yorucu bir geceydi ama! En azından az zararla veya hiç yara almadan bitirebildik. Doğrusu Rauf beyin size haksızlık ettiğini söylemem gerek. Aldırmayın, bir daha karşılaşacağınızı sanmam. Hoşça kalın dostum. Unutmayın, yarın bir arkadaşınızla birlikte gece gazinoya gelin.”-dedi Gökçe Hanım.

-“Unutmayacağıma yemin ederim! Evet bir arkadaşımınla birlikte... Evet gece gazinoda buluşmak üzere. Hoşça kalın.”

Gökçe Hanım bir gülümsemeye yanıt verdikten sonra parka doğru yürüdü. Mesut Özel bir iki dakika onun yürüyüşünü izledi ve ardından arkasından ona seslenildiğini duydu. Bu şoförü İhsan beydi. Efendisini gördüğüne sevinen ve özgür bırakıldığı için ellerini yukarı kaldırıp dua eden İhsan efendi ona doğru geliyordu. İki selamlaştıktan ve biraz sohbet ettikten sonra arabaya bindiler ve konağa doğru yola koyuldular.

IV

Paris`te bir Balo

Bahsettiğimiz olayların yaşanmasından sekiz ay önce, Paris`te birçok yetkililerin ve toplumun gözünde önemli yeri bulunan insanların davet edildiği ve düzenlenmesi devam ederken tüm ülke çapında çok konuşulan ve merak edilen bir balo gerçekleşmişti. Bu balo, sonraki olaylardan tanıdığımız François Ambroise`nin evinde, evden ziyade sarayı andıran şatafatlı bir yapıda gerçekleşiyordu. İnsanlar evi dış dünyayla ayıran büyük ve uzun parmaklıklara tırmanarak gelen davetlileri görmek için veya balodan sonra uzun süre konuşulacak küçük bir hatayı ya da eksiği diğerlerinden önce bulmak için birbirleriyle yarışıyorlardı. Ancak bu yarışmada tüm insancıl hisler ve duygular ortadan kaybolmuş, yerine gaddar insanlara ya da vahşi hayvanlara özgü garip ve tiksindirici özellikler ve davranışlar gelmişti. İşte bu manzara, bizlere insan merakının yararlı, fakat aşırıya kaçıldığında veya lüzumsuz bir noktaya sabitlendiğinde ne kadar zararlı ve ürkütücü olabileceğinin kuşkuyla yer bırakmayacak şekilde kanıtıdır.

İnsanların yorumlarını, hakkında kötü bir yorum yapılmasından korkan herkes gibi baloyu gerçekleştiren ev sahibi Ambroise de davetliler gelmeden önce hizmetkarlarını uyarmış, hatta tehdit etmiş, yapacakları önemsiz bir hatada kovulacaklarını söyleyerek kendilerini tehlike altında hisseden bu zaval-

lı ürkmüş insanların tüm insani güçlerini kullanarak baloyu düzgün bir şekilde idare etmelerini sağlamıştı; çalışanların hepsi koşuşturma içersindeydiler. Davetlileri karşılamak, onların isteklerini yerine getirmek ve nihayet davetlileri onlar için ayrılmış salonlara götürmek. Aslında konukları ilk önce Ambroise karşılıyor ve selam verdikten sonra hizmetçilere yönlendiriyordu. Böylece ev sahibi ile karşılaştıklarında onu sohbet tutmak isteyenler daha zamanın gelmediğini, önce salona geçmeleri gerektiğini anlıyordular.

Gelenler arasında yazarlar, şairler, eleştirmenler, askerler, siyasetçiler, aktörler, iş adamları, ticaret ile uğraşanlar, doktorlar, yabancı ülkeden gelmiş farklı alanlarda uzmanlaşmış arkadaşlar ve hatta gaziler bile vardı.

Sonunda karşılamalar bittiğinde Ambroise de salona geçti ve sohbet zamanı geldiğini gören konuklar onu övmek için hızlı adımlarla yanına yaklaştılar.

Salon, genişliğine rağmen davet edilen insanların fazlalığından dolayı oldukça kalabalıktı. Ama her şeyin düzenli olması ve konukların da bu düzene kısa sürede uyum sağlaması insanların rahatca hareket edebilmelerini sağlıyordu. Gerçekten de düzensizliği seven, ona hiç kimseye belli etmeden; aynı kocasının haberi olmadan sevdiceği ile görüşen kadın gibi aşık olan, sevgilerini gizli gizli gösteren insan topluluğu-

nun buradaki tekdüzeliliği büyük ihtimal Carl Gustav Jung`ı bile hayrete düşürürdü.

Övgülere doyamayan Ambroise salonu bir tur daha dolaştı. Fakat bu sefer umduğunun aksine insanların her zaman doğruya yönelen merak pusulası onu değil, eski bir General olan Lauter Norris Durand`u ve koluna giren genç bir kızı gösteriyordu. Elbette kalabalık, doksanına ulaştığı takdirde hâlâ asil bir şekilde ayakta dimdik duran ve kırışıklıkların yüzüne tiksindirici görünüm yerine ürkütücü ve bir o kadar da güçlülüğünü hiç kaybetmediğini gösteren heybetli bir ifade verdiği, arkaya doğru sarkıtılmış siyah beyaz saçlarının giydiği takım elbiseyle müthiş bir uyum içinde olduğu, aynı zamanda hayatının büyük bölümünü sıradan, daha doğrusu sefil bir hayat içersinde geçirmesine rağmen, gizemli ve bilinmedik bir şekilde şanslı dönerek zenginleşen yaşlı General`i görmek için toplanmamıştı. İnsanların asıl merak ettikleri generalin koluna giren sarı tenli ve güzelliği son derece takdire şayan kadının kim olduğuydu. Şüphesiz, Ambroise de tanımadığı kadının güzelliği karşısında afallamıştı. Fakat hemen kendini toparlayarak General Durand`a doğru yavaş ama istekli adımlarla yürüdü. Gözlerini kadından hiç ayırmayan Ambroise dört beş adım yanlarına yaklaştığında kadının gözlerinin mavi olduğunu görür görmez ona olan sempatisi daha da arttı. Nihayet kendinde bir iki adım atma gücü hissetti.

-“Bu ne büyük sürpriz Mösyö!”-dedi sesinin duyulacağı kadar yaklaşan Ambroise. Ardından General ile selamlaştılar. Ama dikkati hep kadındaydı-“Sizin İsveç`te olduğunuzu sanmıştım. Bu yüzden sizi balo konusunda haberdar etmekten vazgeçtim. Ama işte buradasınız! Ve kendinizle bir konuk getirdiğinize göre keyfiniz yerinde demek.”-bunları söyledikten sonra kadına da selam verdi.

-“Neden bu kadar şaşırıyorsun François! Beni bilirsin, her yerde kulağım ve gözüm vardır. Aslında...”-General sözünü yarıda kesip gülümsedi-“insanlar gizemciliği sever diye hep böyle söylüyorum. Çünkü onların itaat ettiği şaşkırtıcı kişiliğim sadece benim de öngöremediğim tesadüflerin ürünü. Şimdi de, bir tesadüf eseri baloyu öğrendim ve bana haber vermeni beklesem de, yaşadığım hayal kırıklığı beni biraz üzdü.”

General bağırarak ve son sözleri son derece keskinlikle söylüyordu. Konuşmasına alışan Ambroise, başkasının korkacağı ses tonu karşısında sakinliğini koruyordu.

-“Benim düşüncesizliğim. Mösyö, özür dilememe izin verin.”-dedi ve elini General`e doğru uzattı. General de hemen özürü kabul ettiğini belli edercesine uzatılan eli sıktı.

-“Seyahetiniz nasıl geçti?”

-“Vårt rike är bättre än din republik!”-dedi General ciddi sesiyle.

-“Karşınızda yetersiz kaldığım için bir daha özür diliyorum ama maalesef konuştuğunuz dili bilmediğimi itiraf etmem gerek.”

-“Dert etme Ambroise! Baban gibi saygınlığını korumakta üstüne yok. Söyledim ki: Bizim krallığımız sizin cumhuriyetinizden daha iyidir.”

-“Krallığımız mı? Yoksa... Mösyö artık sizi tebrik edebilir miyim?”

-“Elbette Ambroise!”-dedi General ve birbirlerine içtenlikle sarıldılar.

-“Sonunda Mösyö Durand. İsteddiğiniz oldu.”

-“Çektiğim zorlukları biliyorsun değil mi Ambroise? Böylelikle vatandaşlığı almaya hakkım olduğunu onaylıyorsunuz.”-alacağı yanıtı bilse de, merak ve şüphe dolu gözlerini Ambrosie`ye yöneltti.

-“Tabii ki!”

-“Ne yazık ki, diğerleri senin gibi hoşgörülü değil. Düşünsene ömrümü savaşlarda, dünyanın her bir yerinde ve özellikle de Fransa`yı korumakla geçirdim. Bunu şerefimle yaptım. Ama şimdi, şimdi dinlenmek benim de hakkımken, sevdiğim, ait olduğum ülkeye yerleşmek hakkımken beni yargılamaya çalışıyorlar, beni vatana ihanetle suçluyorlar. Tanrı korusun! Suçlarına boyun eğecek hiçbir şey yapmadım. Beni böyle, aşağılamakla mı ödüllendiriyorlar? Ortaçağdan kalma düşüncelerin günümüzde de geçerli olması ne üzücü. İnsan eğer gerçekten suçlu değilse, hakkında konuşulanlara aldırılmaz denir. Fakat Amb-

roise, ben sessiz kalamıyorum. Çünkü cümlede “hak-kımda” kelimesi geçiyor. Ah! Dertler de yaralar gibidir, biri dokunduğunda kabuğu soyulur ve kanamaya başlar. Mutluyum, çünkü karşımda dertlerimi sakince dinleyerek yaralarımı örten bir yara bandı var.”-dedi sesindeki hüznü bastırmaya çalışan ama pek de başarılı sayılmayan General.

-“Vatan insanın doğduğu yer değildir Mösyö Durand, ait olduğu yerdir! Zor olduğunu biliyorum ama yine de suçlamalara karşı kayıtsız kalmasanız da sakinliğinizi korumalısınız. Konu açılmışken, siz hangi şehirde yaşıyorsunuz?”

-“Kiruna`da. Sakin ve müthiş bir yer. Eğer bir gün yolun İsveç`e düşerse, uğrayacağın ilk yer benim küçük, mütevazı evim olmalı. Föreningsgatan 17 D, kütüphanenin bulunduğu sokakta. Zaten evimi hemen tanırsın, çünkü girişte kendi yarattığım simgelerden ibaret bir bayrak dalgalanıyor.”-dedi gülümseyen General-“Her ev küçük birer devlettir. Hiç bayrağı, simgesi olmayan bir devlet gördün mü?”

-“Mösyö, yaratıcılığınızı her alanda belli ediyorsunuz. İnsanlar sizin gizemciliğinizin yanı sıra yaratıcılığınızı da seviyor ve merak ediyorlar. Yanınızdaki bayan İsveçli mi?”-dedi sonunda konuyu, konuşmalarını uzun süredir sessizce dinleyen güzel kadına değiştirmenin verdiği sevinçli gülümsemesinde yansıtan Ambroise.

Ambroise`nin önceki konuşma tarzından farklı olan bu yeni(ilk defa karşılaştığımız için yeni diye nitelendirdik) nazik tarzı okuyucularımızı şaşırtmasın. Çünkü yetişkin bir insan bir diğerrinin düşüşünü sağlamak için plan hazırladığında, çocukların kendilerini tüm varlıklarıyla oyunlarına kaptırdığı gibi role girer ve sonuca ulaşana dek aktörlüklerini ustaca gösterirler.

Maestro gibi dimdik duruşunu bozmayan General, birkaç adım geriledi ve arkasında kalan güzel kızın öne çıkmasını sağladı.

-“Ah! Ne kadar gizemciliğimi ve yaratıcılığımı övseniz de, yaşlı ve doğal olarak unutkanım; bu gerçeği ne yazık ki değiştiremeyiz. Şimdi hatamı telafi ediyorum. Gördüğünüz eşsiz güzelliğın sahibi bir Türk, Matmazel Gökçe.”

General`in tanıttığı kadın bizim Gazino`dan tanıdığımız ve Mesut Özel`i karakolun soğuk koğuşundan kurtaran Gökçe Hanım`ın ta kendisiydi.

Ambroise`nin uzattığı eli sıkın Gökçe Hanım, yüzüne yapmacık bir gülümseme yerleştirdi. Ardından yeniden gerileyerek General`le aynı hizaya çekildi. General ise Gökçe`nin koluna geçirdiği elini okşadı ve onurlu bir baba gibi sevinerek var olmayan evlatlarının yerini dolduran kızına baktıktan sonra anılarının ve duygularının parlattığı gözlerini önüne çevirdi. Âdeta düşlere dalmıştı. Mösyö Ambroise`nin

bilerek öksürmesi General'i düşlerinden ayrılmaya mecbur bıraktı.

-“Sanırım nereden tanıştığımızı öğrenmek istiyorsun. O zaman dinle; Gökçe'nin artık aramızda olmayan babası benim eski dostum, daha doğrusu eski kardeşim, sırdaşım ve sırtımı yasladığım tek insandı. Ambroise, umarım bu sözlerime alınmıyordur. Senin baban da dostumdu ama kabul edersin ki bazı kişiler dosttan ziyade kardeş ve hatta ağabey gibidirler. İşte güzel kızımın babası da böyle kişilerdendi. Kendisiyle Kore Savaşlarında, Taegu'de tanışmış, askerliğine hayran olmuşum. Bilirsin Ambroise, Türkiye'nin o zamana kadar insanları bilinmeyen sihirli bir alanın içinde gizli tutuluyor ve böylelikle onlar hakkında hiçbir bilgimiz olmuyordu. Elbette dostum Agâh ile konuştuğumda düşüncelerimizin yanlış olduğunun farkına vardım. Çünkü bizim merakla baktığımız insanların bu zaman diliminde kendilerini gizlemelerinin asıl nedeni, kendilerini tam olarak yetiştirdikten sonra dış dünyayla iletişim kurmak istemeleriydi.

Zor şartlar altında gerçekleşen tanışmalar ve dostluklar bir ömür devam eder.

Savaş bittikten sonra ben Fransa'ya döndüm ve yeni emirleri bekledim. Yirmi yaşlı bir gencin tutkusuyla orduya bağlanmış ve hedeflerime giden yollar da karşılaştığım problemleri aşarak kısa sürede yarbay rütbesine kadar ulaşmıştım. İşte, Fransa'da gün-

lerim böyle geçiyordu. Ama hep Agâh ile iletişimimizi korumaya çalıştık. Bazen telgraflarda yaranan sorunlar nedeniyle ya da barışı sağlamak için hükümetin kararıyla ülkeden ayrılıp kendimi sonu belli olmayan buğulu bir yola attığımdan aylarca birbirimizden haber alamadığımız oldu. Hatta İfni Savaşına katıldığım için altı ay onunla iletişim kuramadım. Fakat şans eseri bir görev için Batı Almanya'ya gittiğimde, Berlin'de Agâh ile karşılaştım. Tanrım! Ne büyük bir tesadüftü. Tanrı her zaman tesadüfleri yaratır, insanın elinde olan onu değerlendirmektir. Sohbet etmek, özlem gidermek için bir restorana gittik. Sohbet sırasında, üç ay önce evlendiğini ve Almanya'ya karısıyla birlikte bir gezi için geldiğini öğrendim.

Ah! Matmazel'e bakarken annesini görüyorum. Aynı güzellikte iki kadın! Güzellik de soy vasıtasıyla kuşaklararasıda iletiliyormuş. Schützenberger'in bunu dikkate alması gerek."-diyerek gülümseyen General, bir an durdu ve kızı gibi sevdiği Gökçe Hanım'a bakarken yüz hatlarının kasıldığını, gözlerine korkunun, yüreğine endişenin yerleştiğini görmek mümkündü.

Hayatı boyu hiçbir hareketten çekinmeyen General, şimdi, bir kelimededen korkuyor ve yenilgisini kabul ediyordu. Mucize diye buna denir; her zaman korkusuz insanları kendi mezarlığına geri gönderen

ve onu orada kuşatan sözler vardır. Ne yazık, insanoğlu mucizeyi yerde değil, gökte arar.

General`in hatıralar arasında kaybolduğunu Ambroise de fark etmişti.

Nihayet Mösyö Durand kendini toparladı ve konuşmasına devam etti. Ama yine de ara sıra kendini evladına bakmaktan alıkoymadı.

-“Anılarımızı, hatıralarımızı, tekrar buluşmamızın coşkusunu tazeledik. Hatta onları Fransa`ya davet ettim. Ama önemli bazı işlerinin olduğunu söyleyerek teklifimi nazikçe reddettiler. İki günden sonra onlar İstanbul`a ben Paris`e döndüm. Gurur ve coşkuluydum. Çünkü hayatımda ilk dostumu yeniden görmenin verdiği sevincin içersinde kendimi kaybetmişim.

Agâh`ı daha sonra Matmazel Gökçe doğduğunda, beni İstanbul`a davet ettiğinde gördüm. Ah, sevgili kızım. Her şeyi daha dün gibi hatırlıyorum.”-dedi General ve Gökçe Hanım`ı sağ koluyla kucaklayıp kendine çekti. Gökçe Hanım da kafasını General`in göğsüne yasladı-“Bir hafta boyunca Matmazel`i kucığıma aldığım her gün, hayatımın en güzel günleriydi. Ama her şey istediğimiz gibi gitmiyor elbette; ben acilen Fransa`ya döndüm ve on iki yıl yalnız devletin emriyle ülkeden ayrıldım. Aynı zamanda, Kıbrıs`ta yaşanan olaylar nedeniyle Türkiye`nin adaya askeri çıkartma yapmasıyla Agâh savaşa gitmek zorunda kaldı. Tanrı şimdilik mutlu olmamızı isti-

yordu ve her ikimiz katıldığımız savaşlardan, karşılaştığımız olaylardan sağsağlim kurtulduk. Ve nihayet dostumu, Matmazel on sekiz yaşına ulaştığında, yani yapacakları doğum günü kutlaması için Agâh beni yeniden İstanbul`a davet ettiğinde gördüm. Onları gördüğümde duyduğum sevinç yüreğimi acıtmaya başlamıştı. İnsan kederden ziyade sevincinden dolayı da deli olabilir.

İşte ondan tam olarak bir yıl beş ay sonra Tanrı`ya inanmaya başladım. Çünkü delireceğimden korktuğum sevinci bir daha yaşamadım, aksine hep acı... hep acı. Fransa`da yeni yeni General olmuş ve adımı tüm ülkeye duyurmuştum ki, Türkiye`den acı bir haber geldi: Agâh, bir kan davası yüzünden öldürülmüştü! Dehşete kapıldım. Akrabasız, ebeveynsiz büyüdüğüm, tek babam ve annem Vatan olduğu için yüreğimin hiç tatmadığı bir duyguyla karşılaşmıştım; keder ve kin.

Kaderin böyle ilginç kısımlarına hep şaşırmışımdır: hayatın boyunca bir çok savaşa katıl, insanları ve devletleri kurtar, kahramanlık sergile ve bunları yaparken kör bir kurşun bile seni yakalayamazken, kendi halinde yaşayıp giderken, kendi ürününü toplarken talihsiz bir olay nedeniyle tankların, uçakların yapamadığı şekilde, ismini dahi duymadığın, baba hataları neticesinde öldürülmek! Kaderi yazan elin sahibi, Tanrım! Ne acımasız bir elin var!"-General kederini gizlemeye çalışıyor, Gökçe Hanım gözyaşla-

rını belli etmemek için yüzünü çeviriyor, Ambroise ise bu beklenmedik anı karşısında ne yapacağını, ne söyleyeceğini bilmez bir şekilde başını öne doğru eğiyordu.-"Hemen uçak biletimi aldım ve gitmeye hazırlandım. Ama İstanbul'a ayak basar basmaz kaderin bir darbesini daha yedim. Bu kez kederine dayanamayan yüce kalpli Anne ölmüş, Matmazel bu fani dünyada yalnız başına kalmıştı. O günden sonra kızım diye gördüğüm Matmazel'i korumaya söz verdim ve büyükelçiliklerde birçok zorluklara rağmen onu evlat edindim ve kendim ile birlikte Fransa'ya getirdim. Kaç gün uyumadığımı kendim de bilmiyorum, sürekli düşünüyordum. İlk defa o gece savaşta öldürdüğüm insanların ailelerini aklıma getirdim. Ne için? İdealojiler için mi? İnsanın insanı öldürmek için idealojileri yarattığını sözünü ettiğim gece anladım; Tanrı vicdanları yargılamak için geceyi yarattı; ay yargıçtır, yıldızlar tanık.

Daha fazla acıya sebep olmamak için emekliye ayrılmak kararını aldım. Tanrım! Artık özgürdüm. Yıllarca insan özgürlüğünü yok ederek, kendi özgürlüğümü de yıkıyormuşum. Özgür olduğunuzu ne zaman anlarsınız biliyor musunuz? Uykunuzda! Özgürlüğünüze kavuştuğunuz gün uykunuz da değişir.

Ama Matmazel'e de bir söz vermişim; intikam sözü! Fakat kızım bunu kabul etmedi. Çünkü öcünü kendisi almak, daha doğrusu kendi gücü ve yetenekleriyle almak istiyordu. Ona silah kullanmayı, kılıç

döyüşlerini, soğukkanlılığı öğrettim. Sükûneti, sessizliği, kinini doğru kullanmayı, düşmanını gözetlemeyi öğrettim. Âdeta kendi elimle ölüm meleği yarattım. Baba-kız düşmanımız karşısında bir olmayı öğrendik. O da bana, hesaplarda üstün zekalı olduğu için insanların gizem bulutu arkasında gördükleri ve hayran kaldıkları serveti kazandırdı. Karşında gördüğün paradan oluşan ve gökyüzüne ulaşan servet dağı, işte, biraz önce selamlaştığın meleğin ürünü. Aslında meleğin hediyesi!

Şimdi burada, baloda gördüğün bu nazik kız, yirmi yılı aşkın bir süredir intikamı için kendini hazırladı, düşmanını gözetledi ve doğru anı bulmak için sürekli hazır durumda. Açıkcası düşmanının elinin güçlü olduğunu itiraf etmeliyim. Ama bizim yüreğimizde, bizi ondan daha üstün kılan bir duygu, *kin* var!"

Ve coşkusuna boyun eğen kederi bir vulkan gibi patlamaya hazırlanıyordu. Ambroise karşısındaki tehlikenin farkındaydı ama merakını tutamadan General'e şu soruyu yöneltti:

-“Peki bu “güçlü” düşman kim?”-dedi merakını yüz çizgilerinde açıkca belli eden Ambroise.

-“Meslektaşınız Mesut Özel!”-dedi kibrini daha yeni yeni ortaya koyan ve öfkesinin belirdiği yüzü daha da güzelleşen Gökçe Hanım.

Beklemediği yanıt karşısında hiç şaşırmayan Ambroise'in yüzünde yüreğinin derinliklerinden çıkan kurnaz bir gülümseme belirdi.

V Göze Göz, Dişe Diş

General Ambroise`in aniden değişen yüz ifade-sini hemen fark etmiş ve ürkmüştü. Çünkü hayatında birçok kez katıldığı savaşlar sebebi ile yüz ifadelerinin değişmesinin nedeninin, aslında duyguların hareketliliği olduğunu öğrenmişti. Savaş, insanların gerçek duygularının öğrenildiği en büyük okuldur. Bu okul sayesinde, en hümanist kişilerin bile bilmediği insani özellikler açığa çıkartılır.

Balonun gerçekleştiği salonlardan en büyüyü, ana salon diğerlerine bakıldığında hizmetkarların daha aktif bir çalışma sergiledikleri bir yerdi. Çünkü ev sahibi, patronları Mösyö Ambroise buradaydı ve en küçük hatalarında kendilerini kalabalığın ortasında azarlar, hatta kovardı. Korkunun insan yetilerine yaptığı katkı sayesinde ana salonda bulunan tüm hizmetkarlar becerilerinin yettiği kadar değil, daha da çok; olağanüstü bir çaba sarf ediyorlardı.

Ama ne kadar dikkat ederlerse etsinler, her zaman bir aksiliğin yaşandığı gibi, şimdi de bir kaza yaşanmıştı: hızlı adımlarla ilerleyen dürüst bir hizmetçi üzerinde farklı türde içkiler taşıdığı siniyi omuzları üstünde taşıırken aylaklık peşinde koşan iki üç genç bilerekten, sırf alay olsun diye ona çarpmış ve sakarlığını bahane ederek onunla alay etmişlerdi. Elbette etrafdakiler de gençlerin ne yapmak istedik-

lerini anlamış ve yüzlerini karşı tarafa çevirmekle yetinmişlerdi. Özür bekleyen hizmetçi ise karşılığında hakaretler, alaylar duymuştu. Aslında gençlerin aklından hiç özür dilemek geçmemişti. Onlara göre hatalarını kabul etmek dünyanın en büyük yanlışlığıydı. Gerçekte ise, dünyanın en kötü hissi, gururlu bir insan için vican azabı, aşağılık biri için ise özür dilemenin verdiği rahatlıktır.

Toplumsal ahlak sorunlarını bir kenara bırakıp önemli, aynı zamanda tanıdık insanların yanına dönelim.

Kalabalık Gökçe Hanım`dan sonra ikinci defa, gelen önemli insanları karşılamak için toplandığı sırada, ana salonun kapısından içeri iki görkemli şahsiyet; İgor Petrov ve Mrs.Green girdi. Onlara baktığımızda, her hikayede veya filmde rastladığımız, ne yaşanırsa yaşansın aralarındaki ilişkiler hiç bozulmayan ve bozulmayacak olan arkadaşlıkları görürüz. Birbirlerine sadık iki insan böyle karşılanmalara alışık oldukları için umursamaz ama aynı zamanda mütevazı bir tavır takındılar. Elbette, çok bahsetmediğimiz arkadaşlıkları her insana örnek olabilecek derecede mükemmeldi. Âdeta birbirlerine, güneş ışınlarına bir beton gibi sadık ve su gibi nankörlerdi.

Salonda gürültü giderek çoğalıyor, insanların fısıldaşmaları yüksek çığlıklara dönüşüyordu. Herkesin kapıda duran ve balo düzenleyicisi diye nitelenen bir hizmetçi tarafından daha önceden belirle-

nen salona veya yere değil de, ait oldukları yere yerleştiklerini söylemeye gerek yok.

Birçokları siyasal tartışmalara başlamış, diğerleri kendi sorunlarından veya toplumsal sorunlardan, bir başkaları aşklarından ve gelecek hayallerinden, daha karamsar olanları ise kapıldıkları siyah buluttan ve bahtsızlıktan söz etmeye başlamıştı.

Fakat aynı çatı altında görünen dünyadan başka, ondan gizli ve daha ilginç bir dünya vardı. Bu dünyanın sakinleri Mösyö Ambroise, General Durand ve nihayet Gökçe Hanım`dı.

Ambroise`nin merak dolu bakışlar yönelttiği Gökçe Hanım, konuşma sırasının kendine geldiğini fark ederek istemsizce öne doğru bir adım attı ve konuşmaya nereden başlayacağını düşündü. General ise az önce masaya bıraktığı kadehini yeniden eline aldı ve kızının endişeli gözlerine sevgi dolu bir gülümsemeyle karşılık verdikten sonra yavaş yavaş salonun diğer tarafına, eski dostlarının sohbetlerine katılmaya gitti. Böylece Gökçe Hanım ve Mösyö Ambroise gizli dünyalarında yalnız kaldılar.

-“Evet Mösyö, merakınızı yüzünüzün yansıttığı ifadeden açıkca görebiliyorum. Neyi merak ettiğinizi söyleyin. Eğer kendi çıkarlarıma ters düşmüyorsa yanıtlayacağım.”-dedi Gökçe Hanım, ciddi bir ifadeyle.

-“Bu cinayetin neden yaşandığını öğrenmek istiyorum.”

-“Nedenini mi soruyorsunuz? Çok basit! Kan davası.”-soğukkanlılığı Ambroise`yi ürküten Gökçe Hanım, sözlerini kederine alışmış her insan gibi ciddiyetle ve umursamazca söylemişti.

-“Kan davası mı? Uygur ülkeler içinde bulunan Türkiye`de kan davası şimdi de mevcut mu?”-diye sordu General`in açıklamasını unutmuş gibi görünen Ambroise ve sanki bu sözcüğü ilk defa duyuyormuş gibi şaşkınlığı doruk noktasına ulaşmıştı ya da yapmacık şaşkınlığı.

-“Mösyö, bulunduğu ülke, yaşadığı yüzyıl fark etmeksizin şerefli insanlar için her zaman kan davası mevcuttur. Devir ve zaman sadece alınan öcün araçlarını değiştirmiştir.”

-“Ah! Matmazel, General`in dehşet verici sözlerini duymasaydım sizin yaşanan felakete hiç aldırmadığınızı düşünürdüm.”-dedi. Ambroise ne kadar yapmacık ifadeler takınsa da, Gökçe Hanım`ın sözleri ve sözlerine ilahi bir görünüm veren ses tonu onun bir an için korkmasına neden olmuştu.

-“Mösyö, eğer şimdiki gibi soğukkanlılığınızı koruyamayacaksınız, cinayetin ayrıntıları sizi korkudan veya duygusallıktan felç edebilir.”

Ambroise`in artık gerçekliğe dönme vaktinin geldiğini anlaması üzerine başını öne doğru eğerek devam etmesini söyledi.

-“Babam, General`in kardeşi gibi sevdiyi babam Karadeniz Bölgesi`nde bulunan, Dânişmend Ahmet

Gazi'nin fethettiği Amasya kentinde büyüdü. Çocukluğunun bu müthiş yerde geçmesi Tanrı'nın ona bir lütfuydu. Bilindiği gibi, Osmanlı İmparatorluğu'nun birçok Padişahları genç yaşlarında burada valilik yapmışlardı. Ama Tanrı bir zamanlar gösterdiği cömertliği gelecekte elbet geri alır. Ne yazık! Türklerin şehir hayatına geçişini simgeleyen bu büyümlü kent, kendisinde gururlu milletlerin en kötü özelliklerinden biri olan ailevi düşmanlıkları barındırıyordu. Büyükbabam ve Mesut Özel'in büyükbabası arasında başlayan düşmanlık giderek büyüdü ve babamın okulda en yakın dostu saydığı, aynı zamanda Mesut Özel'in amcası Zübeyir ile arasındaki ilişkiyi bozmaya başladı. Ve sonunda büyükbabalarımız arasında çıkan felaket oğulları da kendisine çekmeye başladı. Artık dostluklar düşmanlıklara, düşmanlıklar da mermiye, bilhassa kan davasına dönüştü. Biten her dostluk, yerinde düşmanlıkları doğurur Mösyö!

Aralarındaki kara bulutu fark eden babam, henüz on dokuz yaşında düştüğü uçurumdan kurtulmak için İstanbul'a geldi ve geçimini sağlamak için orduya yazıldı. Gençlik yılları orduda, savaşta geçti ve artık o aile mirası felaketten kurtulduğunu sanıyordu. Fakat eski dostu, o andaki düşmanı olan Zübeyir'in onun peşini bırakmayacağını hiç düşünmemişti. Çünkü büyükbabalar artık kan davasına kurban gitmiş ve ardından oğullar arasında savaş başla-

mıştı. Maalesef, kardeşlerinin savaşta gösterdiği hün-
nerleri amcalarım tekrarlayamamış ve hepsi ölmüştü.

Gözü dönmüş katil bu sefer hedefi olan baba-
mın evlendiğini duymuş ve hırsını almak için onu
gözetlemeye başlamıştı.”-konuşmasına ara veren
Gökçe Hanım bir an kaybettiği soyukkanlılığı geri
kazanmak için olağanüstü çaba sarf etti. Ardından
kederini öfkeye teslim edip devam etti-“Nihayet
doğru zaman geldiğini fark ettiğinde onu öldürdü ve
lanetli amacına ulaştı. Bu arada Mesut Özel’in babası
da felaketten kurtulmak için Ankara`ya ardından da
İstanbul`a yerleşmişti.

O gün, babamı ve sonra da annemi kaybettiğim
gün, felaketlerin peş peşe geldiği gün o zamanlar ta-
nımadığım bir adamın sokağımızdaki bir ağacın ar-
kasında güldüğünü gördüm. Size yemin ederim, o
yüzü asla aklımdan çıkarmadım! Ne zaman kinim
insani zayıflığın etkisiyle solsa, o yüzü hatırlayıp gü-
cümü iki katına çıkarıyorum.

Annemin ve babamın ölümünden üç gün geçi-
yordu. Ama ben farklı bir duygu hissetmiyordum.
Yasta olmalıydım ve bunun için de farklı ve yeni
duygular gerçekleşmeliydi. Fakat sanırım uzun za-
mandır içgüdülerimin etkisi sayesinde yasta oldu-
ğum için kederi ve sevinci ayırt edemiyordum. Bü-
tün bu yaşananları önceden mi görmüştüm yoksa
ailemin daha önceleri feda ettiği birinin mi yasını tu-
tuyordum, bilmiyorum. Yalnız, bir yıl önce bedenim-

de yaşıyan ruhumun artık bu cılız bedende olmadığını anladım. Herkes gibi ailem de beni şeytanlar arasında yalnız bırakmıştı.

Mösyö Durand`ın beni kendi evladı gibi sevmesi ve desteği sayesinde ne yapacağımı kısa süre içinde belirlemiştim. İntikamımı alacaktım! Hedefime ulaşsam bile o alçak herifin yaptığı gibi gülmeyecek, aksine soyukkanlılığını koruyarak ve sessiz kalarak onu küçümseyecektim.

Bunun üzerine kendimi hazırladım: en ağır güçlüklerle ve düşüncelere göğüs gerdim. Hocamın, babamın, o asil askerin yardımıyla kendimi yenilmez bir Tanrı`ya çevirdim. Bununla birlikte asla güçlü insanların en çok yaptıkları ve çöküşlerine neden olan yanlışları tekrarlayıp Tanrı`yı karşıma almadım, bilakis Tanrı`yı yanımda gördüm ve yenilmezliğimin sadece bu dünyada olduğunu, öbür dünyada zayıf ve güçsüz olacağımı sürekli kendime tekrarlayarak irademi terbiye ettim. Benim Tanrım, rastlantıları tasarlayan ve onları kusursuz bir şekilde sıraya dizen görünmez ama kararlı, aynı zamanda gizemli bir varlıktır. Baş eğeceğim ve hürmet besleyeceğim bir tek büyüğüm var, o da tesadüflerin atasıdır.

Kendimi yalnızlığa alıştırdım, babam Mösyö Durand yanımda olmadığı zaman bunları kendim, yalnız yaptım. Şanslıyım, çünkü ben hiçbir zaman mutluluğa ve huzura kavuşmanın yegâne yolunun evlilik olduğunu düşünen kadınlardan biri olmadım.

İlk önce yarattığım Tanrı'ya şaşkınlıkla baktım; Bazen ailede gerçekleşen ölümler veya aileye yeni üye katan doğumlar yaşanır ve işte bu nokta ailenin şansının açılmasının başlangıcı olur. Böylece ben de kendimin bilmediği ve fark etmediğim özelliklerimi ortaya çıkararak Michelangelo'nun Davut Heykeli gibi kusursuz bir ruh yarattım.

Gücümü sınamanın zamanı geldiğinde ezeli düşmanımın artık hayatta olmadığını, Zübeyir'in kendi eceliyle öldüğünü öğrendim. Haberi aldığım zaman aynada kendimi gördüm. Güldüğümü sanıyordum ama aynadaki yansımam ciddi bir ifadeyle bana bakıyordu. Korkarak izlediğim görüntü karşısında afalladım. Gücümün sınırları aştığını anladım. Ve o gün yüzümdeki çizgiler kıpırdamadan, yanaklarımı abartmadan, dudaklarımı hareket ettirmeden, hiç kimse fark etmeden kendi yüreğimde güle bileceğimi öğrendim. Böylelikle en acıklı durumlar karşısında bile umursamadan dimdik durabiliyorum. İnsan çok iğrenç bir varlık. Hayır, hayır insanoğlunu Tanrı yaratmadı! Size yemin ederim Mösyö, gördüğünüz bu dehşet verici tablo Şeytanın ürünü! Tanrı sadece ona inananlara yardım edip onları gerçek kimliğine geri götürür.

Zübeyir'in ölümünden sonra ailesini araştırdım, intikam alabileceğim, öfkemi hak eden birini aradım. En sonunda Mesut Özel'in babası Eşref Bey'i buldum. Ama bütün bu felaketlerde onun payının olma-

dığını bildiğimden intikam ateşini söndürmeye başladım. Fakat oğlunun hiç de suçsuz olmadığını, aksine büyükbabasının, amcasının kibrini kendi yüreğinde taşıdığını gördüğüm an intikamımı kimden alacağımı kararlaştırdım; bu kişi Mesut Özel`di!”

-“Neden intikamınızı konuşarak almak istemediniz?”-diye sordu Ambroise. Anılardan gerçekten de etkilenmişti.

-“Benim intikam ateşim yalnız cezalandırmakla söndürülebilir. Bir babanın karşısına çıkıp oğlunu öldürmek veya ona eziyet etmek istediğinizi söyleyemezsiniz. Çünkü kendini feda etmeye kalkışır ve oğlunun hayatını korumak için tehlikelere karşı Ölüm Meleği`nin yerini alır.”

-“Peki intikamınızı nasıl almayı düşünüyorsunuz, Matmazel?”

-“Mösyö, söylediğim gibi, sorularınız benim çıkarlarıma uyuyorsa yanıtlayacağım. Benim çıkarlarım gizliliğimdir.”-dedi Gökçe Hanım her zamanki ciddi ses tonuyla.

Ortaya hakim olan sessizlik sırasında Ambroise önemli bir karar alacağını belli edercesine duvardaki boşluğa bakarak düşünüyor, Gökçe Hanım ise elindeki kadehi yudumlayarak hem Ambroise`nin garip hareketlerine dikkat ediyor, hem de manevi babasını ara sıra sevecen bakışlarıyla gözetliyordu. Etrafdaki insanların bağırışlarına rağmen gizli dünyamızın sakinleri ve eski sakini hiçbir şey duymuyormuş gibi

sakince kendi işleriyle uğraşıyordu. Her iki taraf karşısındaki dostunun ya da rakibinin söze başlamasını bekliyordu. Sonunda Mösyö Ambroise sessizliği bozdu.

-“Onu öldürecek misiniz?”

-“Ne? Öldürmek mi?-diye yanıtladı afallayan Gökçe Hanım.

-“Evet, öldürmek! Niçin söylediğim sözcüğü ilk defa duyuyormuş gibi şaşırıyorsunuz? Yoksa intikamınızı almaya karar verdiğinizde, kafanızda düşler kurduğunuzda, kendi kendinize sohbet ettiğinizde `ölüm` sözcüğünü hiç kullanmadınız mı? Şaşırmanızın nedeni bu olsa gerek!”

Gerçekten de Gökçe Hanım hafızasının derinliklerine indiğinde şimdiye kadar hiçbir zaman `ölüm` kelimesini kullanmadığını fark etti. Peki intikamını nasıl alacaktı? Kafasında yalnız bu soru dönüyordu.

-“Ah! Elbette öldüreceğim...ya da en sevdiği şeylere zarar vererek, hayatı boyunca sürekli ölmesini sağlayacağım. Hayır... hayır! Onu aniden öldürmeyeceğim, ızdırap çekmesini, soyunun bütün günahlarının pişmanlığını çekmesini sağlayacak ve karşısında durduğum manzaranın görüntüsünden zevk alacağım.”-dedi Gökçe Hanım.

Ambroise`nin alay dolu ve sorgulayıcı bakışları herkesi öfkeli edilecek, doğrusu çıldırtacak nitelikteydi.

-“Gerçekten de, bugüne kadar her şeyi hesapladım, Ortaçağ intikamının vazgeçilmezi olan, günümüzde ise gülünç konusu, yaşayan birçok dehayı aramızdan kopartan düelloyu bile öğrendim. Okuduğum kitaplarda ilk önce öfkeye ve kedere dikkat ettim. Ya şimdi? Yabancı birinin karşısında yanlışımdan dolayı çocuk durumuna düştüm.”-dedi Gökçe Hanım, kendi kendine.

-“Matmazel, intikamınızı almanız için size bu yolda eşlik edecek gerçek dostlara ihtiyacınız var.”-dedi yüzünün ifadesi değişen ve sesi kabalaşan Mösyö Ambroise-“Gördüğünüz gibi, yalnızlık her zaman iyi sonuçlar doğurmaz. Bir tek insanın dar bakışaçasından baktığınız için yüce planınızı hazırladığınız zaman hatalar bırakıyorsunuz. Belki de, planınızda şimdiki gibi daha birçok yanlışlarınız vardır.”

-“Mösyö, ne demek istediğinizi anlamıyorum.”-sesi ciddiliğini korusa da elinin titrediği açıkça belli oluyordu.

-“Gerçekleri konuşalım Matmazel! Sizin ezeli düşmanınız olan Mesut Özel, benim de düşmanım! Ve onu mağlup etmek için birlikte çalışmamız lazımdır.”-dedi Ambroise.

Gökçe Hanım`ın bedeni nöbet geçiriyomuşcasına titredi. Elleriyle yaslanmaya bir dayanak aradı, birkaç adım geriledikten sonra masaya tutundu. Büyümüş göz bebekleriyle karşısında ayakta duran, etrafına dehşet saçan Mösyö Ambroise`ye baktı.

-“Nasıl? Mesut Özel...sizin de mi düşmanınız?”- dedi son bir defa gücünü toparlayan Gökçe Hanım. Her duyguya alışsa da, beklenmedik gelişmeler alışılmışı bozar.

-“Evet, benim de düşmanım. Beni tanıyorsunuz, beni dünyada herkes tanır. Çünkü şöhretim dört bir yana yayılmıştı. Herkes bana itaat ediyordu. Beni sevmelerinden ziyade bana, kitaplarıma bağlanmışlardı. Unutmamalı, bağlılık sevgiden daha üstündür.

Herkesin dikkat merkezinde olduğum bir zamanda Türkiye`de Mesut Özel diye genç bir çocuk çıktı ve şöhretime ortak oldu. İnsanların hep yaptıkları gibi şımarttıkları ben, şöhretimi bölüşmeyi nasıl kabul ederdim? Artık tattığım o nefis yemeği nasıl bir başkasıyla paylaşırdım? Bin zahmetle kazandığım ünü kumar oynayarak zaman geçiren bir aylak ile birlikte nasıl taşırdım? Yemin ettim! Ait olduğum yüceliği geri kazanmaya, beni öfkeliendiren ve ruhu- ma zarar veren o kumarbazı cezalandırmaya yemin ettim! İnsanlar bizim meslektaş olduğumuzu sanıyorlar ama yüreğimdiki öfkeden habersizler. Aynı zamanda beğendikleri aylağın gerçek yüzünden de habersizler. Biraz önce söylediğiniz gibi Matmazel, soylu insanların içinde hep intikam duygusu var olmuştur. Sadece yıllar intikam araçlarını değiştirmiştir. Haklısınız! Çünkü onu öldürmek bizi intikamını alan şerefli insan değil, birer katil yapar. Onu öldürmekten ziyade yok etmek, bedenini değil, ruhunu

mahv etmek gerekir. Böylece hayatı boyunca hep acı çekecektir.

Şimdi Matmazel, benimle birlikte çalışıp düşmanımızı yenmeyi istiyor musunuz? Öfkemi sizinle, siz de kininizi benimle paylaşmak istiyor musunuz?"-diyerek elini Gökçe Hanım`a doğru uzattı.

Gökçe Hanım uzattığı ele aşağılayıcı bakış yöneltti.

-“Ben mi? Sizinle ortak olmamı mı istiyorsunuz? Ciddi olamazsınız Mösyö!”-dedi aynı bakışlarla bu sefer Mösyö Ambroise`ye bakan Gökçe Hanım.

-“Evet, neden olmasın? İkimizin de isteği aynı, ikimiz de Mesut Özel`in tehlike olmaktan çıkıp, bir hiç olmasını istiyoruz, ikimiz de aldığımız kararların ne kadar haklı ve doğru olduğunu biliyoruz. Matmazel, bakışlarınızın anlattığı gibi yoksa beni küçümüyor musunuz? Niçin? İkimiz de benzer sayılırız.”

-“İyiyürekli birine kötü olmasını söyleyemezsiniz Mösyö! Bu bir suçtur! Sonu ölümün sükûnetine kadar uzanıp giden bir suç! Kendi kibrinize benim temiz kinimi alet etmek istiyorsanız, bunu gerçekleştiremeyeceğinizi söylemeliyim.”-diye yanıtladı Gökçe Hanım. Âdeta çıldırmış gibiydi. Ellerinin kontrolünü kaybetmiş, gözleri bir yaşarıp bir kuruyordu. Kafasının içinde duyguların çatıştığını anlamak bir psikologa göre hiç de zor değildi.

-“Elbette, ama gördüğünüz gibi, tek başınıza yaptığınız planlarda hatalar mevcut. Uzun zamandır

beklediğiniz an geldiğinde, kibriniz yüzünden bunu kaçırmak mı istiyorsunuz?”-dedi hataların insan özgüvenini yıktığını çok iyi bilen ve bunu rakibine karşı kullanan Mösyö Ambroise. Konuşma boyunca istifini hiç bozmamıştı. Fakat aynı şey Gökçe Hanım için geçerli değildi. Ne diyeceğini bilmiyorum, yol ayrımına geldiğini, bir karar alması gerektiğini anlıyordu.

-“Hadi dostum, düşünmek için güç sarf ediyorsun ama gerçeği görmekten kaçınıyorsun.”

Sonunda yeniden kendine hakim olan Gökçe Hanım karar verdiği anlaşılacak bir ifadeyle birkaç dakikadır öne doğru eğdiği kafasını kaldırdı ve son bir kez kendini toparlaması için derin bir soluk aldı. Karşıt ve muhafazakâr düşüncelerinin çıkardığı isyan bastırılmıştı.

-“Sanırım doğru söylüyorsunuz Mösyö. Ama birlikte çalışacağımıza göre planlarınızdan haberdar olmam gerek.”-dedi Gökçe Hanım, ince ama ciddi sesiyle.

-“Plan mı? Planımın olduğunu da nereden çıkarıyorsunuz?”-şaşıran Mösyö Ambroise rakibinin gözündeki alevlerin büyüdüğünü görür gibi oldu.

-“Elbette takındığınız tavrınızdan! Beklenmedik saldırıya karşı hiçbir insanın savunması olamaz ama siz kendinizi önceden düşündüğünüz gelişmeler sayesinde savundunuz. Planınızı söyleyin Mösyö!”

-“Tamam, tamam. Araştırmalarım sayesinde Mesut Özel'in yayıncısını buldum. İşte, bizi hedefimize götürecektir olan kişi bu!”

-“Bir yayıncı bize nasıl yardım edebilir?”-diye sordu Gökçe Hanım.

-“Bahsettiğim yayıncı elinde Mesut Özel`in tüm servetini tutuyor. Bakın, yayıncısı Salih Bey, Mesut Özel ile bir sözleşme yaptı. Sözleşmeye göre Mesut Özel yayıncısından her ay aksatma olmadan maaş alacak, buna karşılık istediği zaman ona yeni bir eser sunacak. Ama bir şart var; Salih Bey ne zaman Mesut Özel`den yeni yazı istese, yazarımız hemen onu temin etmek mecburiyetinde. Ne güzel bir anlaşma!”-sözüne ara veren Mösyö Ambroise kahkaha attı-“Fakat bir sorun var. Salih Bey onun kumar oynadığını, aylıklık peşinde koştuğunu bilmiyor. Bilakis Mesut Özel aldığı maaşın devamlılığı konusunda emin olduğundan ona verecek yeni bir eseri de olmamalı.”

-“Olmamalı mı? İşlerimizi tahminlere bağlarsak iş göremeyiz!”-Gökçe Hanım ciddi sesiyle dedi.

-“Ah! Merak etmeyin Matmazel. Ben her şeyi ayarladım. Mesut Özel`in evinde hizmetçi olarak çalışan kadının oğlu ile konuştum. Ve para karşılığında bizi tüm yeni gelişmelerden haberdar edecek. Hatta bir keresinde bahsettiğim kişi Mesut Özel`in odasına girip, bulduğu sözleşmenin kopyasını bana gönderdi. Ne sanıyordunuz ki? Bunlar önemli ayrıntılardır. Her şeyi hesaba katmak gerek. İzin verirseniz Matmazel, şimdi size planımızdan bahsedeyim.”-dedi bir an duraklayan Mösyö Ambroise.

Anlaşılan Mesut Özel'in konağında Mrs.Green'e ve İgor Petrov'a gösterdiği sözleşmeyi önceden biliyordu ve dostlarına yalan söylemişti. Ama şimdi konumuz bu değil:

"Sözleşmedeki en önemli şart bu; eğer yazarımız Salih Bey'in istediğini veremezse, yayıncısı Mesut Özel'in tüm malvarlığını elinden alabilir. İşte, bizim yapmamız gerek şey, Salih Bey'i Mesut Özel'in kirli işlerinden haberdar etmek. Böylece elindeki servetini kaybederek, sefil durumuna düşecek. Aynı zamanda bir yıl önce sevinerek terk ettiği köyüne geri dönmek zorunda kalacak."-dedi kendinden emin olan Mösyö Ambroise.

"Peki ya Salih bey ona acıyıp servetine dokunmazsa?"

"Sanat âşığı olsa da para insanın gözünü kör eder. O da parlaklığa göğüs gelemeyecektir."

"Yani tek yapmamız gerek Salih Bey'i haberdar etmek mi?"-diye sordu Gökçe Hanım.

"Daha doğrusu kanıtlamak! Kanıtlamalıyız!"

"Ama nasıl?"

"Rulet oynaya biliyor musunuz?"

"Evet, ama bunun ne önemi var?"-dedi daha da şaşırın Gökçe Hanım.

"İşte, asıl meseleye geçiyoruz!"-dedi Mösyö Ambroise coşkusu bastırmak istemişcesine yavaş yavaş konuşarak. Ardından ekledi-"Sekiz ay sonra Mesut Özel'i ziyaret etmek için önemli yazarları iknâ

ettim. Üç dünyaca ünlü yazar olarak sekiz ay sonra, nisan ayının altısı Mesut Özel'i ziyaret edeceğiz. İlk başta samimi tavır takınacağım. Böylece Mesut Özel bana yakınlık duyacak.

Aynı zamanda siz de Dream gazinosunda olacak, onu ve arkadaşlarını kumarda mağlup edeceksiniz. Kumarda yenildiği zamanlar öfkesine hakim olmayan Mesut Özel'i çıldırtmak için Rauf Bey diye yoksul bir kişiyi iş adamı sıfatıyla oraya göndereceğim. Rauf Bey'in kendisini yenmesine dayanamayacak olan Mesut Özel onunla kavga edecek ve tutuklanacaktır. Onu nezarethaneden siz çıkaracak ve böylelikle kahramanı olacak ve sizin bir dediğinizi iki etmeyecektir, ardından yarın başka bir arkadaşıyla gelmesini, çünkü gazino müdürünün böyle istediğini söyleyeceksiniz. Çünkü büyük ihtimalle en yakın arkadaşı olan Asım, her mağlubiyette yaptığı gibi daha fazla yenilmemek için onu yalnız bırakacağından yanında beni götürecektir. Böylelikle asıl amacımıza giden yolda emin adımlarla yürüyecek ve doğru anda Mesut Özel'i yayıncısına ele vereceğiz!"

İstmeden de olsa Gökçe Hanım onayladığını belli ederek kafasını öne eğdi.

-“O halde, Matmazel. Şimdilik ayrılıyoruz. Ama unutmayın, sizinle sekiz ay sonra gazinoda buluşacağız.”

-“Merak etmeyin Mösyö, orada olacağım.”-dedi Gökçe Hanım, ardından, biraz önce söylemek istedi-

ği ama unuttuğu şeyi hatırlamış gibi ekledi-“Mösyö, Türkiye`ye gelene dek dilimizi öğrenseniz iyi edersiniz, çünkü kendi ülkemde yabancı dilde konuşmayı hiç sevmem.”

-“Ah! Siz Türkler söylendiği kadar milliyetçiymişsiniz.”

-“Her insanın içinde biraz milliyetçilik vardır, Mösyö.”-dedi gülümseyerek.

Mösyö Ambroise uzaklaştıktan sonra, Gökçe Hanım da gizli dünyayı terk ederek gürültülü dünyaya döndü ve General Durand`ın yanına gitti. Kızının geldiğini gören General onu kucakladı ve alnından öptü. Kızı da aynı sevecenlikle manevi babasına sarıldı.

-“Merak etme sevgili kızım. Sen doğru olanı yaptın. Bunu hissediyorum.”-dedi General Durand.

Gökçe Hanım anlaşmadan haberi olmayan General`in bunu nasıl öğrendiğini sormadı. Çünkü duyarlı babalar her şeyi hissederek, hele söz konusu baba kutsal anne rolünü de üstlenmişse.

İşte, tanık olduğumuz sahneden sekiz ay sonra gazinoda, Mesut Özel elleri bağlanıp polisler tarafından götürülürken, bir köşede sohbet eden Gökçe Hanım ve Mösyö Ambroise edilen yeminlerini yerine getirmiştiler.

VI Konağa Dönüş

Dönelim hikayemizin yarı kalan kısmına. İhsan Efendi patronunu bulmuş ve ikisi konağa dönmek üzere arabaya binmişti.

Mesut Özel yol boyunca hiç sesini çıkarmadı ve hatta hiç kıpırdamadı. Yalnızca arabanın camından dışarıya bakan ya da bir şeyler arayan gözleri hareket ediyordu. Sessizliğinin sebebi on iki saatlik bir süre boyunca koğuşa kapatılması mıydı? Yoksa Gökçe Hanım`ın onu, Rauf Bey`e rica ederek nasıl kahramanca kurtardığını mı düşünüyordu? Ya da konakta kendisini bekleyen insanlara nasıl bahane uyduracağını mı düşünüyordu? Hayır. Sükûnetinin tek nedeni Komiser`in hatırlattığı anılarıydı. Gerçekten, İstanbul`a gelip yerleşirken, arkasında kendisini seven bir anne, bir baba ve bir üvey kardeş bırakmıştı. Amasya`yı, ailesini, dostlarını terk etmesinden iki yıl geçmişti. Ama taşrada bıraktığı duyguları şimdi bir tohum gibi yeşermeye başlamıştı. Özlem duygusunu hiç bu derecede yaşamamış, hayatında birilerinin yokluğunu hiç şimdiki kadar derinden hissetmemişti. Koskoca konağı, evini dolduran parası ve altını, dileği zaman isteğini yerine getiren hizmetçileri, eğlenmek için gittiği mekânları vardı ama o kendini yalnız hissediyordu. Dünyada sayısız hayranları olan Mesut Özel şimdi tek başına kalmıştı. Derdini dinleye-

cek, yaralarına merhem olacak hiç kimse yoktu. Gözleri arabanın camından insanlara bakıyordu fakat bir insanoğlunu bile fark etmiyordu. Yaptığı hataların bedelleri sanki birlik olarak ona hücum ediyordu. Duyguları belli belirsiz bir gelgitin içindeydi.

-“Ne yazık! Memleketimden ayrıldığımda aileme hatıra olarak yalnız acıyı bıraktım!”-dedi kendi kendine-“Çok garip; Dünya dönüyor, zaman geçiyor, ama insanlar hep geriye doğru ilerliyor.”

İçine düştüğü durumu anlamakta zorluk çektiği belli oluyordu. İki yılı rüya gibi hatırlıyor, ailesinden ayrıldığından itibaren hayatının durakladığını düşünüyordu. Oysa, biraz önce kendi kendine söylediği gibi, dünya dönüyordu ve zaman geçiyordu.

Nihayet konağa varıldı. Mesut Özel şoförün bildirisi üzerine kendini toparladı ve arabadan indi. Araba ve konak arasındaki bir dakikalık süre zarfında Mesut Özel söyleyebileceği bahanelerin hepsini kafasındaki süzgeçten geçirdi ve sona bir bahane kaldı.

Kapıyı açan Refika Hanım onu son derece şaşkın bakışlarla inceledi. Anlaşılan İhsan Efendi gelişmeleri Refika Hanım'a söylemiş ve hizmetçi kadın patronunun erken serbest bırakılmasına şaşırmişti. Ama Mesut Özel ona aldırış etmeden kapıyı itti ve büyük salonda kendisini bekleyen konuklarının yanına gitti.

Üç yazar farklı köşelerde durmuş bir şeyler düşünüyorlardı. Hatta Mesut Özel'in geldiğinin bile

farkına varmadılar. Yalnız aralarında son derece kur-
 naz olan Mösyö Ambroise onun geldiğini görmüş ve
 oyunun gerektirdiği gibi rolüne girmişti.

-"Ah! Efendi, neredeydiniz? Bütün sabah sizi ara-
 dık, konağı altüst ettik ama bulamadık."-dedi kendi-
 sini şimdiden rolüne kaptıran Mösyö Ambroise.

-"Özür dilerim saygıdeğer Mösyö. Çok yakın bir
 arkadaşımı kaybettim; onun cenazesinden geliyorum.
 Bu arada Refika Hanım size bunu söylemedi mi?"-
 dedi eşikte duran hizmetçiye bakan Mesut Özel.

Söylenen yalanı duyan yazarlar ilk adımın atıl-
 dığını anladılar. Geriye hepsinin rollerini başarıyla
 oynaması kalıyordu.

-"Başınız sağolsun. Efendi, açık konuşmalıyım.
 Hizmetçiniz çok beceriksiz. Bize hiçbir şey söylemedi
 ve sizin için endişelenmemize sebep oldu."

-"Sanırım artık daha genç hizmetçi bulmalıyım."-
 dedi Mesut Özel. Kafasını öne doğru eğen Refika
 Hanım ingilizce konuştuğundan onu anlamasa da
 patronunun dediğini kabul edermişcesine ellerini
 birleştirdi. Ardından hizmetçi çıkarken, Mesut Özel,
 Mösyö Ambroise ile birlikte koltuğa oturdu.

Mrs.Green ve İgor Petrov`un hâlâ sesleri çıkmı-
 yordu. Olan biteni anlamaya çalıştıkları belli oluyor-
 du. Ama bu tür ortamda ilk başta sessiz kalmak ve
 sohbetlerin gidişatına göre konuşmalara katılmak en
 doğru karardı.

Mesut Özel'in isteği üzerine Refika Hanım konuklara ve patronuna kahve getirdi ve yeniden mutfağa döndü. Bu sırada artık Mrs.Green ve İgor Petrov'un dili çözülmüş ve Mesut Özel'e kendi taziyelerini bildirmiştiler.

Kahve sırasında Mösyö Ambroise'in yorgunluğunu fark eden Özel:

-“Mösyö, sanırım yorgunsunuz.”-dedi.

-“Biraz Efendi. Sabahtan beri her yerde sizi aradım. Bu neticesiz arayış beni biraz yordu.”-dedi Mösyö Ambroise hüzünlü gülümsemesiyle.

Mrs.Green ve Petrov ustaca söylenen yalan üzerine birbirlerine şaşkınlıkla baktılar. Onların garip davrandığını, konuşmaktan sakındıklarını Mesut Özel daha içeri girer girmez fark etmiş, ama bunu belirtmenin yersiz olacağını düşündüğü için bir şey söylememişti. Anlaşılan, bir tek Mesut Özel sergilenen bu oyundan habersizdi. Ayrıca, diğerleri özellikle de Rus ve İngiliz yazar tutacakları safı kararlaştırmıştı; Mösyö Ambroise'in işlerine karışmayacak ve onun Mesut Özel'i iflas ettirmesine kayıtsız kalacak ama bunun yanı sıra kendi güvenlikleri açısından birlikte çalışacaklardı. Zaten Mösyö Ambroise, şimdiye kadar kendisini ele vermedikleri için Mrs.Green ve Petrov'un yanında yer aldıklarını kavramıştı.

-“Üzgün görünüyorsunuz. Biraz dinlenseniz iyi olur.”-dedi Mrs.Green.

-“Evet Efendi, suratınız bembeyaz olmuş, anlaşılan kaybettiğiniz arkadaşınızla pek yakındınız.”

Gerçekten de Mesut Özel solgun görünüyordu, âdeta Refika Hanım`a ısrarla uzak tutmasını emrettiği kara bulut etrafını sarmıştı. Ama kederinin asıl sebebi ailesi ile yaşadığı anıların düşüncelelerini işgal etmesi ve serbest bırakmamasıydı.

-“Ah! Hayatım boyunca insanın tek yaşayabilen bir varlık olduğunu düşünmüşümdür. Oysa şimdi kederimin yardımıyla yanıldığımı görüyorum.”- Düşünceleri elinde olmadan ağzından dökülmüştü. Karamsarlık Schopenhauer`in dediği gibi bir zaafdır. Aşk ve karamsarlık insanın hata yapmasına, kendisini yok etmesine yol açan, Şeytan`ın iki ürünüdür.

Mesut Özel`in yanıtı karşısında diğerleri afalladılar. Çünkü bir an için gerçekten onun bir yakınını kaybettiğini sandılar. Konuşması, ses tonu, ağzından dökülen sözler: hepsi beraberinde karamsarlık izleri taşıyordu.

-“Siz neler söylüyorsunuz, Efendi!”-diye haykırdı Mösyö Ambroise. Tahminlerinin altüst olmasından korkan Fransız yazar, tüm tutkularına sımsıkı bağlı olan insanların yaptığı gibi kendi düşüncelerini savunmaya hazırды. Onun tepkisine şaşırان ve ürken Mesut Özel çekingenliyini belli edercesine koltuğunda geriye yaslandı.

Mösyö Ambroise aşırı tepki gösterdiğini fark edince kendine hakim oldu ve rahatlamak için kah-

vesinden bir yudum içti. Ama tahminleriyle ilgili korkusu içtiği kahvenin boğazında düğümlenmesine neden oldu.

-“Karamsarlık bulaşıcıdır Mösyö. Eğer başıma gelen felaketi söylersem, beraberinde sizi kederlerime ortak ederim. Bu yüzden konumuzu değiştirelim. Ben asla evimde karamsarlık havasının dolaşmasını istemem. Hele sizin gibi değerli konuklar evimi güzelleştirmişken.”-diye konuyu kapatmak için bir hamle yaptı Mesut Özel.

Fazla ısrarın yersiz olduğu bildiklerinden Mösyö Ambroise ve Mrs.Green sohbet etmek, hepsini sarmış düşüncelerden kurtulmak için yeni konular aramaya koyuldular.

Bir an Mösyö Ambroise meslektaşının hüznünü anlamış, yani kederinin ailesinden kaynaklandığını sanmıştı. Ancak sonradan Özel'in `sensualis` biri olmadığını, aksine kibirli ve kendini beğenmiş karaktere sahip olduğunu hatırlayarak bu teorisinden vazgeçti.

İşte, böylece Mösyö Ambroise'nin önyargısı öngörüsünün doğruluğunu engellemiş oldu.

Mesut Özel ise tüm şeytani tarafının yardımı ile anlarıyla savaşıyordu. Fakat kalbinde yaşanan bu savaş beklediğinin aksine yenilmesiyle sonuçlandı. Böyle bir durum içersinde bahanesini, yani yalanını daha fazla sürdüremeyeceğini anladı ve çekilmek, kabuğuna saklanmak, kendisiyle baş başa kalmak

için fırsat aramaya koyuldu. Ne mutlu ki etrafından ayrılmak isteyen bir tek o değildi. Sessizliğin yarattığı fırsatı kullanarak saatine bakan Fransız yazar bir an telaşlanarak ayağa kalktı ve kapıya doğru bir hamle yaptı.

-“Saygıdeğer insanlar, beni bağışlamanızı rica ediyorum. Eğer önemli bir işim çıkmasaydı sizi, efendi asla bu halinizle yalnız bırakmazdım. İstanbul`da bir tanıdığımı görmem gerek ve bu nedenle sizi terk etmek zorundayım.”-dedi.

İgor Petrov önce inceleyen bakışlarını Mösyö Ambroise`e yöneltti, ardından umurunda değilmiş gibi kafasını çevirdi. Şaşırın Mesut Özel ne diyeceğini bilmediği için gülümsedi ve kafasıyla onaylarcasına bir işaret yaptı.

-“Ama Mösyö, sakın akşam yemeğine yetişmeyi unutmayın.”-dedi Mesut Özel. Bu sırada artık Mösyö Ambroise salondan ayrılmıştı.

Solgunluğuyla dikkatleri üzerine çeken Mesut Özel de misafirlerinden izin alarak odasına çıktı ve akşam yemeğine dek orada kaldı. Uyumaya çalışsa da, kederi buna engel oluyor, düşünceleri geçmişini anımsatmakta ısrar ediyordu.

Salonda kalan Mrs.Green ve İgor Petrov her zaman olduğu gibi olup bitenlerin sonucunu tartışmaya başlamıştı.

-“Aslında Mösyö`den çekinmenizi anlayamıyorum. Bizim asıl düşmanımız yalan söyleyen Mesut

Özel, ama siz tüm niyetlerini açıkça belirten Mösyö Ambroise`e karşı önlemler alıyorsunuz.”-dedi İgor Petrov şaşkınlığı ve öfkesi sesinden anlaşılan bir tonda.

-“Dostum, geleceği göremiyorsunuz. Kimin düşman, kimin dost olduğunu seçemiyorsunuz. Evet, Mösyö Ambroise`den çekiniyorum. Çünkü büyük düşmanlıklardan çok, küçük dostluklardan çekinirim: Büyük hayvanlardan ziyade küçük hayvanlardan çekinirim. Çünkü boyutu nedeniyle büyüğü uzaktan bile görür, ona göre önlemimi önceden alırım. Ama küçüklerin nereden, ne zaman, nasıl ortaya çıkacağını bilmediğimden her zaman hazırlıksız yakalanırım. İşte sevgili dostum, insanlarda da böyledir; zengin ve şımarık bir düşmanın güçlü olduğunu bilirsiniz ve onu alt etmenin yollarını ararsınız, sonunda (eğer her şeyi doğru hesapladıysanız) başarılı olursunuz. Fakat dostunuz olarak gördüğünüz, niyetlerini bildiğinizi sandığınız, aslında en büyük düşmanınız olan birini hoşgörüyü karşılırsınız. Bu insanın yapacağı en büyük yanlış olurdu. Zira kalbinde kin bulunan, dostunmuş gibi davranıp niyetlerini gerçekleştiren bir insandan dost olmaz. Ben insanların kendini beğenmişliğini, yüksek tavırlarını severim; böylece kendileri kendi zaafalarını bana göstermiş oluyorlar. Bilakis kin, keder gibi en sıcak duygular beni her daim korkutmuştur. Şimdi, Mesut Özel güçlü biri gibi görünse de, aslında zayıf biri.

Çünkü Mösyö Ambroise`in niyetlerinden habersiz ve yalan söylediğini bizim bilmediğimizi sanıyor. Ama Mösyö Ambroise tam tersine, yüreğindeki kine dost maskesi takarak bize sundu. Eğer biz sunduğu alçak dostluğu kabul edersek, bu bizim sonumuz olacak. Unutma dostum, kalpte kin ve şehvet kıvılcımı oluştursa, ya etrafını, ya da kendisini yok edene dek durmayacaktır. Ve ben başkasının tutkusu uğrunda yok olmayı tercih etmem!”

Ürken, daha doğrusu olaylara hiç bu açıdan bakmayan İgor Petrov geri çekildi. Her insan, vicdanı elverdiği ölçüde görür dünyayı.

Karşısında her şeyi bilen bir zerdüştün olduğunu sandı. Eğer Mösyö Ambroise Şeytansa, Mrs.Green Tanrı olmalıydı. Onun gözünde Mrs.Green Tanrıdan ziyade bir kurtarıcı, bir melekti. Anlaşılan, yeni seyaheti, her seyahette olduğu gibi ona birçok şey öğretmişti.

-“Ne demek istiyor sunuz?”-dedi titreyen sesiyle.

-“Şunu demek istiyorum: Mösyö Ambroise Mesut Özel`den sonra bizim şöhretimizi elimizden almaya çalışacak. Dünyada küdretli yalnız kendisi kalıncaya dek ikimizi de yok etmeye çalışacak.”

-“Ama... Nasıl olur? Söylediklerinizi düşünüyorum ve dehşete kapılıyorum. Karşımızdaki insan olmaz, o bir şeytan.”

-“Eminim şimdi de başka şeytanlarla buluşmaya gitmiştir. Fakat biz de boş durmayacağız. Onun şey-

tanları varsa, bizim de meleklerimiz olacak. Kendimizi böyle korumaya çalışacağız. Şimdiyse bırakalım iki kötülük Tanrısı birbirleriyle dövüşsünler. Biz kendi işlerimize bakalım sevgili dostum.”-dedi Mrs.Green alışılmış soğukkanlılığıyla.

VII

Şeytanlar Buluşması- Cehennem

Mesut Özel'i derin uykusu, Mrs.Green ve İgor Petrovu ise düşünceleriyle yalnız bırakıp, Dante'nin Cehennemine gidelim.

Mozart'ın Requiem'nin çılgınlık kazandıracığı, ölümlülerin anlamakta zorluk çekeceği ve Tanrıların anlamakta hiç zorlanmayacağı bu manzarayı tasvir etmek pek mümkün değildir. Biz sadece Şeytanlar Buluşmasını tarif edebiliriz.

Bahsettiğimiz Şeytanlardan biri Dante'nin Cehennem dünyasının ikinci katmanına(şehvet) dahil olan Ambroise, bir diğeri ise beşinci katmanına(öfke) dahil edebileceğimiz Gökçe Hanım'dı.

Ortak çıkarlara mensup, birbirlerinden hoşlanmayan iki düşman bir gün öncesinden kararlaştırdıkları üzere Salih Bey'i ziyaret etmek için sahilde buluştular.

Baharın sıcak olduğunu daha ilk bölümde söylemiştik. Fakat bugün rüzgar delirmiş, yağmur âdeta görüşmeyi ürkütücü kılmak adına aralıksız yağıyordu. Mösyö Ambroise sahile vardığında Gökçe Hanım'ı denizi seyrederken ve ara sıra soğuktan titrerken buldu.

Gerçekten de giyindiği kıyafetleri kalın olsa da Gökçe Hanım üşüyor, daha doğrusu rüzgarın esintisi karşısında yenik düşüp titriyordu.

Mösyö Ambroise`in geldiğini görür görmez hemen kendisini toparladı. Hiç güvenmediği Fransız yazarın karşısında zayıf biri gibi görünmek istemiyordu. Ama artık geçti. Mösyö Ambroise iyi insan olmasa da, iyi bir gözlemciydi ve her şeyi ilk bakışta fark etmişti.

Kendisini güçlü göstermenin yersiz olacağını, çünkü Mösyö Ambroise`nin bir kaç dakikadır onu gözlemlediğini anlayan Gökçe Hanım sadece bakışlarını denize yöneltmekle yetindi.

Yanına yaklaşan Mösyö Ambroise huzur verici sessizliği, aslında dalgaların ısyankâr bağırışlarını bölmek için hiçbir şey söylemeden Gökçe Hanım`ın gözlerini sabitlediği yöne baktı.

-“ Hava soğuk. Kendimi bir türlü soğuk havaya alıştıramadım.”-dedi Gökçe Hanım-“Özgürlüğün simgesi fırtınayı, yağmuru severim ama hemencecik de hastalanıveririm.”

-“Belki de özgürlüğü sevmiyorsunuzdur. Sadece “özgürlük” sözcüğünü seviyorsunuz. Belki de tabiatınız özgür yaşamayı reddediyor. Kim bilir! Belki de özgürlüğü hiç tatmadınız.”-dedi Mösyö Ambroise, alaycı gülümsemesiyle.

-“Hiç kimse özgür değildir, Mösyö. Her kes fikirlerinin ve inanclarının kölesidir. Yoksa siz özgür olduğunuzu mu sanıyorsunuz? Ah, Mösyö! Kendinizi kandırmayın.”

-“Neden olmasın?”-dedi aniden kibri ağır basan Mösyö Ambroise-“İnsanın özgür olması için acı çekmesi gerek ve ben sayısını unuttuğum kadar acılar çektim. Hepsine göğüs gerdim ve sonunda özgürlüğümü kazandım. Ben hiç kimseye veya hiçbir şeye bağlı değilim, ne istersem onu yaparım. Bugün sola mı dönmek istiyorum dönerim, yarın sağa mı dönmek isterim dönerim. Anlayacağınız gibi beni durduracak bir fikir, bir düşünce, bir insan veya bir kuvvet yok!”-elini göğsüne bastırdı.

-“Mösyö, ben bir çok arkadan vurulmaya, sadakatsizliğe, hainliğe maruz kaldım. Fakat bunların hiçbirini sizin şimdi yaptığınız gibi şiirselleştirmedim. Şimdi bana uğradığım bu felaketlerden birini söyle dersanız hiçbir şey söyleyemem. Ama size hayatımı, yaşamımı, kendi hikayemi anlatsam, bu kadar felakete rağmen hâlâ hayatta olduğuma şaşırarak, fal taşı gibi büyümüş gözlerinizi üzerime sabitleyerek yaklaşıp elimi sıkacak ve ardından elinizi omzuma koyup “İşte kader. Elden ne gelir?” diyecek ve kader dediğiniz belirsiz Tanrı'nın buyruğuna boyun eğeceksinizdir.

Siz özgür değilsiniz, Mösyö. Kendinize bakın, Türkiye`de ne yapıyorsunuz? Buraya niçin geldiniz? Şehvetiniz yüzünden, kininiz yüzünden. Aslında sizinkine kin demeyi doğru bulmuyorum. Çünkü kin şehvetin karşıtıdır ve kin asil amaçlar için kullanılır. Şehvetiniz yüzünden bir yıldır kendi hayatınızı bı-

raktınız ve kendi hayatınızı başkalarının hayatını mahvetmek için harcıyorsunuz. Bir daha düşünün, özgür müsünüz?”-dedi bu sefer Gökçe Hanım, alaycı ses tonuyla.

Mösyö Ambroise afalladı, yüzü solgunlaştı ve bir iki adım gerileyerek karşısında güzel bir melek olmadığını, aksine Prometheus`un başına buyruk hareketine karşılık Zeus`un insanlara acı çekmeleri için bağışladığı keder abidesi olduğunu anladı.

Gerçekten de, Gökçe Hanım`ın gözleri etrafına ateş saçıyordu. Onu bir ölümlüye benzetmek aptallık olurdu. Zaten ailesi(insanlar tarafından öldürülen babası ve insanların neden olduğu kederden ölen annesi) insanlar tarafından vahşicesine katledilen, hayatı insanlar tarafından yok edilen, yüreğindeki sevinç tohumlarının insanlar tarafından sökülüp atılan genç bir ölümlünün yıllar geçtikçe ölümsüz bir ölüm meleğine dönüşeceğini tüm aklı başında insanlar bilir.

Gerileyen Mösyö Ambroise sadece tüm gücünü toplayarak fısıldadı:

-“Hayır!”

Ama bunu öyle zayıf bir şekilde söylemişti ki, Gökçe Hanım ne söylediğini bile duymadı.

Uzaktan bir adam gölgesi beliriyor ve gölge koşarak onların yanına geliyordu. Yaklaştığında gölgenin kime ait olduğu anlaşıldı. Bu, Mesut Özel`in konağında çalışan Refika Hanım`ın gurbette diye bildi-

ği oğluydu. Anlaşılan o da sahnedeki oyuncularından biriydi.

Mösyö Ambroise`in kulağına bir şeyler söyleyen genç adam konuşması bittiğinde geldiği gibi koşarak oradan ayrıldı.

-“Salih Bey bizi bekliyor. Gidelim.”-dedi az önce yaşadığı şaşkınlığı unutan ve amacına odaklanan Mösyö Ambroise.

Gökçe Hanım onayladıktan sonra Fransız yazarın peşine takıldı. Geldiklerinden beri caddenin kenarında onları bekleyen arabaya bindiler ve Salih Bey`in şirketine doğru yola koyuldular.

Salih Bey bir iş adamı, aynı zamanda sanat sevgisiyle ün salmış bir yatırımcıdır. İstanbul`da veya dünyada maddi kaynaklara ihtiyacı olan tiyatrolara, sanatçılara yaptığı yardımlarla tanınır. Bir çok sanatçı ile de ortaklığı bulunur. Bununla beraber kendi soyadını taşıyan bir yayınevine sahip ve elinden geldiği kadar kalemini beğendiği yazarlarla işbirliği yapıyor. Onların yapıtlarını kendi yayınevinde bastırarak yüreğindeki sanat açlığını kısmen doyurduğunu düşünüyor. Aynı zamanda böyle yaparak insanların yüreklerinde yer edinmek istediğini de unutmamak gerekir.

Gökçe Hanım ve Mösyö Ambroise şirkete vardıklarında onları Salih Bey`in yardımcısı karşıladı ve patronunun odasına götürdü.

Salih Bey önceden Ambroise`nin gönderdiği haber üzerine huzursuzlanmışdı. Odasında yürüyor ve kendi kendine ziyaretçilerin ne söyleyeceklerini önceden tahmin etmeye çalışıyordu. Ama ne yazık, insan her zaman karşılaşacağı şeylerin tam tersini tahmin ediyordu.

Sabahtan beri daldığı düşlerden aniden kapının açılmasıyla uyandı ve karşısında beliren Mösyö Ambroise`i ve Gökçe Hanım`ı sert bakışlarıyla süzdü. Ardından oturmalarını söyleyerek kendisi de koltuğuna geçti.

Salih Bey`in öfkelenişini gören Mösyö Ambroise hedefinin istediği yere ulaştığını anladı ve oturduğu koltukta geri yaslandı.

-“Mösyö, sabah bana gönderdiğiniz pusulayı okudum ve doğruyu söylemem gerekirse, size inanmıyorum. Mesut Özel iki yıldan beri birlikte çalıştığım değerli bir yazar. Siz onun sahtekar, kumarbaz alçağın teki olduğunu söylüyorsunuz ve benim buna inanmamı bekliyorsunuz.”-dedi Salih Bey ve kendisini zorlayarak kahkaha attı.

Konuklar her şeyi görüyor ve anlıyordu. Onun için ikisi de amaçlarına ulaşmak için sadece bir saate gereksinimleri olduğunu tahmin ettiler.

-“Mösyö`ye inanmayabilirsiniz Salih Bey, ama onun doğru söylediğine hiç şüphe yok. Mesut Özel sizin sanatı için verdiğiniz maaşla her gün kumar oynuyor. Eğer yine de bize inanmak istemiyorsanız

kendiniz bilirsiniz!”-Gökçe Hanım gerçekten de bir hatip gibi konuşuyordu.

-“Söylediklerinize inanmam için elinizde yeterli bir sebep olmalı. Yoksa benim gibi bir iş adamını oyalamanın bedelini sizi mahkemeye vermekle ödetirim.”

Mösyö Ambroise cebinden bir fotoğraf çıkardı ve Salih Bey`e uzattı. Salih Bey terler dökülen alnını ceketinin koluyla sildi ve tüm olanları unutmaya yarayacakmış gibi derin derin nefes aldı.

Fotoğraf, Mesut Özel`in gazinoda gizlice çekildiği bir sahneden ibaretti. Salih Bey savunacak bir şey aradı ama önüne koyulan bu canlı bomba tüm savunmasını yok etmişti. İhanete uğradığını kabullenmemekte ısrar eden düşünceleri şimdi ortada yoktu. Ve aklında kötücül fikirler egemen olmuştu. “Olamaz! Böyle bir şey gerçekleşemez! Demek o alçak bana ihanet etti. Bana, insanların saygıyla baş eğdikleri bana, ünlü iş adamı Salih Bey`e ihanet etti... Bunun bedelini ağır şekilde ödetmeliyim!”-dedi kendi kendine.

Artık Mesut Özel`den intikam almak isteyen bir kişi daha vardı; Salih Bey. Kaderin oyunları Mesut Özel`e karşı geliyor, onu yenmek için müttefikler topluyordu.

-“Ama Mesut Özel`in kumar oynamasından bana ne? İstedğim zaman yeni bir eser ortaya koyarsa,

onun kötü alışkanlıkları umurumda mı sizce?"-dedi Salih Bey. Son anda savunacak bir cephe bulmuştu.

-“Ah, kendinizi aldatmaya çalışıyorsunuz. Yapılan sahtekarlığı savunmaya kalkmayın. Daha önce de size gönderilen pusulada yazıldığı gibi; Mesut Özel ona bahsettiğiniz nimetleri kendi açgözlülüğü için kullanıyor. Zaten siz öngörünüz veya tecrübeniz sayesinde...-“Mösyö Ambroise elini diğer cebine attı ve bir kağıt çıkarıp Salih Bey`e verdi-“Mesut Özel`le yaptığınız anlaşmada gazino gibi kötü alışkanlıkları yasak ediyosunuz. Tüm bunlara rağmen Mesut Özel anlaşmada kendisine düşen görevleri yerine getirmedi, elinde bir tane bile eser yok. Size yemin ederim!”-dedi Mösyö Ambroise.

-“Nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz?”

-“Çünkü evini, odasını, her yeri aradım. Yakınlarıyla iletişim kurdum ve elinde yeni bir yapıtı olmadığına emin oldum. Eğer yine de onu savunmaya çalışacaksanız sizi yarın gece yarsı gazinoya davet ediyorum. Size ihanet edip etmediğini kendiniz Mesut Özel`e sorarsınız ve ona karşı haklı olarak dava açarsınız.”

-“Ona niçin dava açacakmışım?”-dedi nedenlerini bilse de konukların karşısında kendisini iyilik perisi olarak göstermek isteyen Salih Bey.

-“Elbette mülkünü elinden almak için! Gözünüzde paranın yüce olmadığını söylemeyin çünkü bunu dediğiniz an kendinizi ve bizi aldatmış olacaksınız.”

Kısa bir süre zarfında seçenekleri mantık süzgecinden geçiren Salih Bey paradan yana oldu:

-“Peki bunu nasıl yapacağız?”

-“Hah! Bir de bunun inatkar olduğunu söylediler! Para konusu gelince nasıl da çözüldü hemen!” dedi Mösyö Ambroise Gökçe Hanım`a. Ardından Salih Bey`e dönerek-“Çok basit! Yarın Mesut Özel gazinoda olacak, siz de orada bulunacak ve onu suçüstü yakalayacaksınız. Ondan verdiği sözü tutmasını istediğinizde bunu yapamayacak ve iflas edecek. Böylelikle servetinizi iki veya üç katına çıkarmış olacaksınız.”

Salih Bey gülümsedi ve gözündeki kötülük alevini gören Gökçe Hanım doğru tarafta olup olmadığını sorgulamaya başladı. Aslında ailesini yok eden insanlara rağmen yüreğinden insanlık adına yine de ümit parlıyordu. Ama şimdi Salih Bey`i, tavırlarını gördüğünde yeniden içini ümitsizlik kapladı. İnsanların bu kadar kötü olduklarını hiç düşünmemiştir. İnsanları bilgilerine göre tetkik eden, ahlaklarına göre değerlendiren Gökçe Hanım ümitsizliğe kapılmış, insanlığın geleceğinin dumanlı olduğunu görüyordu. Tüm bahtsız insanların yaptığı gibi dünyevi düşünceleri terk edip Tanrı`ya odaklandı. Tanrı insanlığın âdeta kaçtıklarında saklandıkları bir perde, esraren-giz konakların gizli bölümüydü.

Fakat intikam arzusu onun Tanrı`ya yaklaşmasına engel oluyor, onu yeniden dünyaya mahsus olan anlamsızlığa sürüklüyordu.

Gökçe Hanım`ın kendisiyle savaşıarak geçirdiği iki dakikada Mösyö Ambroise artık Salih Bey`le anlaşmıştı. Salih Bey onlara kapıya kadar eşlik etti ve ardından ofisine döndü.

Gökçe Hanım ve Mösyö Ambroise en başta görüştükleri yere döndüler ve birbirleriyle selamlaşarak ayrıldılar. Sahilde gezmeye ihtiyaç duyan Gökçe Hanım etrafına göz gezdirdikten sonra kederli düşüncelerle dolu kafasını kaldırarak gök yüzüne baktı ve her şeyden bıkmış halde "Et tu, Vita" dedi.

Artık akşam olmuştu. Mösyö Ambroise eve döndüğünde sofraya kurulmuştu, Mrs.Green, İgor Petrov ve Mesut Özel masaya geçmemiş, Fransız yazarı bekliyordular. Mesut Özel`in üzerindeki kara bulut hâlâ kendini belli ediyordu. Sadece yapmacık ifadeleri son derece ustaca kullandığından konuklar onun hüznünü anlayamıyordular.

Gece çöktüğünde herkes odasına çıktı ve uyudu. Mesut Özel içini kaplayan acıyla başbaşa kalmanın verdiği rahatsızlıkla geceyi uyuyamadı. Ara sıra Refika Hanım patronunun odasından ayak sesleri geldiğini duydu. Ama merak etmek yerine lanet okuyarak uyudu.

Odasında düşüncelerini dağıtmak isteyen Mesut Özel yapacak hiçbir şey bulamadı. Sonunda çekmecesinden bir kağıt ve kalem çıkardı. Masasına oturup yazı yazmaya, düşüncelerini kağıta dökmeye çalıştı. Ama olmadı... Yazı yazma yeteneği sanki yitip

gitmişti. Aklındaki fikirleri doğru dürüst yazıda ifade edemiyor, ortaya son derece korkunç bir üslub çıkıyordu. Anlaşılan Tanrı, ona bedelsiz hediye ettiği yeteneği geri almıştı.

Yazmanın kendisini rahatlatamadığını gören Mesut Özel yatağına yattı. Fakat yine de uyumadı, aksine, düşünceleri şimdi beynine yeniden baskı uyguluyordu. Kendi kendine:

-“Bedenim derin uykuda ama düşüncelerimin uyumasını istiyorum. Beni bedensel sağlığımda oluşan bir sorun değil, çektiğim ızdıraplar öldürecek. Buna eminim!”-dedi.

Nihayet, acılar ne kadar büyük olsa da veya anılar ne kadar derin olsa da uyku sonunda galip geldi.

VIII Gizli Sohbet

Sıradan insanlar sabahın gelişini güneşin doğmasıyla, horuzların ötmesiyle anlar. Düşünen insanlar ise, sabahın uyanışını düşüncelerin ortaya çıkmasıyla anlar.

Geceyi huzursuz bir şekilde geçiren Mesut Özel`den önce düşünceleri uyanmıştı. Düşünceler sıradan insanları değil, yaratıcı insanları rahatsız eden, onları bir şeyler yapmaya zorlayan ve ortaya çıkan ürünün son derece nadir olmasını sağlayan bir mekanizmadır.

Uyandıktan beri kafasında Mösyö Ambroise`yi akşamki gazinoya götürmek, daha doğrusu ikna etmek için bir takım diyaloglar kuruyor, son derece çetin görünen bu zorlu işin üstesinden gelmenin yollarını arıyordu. Mösyö`nün uyanıp uyanmadığını öğrenmek için odasındaki küçük zilin düymesine bastı. Bu zil gerektiğinde Refika Hanım`ı çağırmak için yapılmıştı. Fakat beklentileri sonuç vermedi; zile üç kere bastı ama Refika Hanım`dan haber yoktu.

Umutsuzluğun ve öfkenin korkulu pençesine düşen Mesut Özel`i burada bırakıp bahçede oğluyla buluşan ve özlem gideren Refika Hanım`ın yanına gidebiliriz.

Oğluna nihayet kavuşan Refika Hanım`ın mutluluğunu tarif etmek insanoğlunun müthiş becerile-

rine rağmen imkânsız gibi görünüyor. Ama kısacası bu hüznü ve sevinçli tabloyu kısmen tarif etmek için şunu söyleyebiliriz; İhsan Efendi oğul ve annenin son derece duygusal özlem gidermesine dayanmayıp akan gözyaşlarıyla bahçeden uzaklaşmıştı.

Gurbette diye sandığı oğlunun gelişi Refika Hanım için belki de onun doğumundan sonra yaşadığı en büyük mutluluktu. Ne mutlu ki, oğul da annenin sevincine yürekten karşılık veriyor, onu öpmeye doyuyordu.

Bir konuyu da burada açıklamak isterim; oğul son derece gülünç kıyafetlerle ve yoksul görünüşüyle annesini terk ettiği halde, şimdi şık bir takım giyinmiş ve kendini sergilemek için para harcamaktan geri kalmamıştı. Özellikle, annesine bakıldığında rahat bir şekilde anlayacağımız gibi pahalı hediyeler almış ve onları sunduğu zaman hiç istifini bozmadan, biraz da küstahca kendisini yüceltiyor, gurbette kazandığı parayla övünüyordu.

-“Bak anne, sana en güzel hediyelerden getirdim. Benden bir adam olmaz diye söylendiğin zamanları hatırla! Eğer söylediklerin doğru olsaydı şimdi ben sana herkesin ulaşamayacağı, insanların açgözlülükle baktıkları ama zahmetlerinin bedelini ödemekte hâlâ yetersiz kalan şu armağanları getirebilir miydim? Bak anne, seni mutlu edeceğimi hep söylemiştim. Ama bana hiç inanmamıştın.”-dedi oğul, annesine sarılarak.

-“Ah, yanılmışım sevgili oğlum, yanılmışım! Sana inanmadığım zamanlar için utanıyor, acı çekiyorum. Bir annenin evladına güvenmemesi ne küçük düşürücü bir şey. Seninle gurur duyuyorum oğlum! Artık ne söylersen hepsine inanacak, sana destek olacağım. İnan bana, Tanrı`ya yemin ederim, oğlum!”

-“Anne artık hizmetçi olmayacaksın, aksine etrafında sana hizmet eden insanlar olacak. Kendimize bir konak alacak, şu lanet herife beddua ederek buradan ayrılacağız. Az kaldı...”

-“Az mı kaldı? Neden şimdi burayı terk etmiyoruz. O şeytanı kendi cehenneminde yalnız bırakmıyoruz?”-dedi Refika Hanım. Ama bir türlü oğlunun bu paraları nasıl kazandığını hiç düşünmüyordu. Gerçekten de para onun gözlerini özlem duygusundan daha çok kör ediyordu.

-“Anne lütfen bana bunun nedenini sorma. Az kaldı, akşama kadar sabret, ondan sonra kendi konacağımız, kendi bahçemiz, kendi arazimiz olacak. Fakat biraz önce söylediğin gibi, lütfen anne bana inan ve geceye kadar bekle. O zamana dek ben de ortalıkta görünmeyeceğim. Şeytanı akşam, en güvendiği anda terk edecek ve buradan, bu lanetli evden sonsuza dek kurtulacağız. Bulutlar gibi özgür, dalgalar gibi başına buyruk olacağız. Merak etme ve sadece bana inan, anne!”

-“Ah, sevgili oğlum, elbette sana güveniyorum. İnsan yanlış bir kere yapar. Bir kere sana inanma-

dım ve sonunda beni utandırdın. Evet, utandırdın. Fakat üzülme bunu sana kederle değil, sevinçle, mutlulukla söylüyorum. Beni şimdiye dek senin kadar mutlu eden biri olmadı. Sevgili oğlum, yüzün kızarıyor ama utanma. Burada utanması gereken biri varsa o da benim. Çünkü sana güvenmedim. Ama sen Tanrı'ya şükür beni yanılttın ve doğru söylediğini ispatladın. Ah, keşke sana güvenmediyim yerde Tanrı benim canımı alsaydı. Keşke... Keşke sevgili oğlum..."

-“Öyle söyleme anne! Beni kederlendiriyorsun. Senin doğru söylemeni istediğimi ne kadar arzuladığımı bilemezsin. Sırf sen haklı ol diye hayatımı karrartmaya razıyım. Üzülme anne, gül. Çünkü artık hep güleceğiz. Artık Tanrı bizim gülmemizi istiyor ve buna çalışıyor. Kader bunu istiyor ve biz kadere asla karşı koyamayız.”-dedi oğul ve annesinin ellerini kendi ellerinin arasına aldı ve öptü.

-“Doğru söylüyorsun oğlum.”

-“Şimdi geri dön ve akşama kadar o şeytana katlan.”

Oğlunun sözlerine uygun olarak ona son kez sarıldı ve konağa döndü. Mesut Özel çıldırmıştı. Hizmetçisinin geç kalması onun en nefret ettiği şeydi. Sonunda zili duyan Refika Hanım patronunun odasına kalktı. Mesut Özel onu azarladıktan sonra mutfağa dönmesini ve sofrayı hazırlamasını emretti. Böylece, öfkelenildiği için en başında düşündüğü soruyu sormak aklından çıkmıştı. Ve kızgın bir halde bahçeye çıkıp biraz hava aldı.

Mesut Özel'in bahçeye çıktığını ve kaç tur attığını ve sonunda nerede durduğunu yalnız Tanrı ve kumarbazı dikkatle izleyen Mösyö Ambroise biliyordu. Mösyö Ambroise son derece yavaş hareket ederek giyindi ve Mesut Özel'i biraz da bekletmeye karar verdiği için basamakları alışık olduğu gibi; hızlı bir şekilde inmeye özen gösterdi.

Sonunda bahçeye vardığında karşısında son derece düşünceli bir adam buldu.

-“Efendi, sabah erkenden uyanmışsınız. Yoksa sizi rahatsız eden bir şeyler mi var? Yüreğiniz rahat olsun. İstedığınız her şeyi bana söyleyebilirsiniz. Elimden geldiği karayla size yardım etmeye çalışacağıma söz veririm.”-dedi bahçeye çıkarken Mesut Özel'i orda bulduğuna göre yapmacık bir şekilde şaşırın Mösyö Ambroise.

-“Mösyö, sizin insanüstü yetenekleriniz olduğuna inanmaya başlıyorum. Çünkü ne zaman kalbimde, aklımda bir sorun oluşsa bunu hemen fark ediyorsunuz.”

-“Zaten biz yazarların işi bu değil mi? İnsanları analiz etmek ve bir sonuca varmak.”

-“Elbette Mösyö. Haklısınız. Gerçi sizin gibi bir dehayla birlikte olmanın doğurduğu sevinci anlatam kelimele yetersiz kalır.”-diyerek Mösyö Ambroise'ye konağın kenarını işaret etti ve ikisi de oraya çekildiler-“Bakın, Mösyö, size bir şey söyleyeceğim ya da daha doğrusu sizden bir şey rica edeceğim.”

-“Ah, Efendi söyleyin hadi. Elimden geldiğince yardım edeceğimi size söylemişim ve bir daha tekrar ediyorum.”

-“Maalesef ben akşamlarımı gazinoda geçiriyor ve kumar oynuyorum dostum. Bunu sizin öğrenmenizi hiç istemezdim ama dün bir kavgaya karşıtım ve gazino sahibi yalnız bir dostumla beraber gelirim bana içeri girmeye izin vereceğini bildirdi.”

Mösyö Ambroise şaşırmış gibi yaparak göz bebeklerini büyüttü. Ve ne ile karşılaştığını anlamak için güç sarfediyormuş gibi kaşlarını çattı.

-“Efendi! Siz bir kumarbaz mısınız?”-diye sordu Mösyö Ambroise.

-“Maalesef dostum.”-dedi Mösyö`nün hareketlerinden utanarak kızaran Mesut Özel.

-“Peki benden ne istiyorsunuz?”

-“Benimle birlikte bu akşam gazinoya gelmenizi.”

-“Özün dilerim efendi ama olmaz!”-dedi öfkeleşen Mösyö Ambroise.

-“Ama neden? Sizden rica ediyorum dostum. Lütfen beni kırmayın. Bu gece birine söz verdim ve ben kumarbaz da olsam verdiğim sözleri tutarım!”

Mösyö Ambroise bir süre düşündü ve sonra bir şeyler söylemek istercesine dudaklarını kımıldattı:

-“Size değer veriyor, hürmet besliyorum Efendi. Fakat beni böyle kirli işlere bulaştırıp şanıma zedelememenizi istiyorum. Başka dostunuz yok mu?”

-“Ah ne yazık! Param arttıkça dostlarım azaldı. Bir tek siz kaldınız. Lütfen ricamı kabul edin. Bu sizden isteyeceğim ilk ve son ricam.”

Mösyö Ambroise kabul zamanının geldiğini anladı ve fazla zorlar, direnirse planlarının altüst olacağını düşünerek:

-“Size değer verdiğim için kabul ediyorum Efendi. Ama bir daha benden böyle bir şey istemeyin.”-dedi.

-“Ah, Tanrı`ya şükür! Merak etmeyin, bu ilk ve son isteğim olacak.”

-“Peki ya Mrs.Green ve İgor Petrov? Onlar ne olacak?”-dedi meraklanan Fransız yazar.

-“Onların bundan hiç haberi olmayacak. Sizden de onları bu konuyla ilgili haberdar etmemenizi diliyorum ve rica ediyorum. Sizden bana değil, yalanlarımın sadık kalmanızı istiyorum.”-dedi Mesut Özel, âdeta yalvarıyordu.

-“Elbette, çünkü benim gittiğimi de öğrenmemeleri gerekir.”

-“Kuşkunuz olmasın dostum, öğrenmeyecekler.”-dedi Mesut Özel, eliyle terlemiş alınını silerken. Ardından devam etti-“Akşam 11`de bahçede olun Mösyö. Bizi gazinoya İhsan Efendi götürecektir.”

Mösyö Ambroise kafasını onaylarcasına salladı ve ikisi konağa döndüler.

Mesut Özel büyük salona gittiği halde Mösyö Ambroise odasına kalktı. Önce türkçe sözlükten bir kaç kelime aradı ve sonunda bulduğunda telefona

sarılıp birini aradı. Aradığı kişi şüphesiz Gökçe Hanım`dan başkası değildi. Onu gelişmeler konusunda haberdar etti ve konuşma bittiğinde aşağı, büyük salona; kendisini bekleyen yazarların arasına indi. Sabah kahvaltısı son derece güzel geçti. Kahvaltıdan sonra Mösyö Ambroise İngiliz ve Rus yazarı bir kenara çekerek bugünün planlarını onlara anlattı ve gece yarısına dek bavullarını hazırlamalarını ve şimdiden uçak biletlerini almalarını söyledi. Şaşırان Mrs.Green ve İgor Petrov olayların böyle hızlı bir şekilde gelişeceğini hiç beklememiştiler. Ama ne kadar erken olursa o kadar iyi olur diyerek az da olsa teselli buldular. Öğle yemeğine dek bavullarını hazırladılar ve biletlerini aldılar.

IX Baba ve Kız

Mösyö Ambroise`in Gökçe Hanım`ı aradığı zaman, Gökçe Hanım İstanbul`daki evinde General Durand`ı önce Fransa, ardından İsveç seyahatine uğurluyordu. Yakında kazanacağı zaferi manevi babasının görmeyeceği için üzülen Gökçe Hanım aynı zamanda şimdiden zaferin sarhoşluğunu tadıyordu. Fakat aynı şey General Durand için geçerli değildi. General askerlikten kaynaklanan şüpheli karakterinden dolayı bir türlü bu zaferden pek emin değildi. Hatta İstanbul`u terk etmezden önce manevi kızıyla konuşmaya fırsat kolluyordu. Ama ne söyleyeceğini, nasıl söyleyeceğini bilemiyordu. Çünkü kızının açıkça sergilediği zafer mutluluğunun farkındaydı ve kızının sevincini, umudunu yarıda kesmek istemiyordu. Daha önce de söylediğimiz gibi; General eğer bir kızı olsaydı, onu Gökçe Hanım`ı sevdiği kadar sevmeydi. Hatta askeri bir dehanın zaafını hayatındaki kadınlarda aramanın geçersiz olduğuna dikkat ederek Gökçe Hanım`ı bir kurmay için en değerli varlık olan Vatan ile karşılaştırabiliriz. Yine de son zamanlardaki gelişmeleri göz önünde tuttuğumuzda Gökçe Hanım şimdiki konumuyla vatandan bile öne çıkıyordu.

Mösyö Ambroise`ten aldığı haberler Gökçe Hanım`ı mutlu etmek için fazlasıyla yeterliydi. Hatta se-

vinci doruk noktasına ulaştığında General Durand endişelenerek kızının yanına geldi ve kaygılarını belirtti:

-“Dikkatli ol kızım, insan sevinçten de delirebilir!”-dedi sevecen bir ifadeyle.

-“Gerçekten de,”-Gökçe Hanım elini alnına yasladı-“ bazen yok olacağımı, filan şey gerçekleşirse artık yaşayamayacağımı düşündüğüm olaylar gerçekleştiğinde tüylerim hiç kıpırdamıyor, bilhassa hislerim etkisini kaybederek suskunlaşıyor. Fakat hiç beklemediğim zamanlarda zerre kadar küçücük öyle sevinçli hadiseler yaşanıyor ki, bunun karşısında sevinçten bayılacak gibi oluyor, yere göğe sığamıyor ve hatta sevinçten öleceğimi sanıyorum.”

-“Peki sevincinin nedenini öğrenebilir miyim sevgili kızım?”

-“Elbette baba”-dedi, manevi babasının kızım diye hitap etmesine karşılık vererek-“Mösyö Ambroise yıllardır beklediğim anın geldiğini haber verdi.”

-“Ah, demek adaletin buyruğunu kusursuz bir şekilde yerine getiren intikamın, sonunda bugün kurbanının hayatını cellat kütüğünde bitirecek. Ama sen bundan emin misin?”

General Durand isteğini gerçekleştirmiş, Gökçe Hanım`ın yüreğine vicdan azabının ya da kuşkunun ilk tomurcuklarını yerleştirmişti. Gökçe Hanım aniden yerinde durarak manevi babasına sorgulayıcı bakışlar yöneltti.

-“Ne demek istiyorsunuz?”

-“Kızım, bazen hayatta istediğimiz şeyler gerçekleştiğinde mutlu olacağımızı sanarız ama sonuç bize yanıltığımızı gösterir. Mesut Özel`den intikam alma yardım ettim ve her zaman yardım ederim. Fakat sonunda pişmanlık duyacak, yaptıklarından utanacaksan şimdiden geri adım atabilirsin.”-dedi General Durand. Ardından masaya yaklaşarak bir bardağa içki doldurdu.

-“Ama baba siz değil miydiniz beni destekleyen, bana kararlarımın doğru olduğunu, geri adım atarsam pişman olacağımı söyleyen?”-Gökçe Hanım heyecan aynı zamanda kuşkuyla sordu.

-“Sevgili kızım, insanın düşünceleri her zaman, her dakika, her saniye değişir. Yaşlanıyorum ve bu düşüncelerimi de etkiliyor. Önceleri intikam duyusunun sıcak yakarışlarını yüreğimde duyuyordum, ona kulak veriyordum. Şimdi, yüreğimde hayattaki tutkularımdan, o her zaman yanımda olan ve bana yardım dokunan kinimden bir iz kalmadı.”-General bardaktaki içkiyi bir yudumda bitirdi-“Hayat gidecek amaçsızlaşıyor gözümde.”

-“Baba, böyle karamsar düşünceleri aklından çıkarmalısın. Bu düşünceler insanı hasta eder, ruhunu kemirir.”-Manevi babasının elini tutarak, hüzünlü bakışlarını gizlemek için yüzünü ondan gizledi-“Karamsarlık beraberinde felaketler getirir. İnsanın sağlam düşünme yetisini yok eder. Kendini zorla! Yüre-

ğini alınacak intikamın sıcaklığına alıştı. Tutkunun ve kininin seni terk ettiğinden yakınıyorsan, bu yüreğinin o iki cesur duygunun tadını unuttuğu içindir. Yeni duyguların tadına bak ve eski duyguları hatırla. Böylece ruhun yeniden dirilecek.”

-“Sanırım haklısın. Duygular ve hisler daima yenilenmeye muhtaçtırlar. O zaman düşmanını nasıl yok edeceğini söyle bana.”

-“Çok basit! Kumarda yenerek.”

-“Nasıl? Kumarda yenerek mi onu yok edeceksin?”-dedi şaşırان ve aynı zamanda heyecanlanan General Durand.

-“Elbette. Onu rulette yeneceğim ve kızgınlığını birilerinden çıkmaya kalkışacak ve tüm bunları yayıncısı olan Salih Bey görecek. Böylelikle ona dava açacak ve Mesut Özel elindeki mal varlığının hepsini kaybedecek. Onu yok edeceğim, evet. Çünkü dünya malını seven birisini yok etmek için onun maddi mal varlığına zarar vermek gerekir.”-dedi kendinden emin bir şekilde.

-“Mesut Özel`in sık sık kumar oynadığını söylememiş miydin? Tecrübeli olduğu halde onu nasıl yeneceksin?”

-“Zaten Mösyö, ya tecrübesiz ya da gereğinden fazla tecrübesi olan insanlar yenilirler. Mesut Özel çok tecrübeli ve bu nedenle bana yenilecek. Bunca tecrübesine rağmen yenildiğini görünce kızacak ve öfkesini etrafa saçacak.”

-“Ara sıra senden korkuyorum kızım. Bazen kendi elimle şeytan yarattığımı düşünüyorum”

-“Baba, bana haksızlık ediyorsunuz.”

-“Merak etme sevgili kızım,”-dedi General Durand gülerek-“şaka yapıyorum. Fakat dikkatli ol. Belki de Mesut Özel sandığın kadar tecrübeli değildir.”

Manevi babasının alaycı sözlerini anlayan Gökçe Hanım gülümsedi.

-“Ah, unutuyordum. Baba, sizin uçağınız kaçta kalkıyor?”

-“10:45`te!”

-“Zaman ne kadar hızlı ilerliyor. Baksanıza saat on olmuş. Hadi çıkalım yoksa uçağı kaçıracaksınız.”-dedi çantasını dolaptan çıkaran Gökçe Hanım.

Onu onaylayan General Durand bavullarını aldı ve sokakta onları bekleyen arabaya bindiler. Havalimanında son kere birbirleriyle görüştüktan sonra General, Paris`e doğru yola koyuldu. Bu arada Gökçe Hanım en büyük zaafının uzaklaştığını sevinçle izledi ve ardından onu bekleyen arabasına dönüp şoföre gazinoya sürmesini emretti.

X Kaçış

General`in uçağa binmesinden beş altı saat önce Mesut Özel ve konukları sabah kahvaltılarını henüz yeni bitiriyorlardı. Son günlerinin bugün olduğu bilen konuklar her şeyden habersiz ev sahibine ısrarla İstanbul`da dolaşmayı önerdiler. Gidilecek yerler çok, vakit azdı. Daha doğrusu: *Mirum est Istanbul, tempus brevis.*(İstanbul Harika, Zaman Kısa)

Seyahetlerini toplu taşıma ile yapmak isteyen konukları kırmayan Mesut Özel, İhsan Efendi`ye onları arabayla Taksim`e götürmesini söyledi. Ardından Galata Kulesi`ni ve diğer harika yapıtları gezdikten sonra metroya indiler ve Yenikapı`ya doğru yola koyularak, Vezneciler`de indiler. Yolun bu kısmında yolculuğa yaya olarak devam etmek harika bir fikirdi. Elbette bahsi geçen bu fikir, İstanbul`u en az yerli sakinleri kadar tanıyan İgor Petrov`a aitti.

Burada biraz durmak gerekir. Yolculukları sırasında konukların merakını ve ilgisini çeken bir mevzuu belirtmek isterim. Metroda gördükleri, medeniyetin bir ürünü olan, insanların ahlak kurallarına uyması karşısında herkes afallamıştı. İgor Petrov cevap olarak ülkesinin değerli aynı zamanda şımarık vatandaşlarının hiçbir zaman ve hiçbir yerde toplumun ahlak kurallarına uymadığından yakındı. Aynı şey iki Avrupalı yazar için de geçerliydi. Yaşlılara yer

vermek, büyüklere ve yabancı konuklara saygı göstermek Şark`ın ve Garp`ın bir diyalogu konumunda bulunan Türkiye`nin yıllar geçmesine rağmen hâlâ kaybetmediği nadir bir hususiyetti. Hatta bir ara Mrs.Green bu saygıdeğer manzara karşısında sevinç gözyaşları akıttı. Gerçekten de, yıllar boyu barbar diye niteliklendirilen Türklerin böyle güzel hareketleri yüreğine dokunmuştu. Aynı zamanda insanın uzun yıllar inandığı inançlarının bir gün zarar gördüğünde insanda yarattığı etkiye kapılmış gibiydi.

Seyahetlerine yaya olarak devam eden konuklar yerli sakinlerin günlük yaşamlarında artık alıştıkları için hiç dikkat vermedikleri birçok ayrıntıları fark etmişlerdi. İgor Petrov İstanbul caddelerinde birçok Rus turistle karşılaştı ve gurbette her hangi bir ortak özelliğiniz olan bir insanla karşılaştığınızda yaşadığınız sevincin belirtilerini Rus yazarın gözlerinde rahat bir şekilde görülebiliyordu. Rusların İstanbul`a gelmelerinin iki sebebi vardır. İlki, türk dizilerinin ve filmlerinin özellikle Rusya`da geniş izleyici kitlesine ulaşması ve insanların bu tarihi şehri görmeye can atmasıdır. İkincisi, tarih okuyan ve biraz da olsa milliyetçi olan Ruslar, burayı tarih meraklarından, İstanbul`un neden bu kadar büyütüldüğü sorusuna cevap bulmak ve tarih ile aralarında olan İstanbul tartışmasının, İstanbul gibi bir düello meydanında son bulması için seyahet ediyorlar. Gerçi ikinci grupta bulunan insanların ne kadarının tutumlarını sona dek

sürdürebildiği su götürür. Çünkü müthişliğinin yanı sıra konuksever insanların memleketi olan İstanbul'u gördüklerinde silahlarını yere atar ve teslim olurlar.

Konuklar özellikle şimdi tarihi binalara sahip bir üniversite olan İstanbul Üniversitesi'nden gözlemini alamadılar.

-“Ah, ne yazık!”-dedi başını öne doğru eğen Mesut Özel-“İstanbul yabancı düşmanlarından çok, yerli düşmanları tarafından mahv edilmiştir.”

-“Yerli düşmanlar mı? Onlar da kimler?”-diye sordu, merakını gizleyemeyen Mrs.Green.

-“Elbette hükümetler! Tarih boyunca birçok işgale maruz kalan İstanbul, kendi yöneticileri tarafından daha çok zarara uğratıldı. İnsanların buna karşı çıkmasını beklemek beyhude bir çaba olurdu. Çünkü Şark kanunlarını benimsemiş halklar ne olursa olsun yöneticilerine karşı çıkmazlar. Onların devletlerine olan sadakatlerini hiç kimse azaltamaz. Ama kabul edersiniz ki, devletlerin gelişmesi için muhalifler gerekir. Eleştirmeni olmayan devletler hiçbir zaman adaletli ve istikbâli parlak olamaz. Çünkü bir devlette her şeyin doğru dürüst sürüp gitmesi olanaksızdır. Hatta bahsi geçen devleti dünyanın en adaletli ve hümanist insanı yönetse bile kesinlikle ortada yanlış giden bir nokta vardır.”

Aldığı bilgece cevap karşısında şaşkınlığı doruk noktasına ulaşan Mrs.Green, ülkelerin eleştirisini hiç Mesut Özel kadar başarılı yapabilene rastlamamıştı.

Şaşırın bir tek Mrs.Green değildi, aynı durum sessizliğini bozmayan ama şaşkınlığı gözlerinden okunan Mösyö Ambroise ve İgor Petrov için de geçerliydi.

Burada ilk önce konuklar, Ayasofya'yı ziyaret etti. Merdivenler, İsa'nın ve yanı başında iki havarisinin duvar resmi, devasa çingirak ziyaret edenlerin gözlerini kamaştırıyordu. Dahi Kumandan Mustafa Kemal tarafından Müzeye dönüştürülen ve onun zamanındaki kültürel reform sonucu daha da güzelleştirilen bu müthiş yapı yılda üç buçuk milyondan fazla ziyaretçiyi ağırlıyordu. Şimdiyse yeniden camiye dönüştürülmüştü.

Mösyö Ambroise, rivayete göre Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethettiği gün Ayasofya'nın kubbesinden semaya yükselen Yüce Meryem'in ruhunu arıyormuş gibi sürekli mimarının yukarı kısmına bakıyordu.

-“İnsan böyle gözalıcı yapıların yapıldığı dönemlerde yaşamak istiyor.”-İgor Petrov, heyecanını gizleyerek dedi.

-“Ben insanların müzik ve resimlerle bağlantıları olduğuna inandığım gibi, mimari yapılarla da bağlantıları olduğuna inanıyorum. Burayı beğendiysek, demek yapıldığı döneme aitizdir. Ama yaşadığımız zamanda, yani bugün insanların bize ihtiyacı var. Kısacası, bizler yanlış devirde yaşayan doğru insanlarız.”-dedi Mösyö Ambroise.

-“Ne etkileyici bir teselli! En azından kendimizi böyle kandırıyoruz!”-dedi Mrs.Green ve ardından kahkaha patlattı. Herkes onun bu şakasına gülse de, Mösyö Ambroise nefret dolu bakışlarını Mrs.Green`e yöneltti.

-“Acele etmeliyiz. Daha size sözünü ettiğim harikalar diyarına gideceğiz.”-çocuksu tutkularının gün yüzüne çıkmasına aldırmayan İgor Petrov dedi.

-“Tamam dostum, tamam. Siz her seyahetinizde böyle tutkulu oluyorsunuz. Önceden bilseydim, ilk önce sizi İstanbul`a getirirdim.”

-“Değerli dostum, Mrs.Green. Bu benim ilk İstanbul ziyaretim değil. Ama elden ne gelir? Bu mucizeler şehri her gördüğümde ilk günkü gibi yüreğim çocuksu tutkularla dolup taşıyor. Elimde değil, inanın bana. Zaten hayran olmamak elde değil.”-dedi İgor Petrov.

-“Dostumuzu daha fazla bekletmeyelim beyler. Gidelim... Hah, az kalsın unutuluyordum. Sayın İgor Petrov, bizi nereye götürüyorsunuz?”-Mrs.Green bunları söylerken, artık kahramanlarımız Ayasofya`yı terk etmişti.

-“Her seferinde ziyaret ettiğim ama bir türlü doyamadığım bir mimariye! Sultanahmet`in başyapıtına! Mitolojinin dünyada var olduğu yegâne mekâna! Heykel sanatının nadir örneklerinden ikisinin sergilendiği, insanları taşla dönüştüren, Athena`nın öfkesine maruz kalan ve sevdiği Tanrı oğlu Perseus tara-

fından kesilen Medusa'nın kafasını, onu görenleri taşa çevirmesin diye ters olarak yerleştirilen o olağanüstü yere! *К Цистерне Базилика!*"-dedi tutkusunun sağladığı coşkuyu tüm bedeni ile hisseden ve sergileyen İgor Petrov.

-“Sakin olun dostum. Bu gidişle yüreğiniz daha fazla dayanamayacak.”-Mrs.Green dedi.

Ve kahramanlarımız sonunda Bazilika Sarnıcı'na, yani halk arasında Yerebatan Sarnıcı diye bilinen, gerçekten de, olağanüstü bir yapı olan o müthiş mekâna vardılar.

Yerebatan Sarnıcı Bizans İmparatoru Justinian tarafından yapılmıştır, 140 m. uzunluğa ve 70 m. genişliğe sahiptir. Roma mimarisinin kalıntıları sayılabilecek farklı üslüblarda 336 sütundan ibarettir ve kadim devlerde İstanbul'un su ihtiyacını gidermek için yapılmış su anbarıdır. Gerçi, Avrupalılar bu şahane yapıdan Hollandalı araştırmacı Gyllius'a kadar habersiz yaşamışlardır. Burada iki sütunun aşağısında Medusa'nın ters çevrilmiş kafasından ibaret heykeller mevcuttur. İnsanlar bazen dilek tutar ve dileklerinin gerçekleşmesi için suya kuruşlar atarlardı. Kahramanlarımız da bu geleneği sürdürmek için hepsi bir dilek tuttu ve farklı ülkelerden olan dört farklı demir parayı suya attılar. Mesut Özel, İgor Petrov ve Mrs.Green'in dilekleri daha iyimserdi. Ama aynı şey Mösyö Ambroise için geçerli değildi. Dileği şeytanın kötülüklerinden ibaretti. Fakat, Mösyö

Ambroise açısından bakıldığında şeytani gibi gözükken bu dilek, Mesut Özel açısından bakıldığında Tanrı'nın bir cezası da sayılabilirdi. Çünkü Tanrı bazen kötülerini cezalandırmak için diğer kötülerin emellerinden yararlanır.

Her biri 28 sütun içeren 12 sıranın bulunduğu, yarı karanlık yarı parlak ve farklı mermerlerden yapılmış sütunlardan ibaret gözalcı mimari, edebiyat söyleşilerinin gerçekleşeceği ortamlardan biriydi.

Aynı zamanda kahramanlarımız, Yerebatan Sarnıcı'nın girişinde bulunan Osmanlı Sultan'ı ve Şehzade'si kıyafetleriyle de fotoğraf çektirdiler.

-“Şanslısınız Mesut bey, her vatandaşın içinde yaşadığı ülkede böyle güzel ve çok sayıda tarihi miraslar olmayabilir. Osmanlı Devleti'nden kabul ettiğiniz bu nimetleri iyi değerlendirmişsiniz.”-dedi Mrs.Green.

-“Ah, iltifatınız ne kadar güzel. Ama söylediğim gibi, hükümet tarihin izlerine sahip çıkmazsa, gördüğünüz ve hayranlıkla izlediğiniz her şey yakında yok olacak.”

-“Bence karamsar düşünüyorsunuz. Çünkü bir ülkenin tarihini hükümetler değil, yalnız onun halkı yok edebilir. Halkınıza güvendiğiniz sürece korkmanıza gerek yok.”

-“Keşke, fakat bizde hükümetler söyler halk yapar.”

-“Şimdiden konuşalım! Müzelerinizin hiç de Avrupa`dan geri kalan yanı yok.”-dedi Mrs.Green ve yeniden sütunları incelemeye başladı.

-“Elbette, hatta Doğu`dan daha üstünüz. Bir kere-sinde Azerbaycan`da bulunan Tarih Müzesi`ni ziyaret etmek gibi bir fırsatım olmuştu. Ne yazık! Gördüklerim beni dehşete düşürdü. Her şey yenilenmiş, geçmişin izleri yok edilmişti. Zeynelabidin`in Doğu medeniyetinin sergilendiği doğu salonunun yanı sıra Batı medeniyetini sergilemek için yaptırdığı batı salonu bir takım gereksiz tarih eşyalarıyla kuşatılmış durumdaydı. Eşyalar öyle yerleştirilmişti ki, salonu görmek imkânsızdı. Hatta Batı Salonu`ndan yalnız Doğu Salonu`nu dolaşırken haberdar oldum.”

-“Mesut bey, Zeynelabidin`in ev-müzesini mi kastediyorsunuz? Doğru, onarmak için giriştikleri yerde daha berbat hale soktular.”-dedi İgor Petrov-“Gerçekten de, tarihi yapıları yeniden restore etmek için tarihten haberdar olmak gerekir.”

-“Size katılıyorum Dostum.”-Mrs.Green sözlerini yeni bitirmişti ki, hepsi birden Yerebatan Sarnıcı`ndan ayrıldılar ve önceden haberdar edildiği üzere tam vaktinde yetişen İhsan Efendi ile buluşup eve döndüler.

Arabada hiç kimse konuşmaya cesaret edemedi. Herkes kendi düşünceleri içinde boğuluyordu.

Konağa vardıklarında Mösyö Ambroise yorgun olduğunu bahane ederek odasına çıktı. Diğer konuk-

lar ve Mesut Özel ise bahçede biraz dolaştıktan sonra büyük salona gittiler. Öğle yemeği hazır olduğunda Mösyö Ambroise`ye haber verildi ve Mösyö, yorgun bir halde onların yanına geldi. Ne kadar kendisini güçlü ve şen göstermek istese de uykusuzluktan morlaşmış gözleri ve beyaz teni yorgunluğunu belli ediyordu.

İşte, felaketin habercisi olan sessizlik yine havada uçuyordu. Mösyö Ambroise`in yorgun olduğunu herkes fark etse dahi, hiç kimse bunu söylemiyor, sessizliğin bozulmasını bir günah gibi görüyorlardı.

Sessizlik her zaman kötüye işarettir. İnsanların konuşmaları gerektiği yerde susmaları, fırtınadan önce yağmurla birlikte beliren ve dehşetli bir fırtınanın gelişini bildiren Nimbostratus bulutları ile aynı niteliktedir. Çoğu kötü sonla biten kavgaların sebebi de sessizliktir veya gereğinden fazla gürültü. İnsanın yaratılışı gereği oldukça hassastır. Birçok zaman insanlar bir şeye bağlı kalır ve diğer şeyleri dışlarlar. Oysa, tabiatın bizden, biz fani insanlardan istediği tek şey, her hangi bir düşünceye, fikre, insana körü körüne inanmamamız ve diğer düşünce ve insanlara da şans tanımamızdır. Elbette bunun ne kadar doğru olduğu su götürür. Bahsi geçen istek düşünceler ve cansız şeyler için geçerli olabilir. Ama insanlar için geçersizdir. Çünkü insanın en büyük özelliği ona verilen şansları boşa çıkartmak, kendisine şans veren

kişiyi ihanet etmektir. Kısacası, insana şans verilmez. Çünkü insan onu kendisi kazanmalıdır.

Öğle yemeğinden sonra konuklar ve ev sahibi biraz edebiyattan konuştular ve ardından kahve içmek için terasa çıktılar.

-“Eviniz, gerçekten çok güzel bir konumda yerleşiyor. Zevkiniz tartışılmaz!”-diyerek konuşmayı başlattı Mrs.Green.

-“Yalnız, burayı satın aldığım zaman gördüğünüz konak, havuz, koru, spor alanı; hiçbir şey yoktu. Hepsini ben yaptırдыm, yabancı mimarları davet ettirdim ve yerli mühendislerin yardımıyla şimdiki şatoyu yaptırдыm.”

-“Ne kadar da kibirli biri!”-diye düşündü Mösyö Ambroise. Sanırım, kötülük yapmaya kalkışan insanların başına gelen garip duygu şimdi onu da sarmıştı. Yaptığı veya yapacağı kötülüğü sorgulamaya başlamıştı ve kendince emellerini haklı göstermek için bahaneler arıyordu.

-“Ama...”-diye devam etti Mesut Özel-“bir eser ortaya çıkarmak, bir şato inşa etmekten daha zordur.”

-“Evet, evet...Kibirli biri! Yapacağım her şey mübahadır!”-karmakarışık düşüncelere boğulan Mösyö Ambroise kendi kendine dedi-“Tanrı, eğer bir Tanrı varsa yapacağım emellerin iyilik uğrunda olacağını bilir ve beni bağışlayacaktır. Fakat eğer yanlış yapıyorsam, ya Tanrı beni kendi işine karışmakla suçla-

yacaksa?"-ve yeniden kötü emellerini doğrulamak için ve Tanrı'nın desteğini kazanmak amacıyla gözlerini Mesut Özel'e sabitledi. Aradığı şey kibirdi. Küçük bir belirti bekliyor ve o belirtiyi görünce durmak bilmeden kendi deyimiyle `yüce` amacını uygulamaya başlayacaktı.

-“Söyledikleriniz çok güzel ama yanlış! Mimari de aynı yazarlık gibi yaratıcılık ister ve yaratıcılık kendiliğinden, büyük bir zevkle eserini tamamlar ve çektiği azapları, zahmetleri görmezden gelerek ortaya çıkan eserin tadını çıkarır ve yorulmaz. İnsan yaptığı işi sevdiği müddetce ondan bıkmaz ve onu yarım bırakmaz.”-diyerek Mrs.Green'e döndü İgor Petrov.

-“Şuraya bak! Burada Başkaldıran Bir İnsan oturuyormuş!”-diye fısıldadı Mesut Özel.

Ama solunda oturan İgor Petrov'dan farklı olarak, sağında oturan Mösyö Ambroise söylediklerini harfi harfiyen duymuştu. Sevincinden gözleri parlıyor, Tanrı'ya gönderdiği işaret üzerine minnettarlığını bildiriyordu. Artık Mesut Özel'in hiç şansı kalmamıştı. Çünkü bir an için kendisinin değil, Tanrı'nın yarattığı kurtulma şansını kendisi mahv etmişti. Mösyö Ambroise alevli gözlerini İgor Petrov'un üzerinde gezdirdi ve kendince ona teşekkür etti. Ama bakışları karşılaşırsa da, İgor Petrov bu teşekkür bakışlarını anlayamadı ve ona karşılık tiksintiyle Mösyö Ambroise'ye baktı.

-“Söyledikleriniz bana yanlış gibi görünse de, doğru olabilir. Ama insanların düşünceleri farklıdır. Elden ne gelir, yalnız farklı fikirlere hoşgörüyüyle yaklaşmak!”-diye sohbeti sonlandırmaya çalıştı Mesut Özel.

İgor Petrov her şeyin farkındaydı. Mesut Özel'in onu küçümsemeye çalıştığını anlamış ve beyninde Mösyö Ambroise'in tasarladığı planları hatırlayarak, karşısında oturan kibirli gencin yaklaşan sondan haberdar olmamasından keyif alıyordu.

Siyaset her yerde geçerlidir, insanlar arasında bile. Mesut Özele'in siyaset yorumları çekici olabilirdi ama siyaseti kullanmaktan acizdi. Yaptığı en büyük hata, İgor Petrov'u küçümsemek olmuştu. Anlayacağınız gibi, insanlara nerede ve nasıl davranılacağını bilmiyordu.

İkinci bahaneyi bulan Mösyö Ambroise'in sevinci ikiye katlanmıştı. Yüreği ateşlenmiş, düşünceleri kötülük zehirleriyle kaplanmıştı. Mesut Özel'in yeniden hata yapması halinde kendini tutamayacak ve kendini kaybedecekti.

Neyse ki sohbet uzun sürmedi ve dolayısıyla Mösyö Ambroise duygularını dizginlemek için elinde düşen fırsatı değerlendirdi. Herkesin odalarına dağıldığını gördüğünde o da odasına kapandı ve geceye kadar vaktini yarına dek gerçekleşecek olayların hayallerini kurmayla geçirdi.

Saat akşam 10'u gösterdiğinde heyecanı daha da arttı. Öyle ki, yerinde duramaz hale geldi ve odayı bir sağa bir sola gezmeye başladı. Ara sıra adımlarının çok gürültü çıkardığını fark ettiğinde yavaş yavaş hareket etmeye çaba gösterdi. Ama önlemleri boşunaydı, heyecanı arttığında adımları da hızlanıyordu. Bu gece yıllardır tasarladığı planları gerçekleştirecekti. İnsanın bundan daha mutlu olduğu zaman olmazdı.

Nihayet saat 11'i gösterdi ama Mösyö Ambroise bahçeye inmedi. Kendisini Mesut Özel karşısında gururlu göstermek istiyor, insanların etkisine kolay kolay düşmediğini belli etmek istiyordu. İnsanoğlunu simgeleyen Mösyö Ambroise amacına ulaşmayı değil, amacının gerçekleşmesini izlemenin verdiği zevki yeniden yaşamayı arzuluyordu.

Sonunda 11 buçukta Mesut Özel Ambroise'in odasının kapısını dövdü. Mösyö hemen kendisini yatağa attı ve bitkin halde olduğunu belli etmeye dikkat ederek son derece kısıp sesle "Gelin." dedi.

Mesut Özel güçlükle işitilecek sözü duyar duymaz odaya girdi.

-“Ah, Mösyö! Hasta mısınız? Yorgun görünüyorsunuz.”-dedi.

-“Biraz yorgunum Efendi. Fakat yorgunluğum sebebi hasta olmam değil, gördüğünüz gibi sağlığım yerinde. Beni bu duruma düşüren şey bir teklif.”

-“Bir teklif mi?”-diye şaşırdı Mesut Özel.

-“Evet, bir teklif! Sizin bana etmiş olduğunuz bir teklif.”-dedi Mösyö Ambroise. Kendisini yüce göstermek için tüm gücünü sarf ediyordu.

-“Mösyö, siz namuslu bir insansınız. Sizi kendi karanlığıma çekmek istediğim için özür dilerim. Fakat benim dostumsunuz değil mi?”

-“Elbette Efendi!”

-“O zaman beni kırmayın. Merak etmeyin, sizin adınıza leke düşmesini hiç istemem. Hatta bunun için tüm önlemlerimi aldım. Kendimden çok sizin isminize değer veriyorum. Sizin şerefiniz karşısında baş eğiyorum. Kötü alışkanlıklarım var. Evet, fakat şerefli biriyimdir. İnsanı alışkanlıkları yüzünden yargılamak hiç adil değil. Bugün hayatımı, ismimi, namusunu kurtaran bir adama söz verdim. Ve verdiğim söz beni bugün gazinoya gitme mecburiyetinde bırakıyor. Bildiğiniz gibi, verilen sözler şerefli insanlar için kendi hayatından daha değerlidir.”

Mesut Özel odanın bir köşesinde bulunan koltuğa yığıldı ve elleriyle yüzünü örttü. Yaptığı şeylerden, konuştuğu sözlerden pişmanlık duyduğu belliydi.

-“Efendi, elimde olsa size kumarı bırakmanızı tavsiye ederdim. Fakat insan tavsiyeleri dinler ama hiç kullanmaz.”-dedi yatağında doğrulan ve ayağa kalkmaya çalışan Mösyö Ambroise.

-“Tamam Mösyö, size bir söz veriyorum! Bugünden sonra kumarı bırakacağım. Namusum üzerine yemin ederim!”

-“Ah, yazık! Bugün seni öyle bitireceğim ki, gazinoya gitmek değil, sokağa çıkmaya bile utanacaksınız!”-dedi Mösyö Ambroise kendi kendine ve ardından Mesut Özel`e dönerek-“Dikkat edin Efendi! Fazla söz insanı yıkar.”

Mesut Özel başını salladı ve son bir defa çaba göstererek Ambroise`ye baktı.

-“Mösyö, benimle geliyor musunuz?”-dedi.

-“Ben namuslu bir insanım, Efendi ve size söz vermişim, şimdi namusum benden onu yerine getirmemi istiyor.”-dedi Mösyö Ambroise, artık tereddüdüün yerinin olmadığını farkına vararak.

İkisi el sıkıştı ve sessizce bahçeye indiler. Bahçede İhsan Efendi patronunu bekliyordu. Patronunun yanında Mösyö Ambroise`yi gördüğünde şaşırdı ve donup kaldı. Mesut Özel`in kısa süredir tanıdığı birini en gizli sırrına dahil etmesini bir türlü anlayamıyordu. İnsanların söylediği gibi, Tanrı bir insanı cezalandırmak istiyorsa, ilk önce onun aklını alır.

İhsan Efendi Mesut Özel`in sağlam düşünemediğini ve bu hasta davranışların ona felaket getireceğine inanıyordu. Fakat şimdilik ortalık sessizdi, karşı çıkmak yersiz olurdu. Bu yüzden sustu ve arabaya binip yolcuları gazinoya götürdü. Yolboyu İhsan Efendi aynadan Mösyö Ambroise`i gözlemledi ve yabancıнын gözündeki ateşi gördüğünde korktu. Gördüğü ateş onu da yakabilirdi. Ama `bana bir şey olmaz` diyerek işine odaklandı.

XI İfşa

İnsanın adaleti keskindir ama Tanrı'nın biz fani insanların tesadüf diye adlandırdığı adaleti ise daha keskindir. Şimdi Tanrı'nın, adaletini kulları vasıtasıyla nasıl yerine getirdiğine tanık olacağız.

Yolboyu hiçbir farklı olay yaşanmadı. Yalnız heyecanının etkisiyle Mösyö Ambroise'in yüreği yerinden çıkacakmış gibi çarpıyordu. Hatta bu çarpıntı öyle yüksekti ki, Mesut Özel bile kolaylıkla duyabiliyordu. Ambroise eliyle yüreğini bastırdı, sesin kesilmesini ve Mesut Özel'in ona yoğunlaşan dikkatini dağıtmak istiyordu. Ama yüreği onunla aynı düşüncede değildi. Mösyö Ambroise, Mesut Özel'in yüreğinin seslerinden şüpheleneceğini sansa da, aksine, Mesut Özel bu çarpıntılarının sebebinin kendisi olduğunu, yani yaşamı boyunca hiçbir kötü işe karışmamış birini ilk defa kendi pisliğine dahil ederek onun korkmasına sebep olduğunu düşünerek vicdan azabı çekiyordu.

Gazinoya vardıklarında girişte Gökçe Hanım'ı ve yanında usluca durmuş bir beyefendiyi gördüler. Bu beyefendi bir tercümandı. Dün Mesut Özel Gökçe Hanım'ı aramış ve yanında bir Fransız getireceğini söylemişti. Gökçe Hanım buna cevap olarak fransızcayı bilmediğini bahane ederek gazinoya bir tercüman ile birlikte geleceğini söylemişti. Ama asıl sebebi

farklıydı. Gökçe Hanım milliyetçidir ve bir tek kuralı vardır; kendi ülkesinde yalnız kendi dilini konuşurdu. Aslında bu kurala uyanlara çok az rastlanırdı. Çünkü her Türk milliyetçi doğar, fakat bunu hayatının sonuna dek sürdürebilene nadiren rastlanır.

Arabadan inen Mesut Özel ve Ambroise, Gökçe Hanım`la selamlaştı.

-“Demek sözünü ettiğiniz yabancı yazar bildiğimiz François Ambroise`miş.”-dedi Gökçe Hanım-“Hoş geldiniz Mösyö!”-ve kafasıyla tercümana bir işaret yaptı.

-“Bienvenue Monsieur!”-dedi Tercüman.

-“Ah, demek tanıyorsunuz Mösyö`yü.”-şaşıran Mesut Özel aynı zamanda sevinçli bir ses tonuyla dedi.

-“Elbette, dünya edebiyatına ilgim çok büyüktür. Hatta Victor Hugo, Balzac ve baba-oğul Dumas`ı hesaba katarsak, Fransız edebiyatının güçlü bir hayranıyım. Bir Fransız gördüğümde onun nasıl olduğunu sormam, Alexandre Dumas`ı tanıyıp tanımadığını sorarım. Şimdi izin verirseniz...”

-“Ah, elbette!”-dedi Gökçe Hanım`ın Mösyö Ambroise ile konuşmak istediğini anlayan Mesut Özel Mösyö`nün karşısından çekilerek.

-“Mösyö, Alexandre Dumas`ı tanıyor musunuz?”-dedi Gökçe Hanım ve yeniden Tercüman`a bir işaret yaptı.

-“Monsieur, connaissez-vous Alexandre Dumas?”

-“Lequel? Père ou fils?”-diye sordu Mösyö Ambroise.

Tercüman sanki Mösyö'nün söylediklerini Gökçe Hanım'a söylüyormuş gibi kulağına fısıldadı.

-“Tabii ki de Baba Dumas'ı soruyorum!”-dedi Gökçe Hanım coşkuyla.

-“Bien sûr, le Père Dumas!”

-“Oh, bien sûr que je sais. Il est le deuxième génie de la littérature française après Victor Hugo.”-diye yanıtladı Mösyö Ambroise.

Gökçe Hanım'ın yüzünün solduğu belli oluyordu ama yine de kulağına fısıldamaya çalışan Tercüman'ı dinliyormuş gibi yaptı ve soğukkanlılığını koruyarak dedi:

-“Ne kadar güzel! Fakat doğrusunu söylemem gerekirse, Üstad Alexandre Dumas'ı yermek veya onu ikinci sınıftan biri gibi göstermek hiç de adil değildir. En azından bu benim açımdan böyle.-dedi Gökçe Hanım ve Tercüman'ın söylediklerini çevirmeye çalıştığını gördüğünde onu durdurarak-“Yeterli! Bunları söylemene gerek yok. Hadi, içeri geçelim.”

Önden Mesut Özel ve Gökçe Hanım, arkalarından Tercüman ve Mösyö Ambroise içeri geçtiler. Daha önceden onlar için ayrılmış rulet masasına yaklaşmış oturdular ve o masadan sorumlu krupiye hemen koşarak yanlarına geldi. Fakat Mösyö Ambroise Mesut Özel'in bütün ısrarlarına rağmen rulet oynamak

teklifini reddetti. Mesut Özel, Gökçe Hanım ve tanımadığımız bir adam oyuna başladılar.

Çark döndü ve krupiye dedi:

-“22, siyah!”

Mesut Özel kazanmıştı. Şansının geri döndüğüne sevinen Mesut Özel Gökçe Hanım`la konuşmaya o kadar odaklanmıştı ki, krupiyenin çarka müdahale etdiyini bile fark etmedi. Krupiye ara sıra sol tarafta en başta bulunan masaya dönüyor, masadan gelen işaretler üzerine çarka müdahale ediyordu.

Şansını denemek isteyen Mesut Özel bir tek zerroya oynadı ve sonuç:

-“Yeşil, zero!”-dedi krupiye.

Mesut Özel sevincinden sarhoş olmuştu sanki.

-“Mesut Bey, şansınız yaver gidiyor. Büyük riske girdiniz, paranızı zerroya yatırdınız. Ama sonunda başarılı oldunuz. Bunun bir sırrı var mı? Bizimle de paylaşın.”-dedi Gökçe Hanım.

-“İltifat ediyorsunuz, hiçbir taktiğim yok. Sadece yüreğime güveniyorum ve sonuç ortada!”

-“Daha şimdiden tutkusunun kurbanı oldu. Yüreğine güveniyorsun demek ha! O yürek seni batıracak, okyanusun dibine çökertecek. Şımarık çocuk, sonun yaklaşıyor!”-Kenardan sinsi sinsi Mesut Özel`i izleyen Ambroise kendi kendine söyledi.

Mösyö Ambroise de ara sıra krupiyenin baktığı yöne, biraz önce bahsettiğimiz masaya kaçamak bakışlar atıyordu.

-“Anlaşılan yüreğinizi aklınızdan daha üstün görüyorsunuz. Beni bağışlamanızı dilerim, ama kabul edersiniz ki, bu düşünce Ortaçağ`dan kalma bakış açısının ürünüdür. İnsanların yüreklerini öne çıkarmalarını ve akıllarının bedenlerindeki hakimiyetini küçümsemelerini anlayamıyorum.”-dedi Gökçe Hanım.

-“Aslında ben hiçbir zaman sadece yüreğime güvenmedim. Yüreğimin istediği ve aklımın da onayladığı şeyleri yaparım ben. Böyle olunca, başarısızlık ihtimali de çok az oluyor.”

-“24, siyah!”-Krupiye bağırdı.

-“Tebrikler! Yine bizi yenmeyi başardınız.”-dedi Gökçe Hanım ve yüzünde bir gülümseme belirdi.”

-“Ah, lütfen beni kutlamayın! Önceden söylenen söz için bozulmasına sebep olur.”

-“Sanırım batıl inançlara sahipsiniz.”-dedi Gökçe Hanım, karşısındaki adamı küçükseyerek.

-“Buna batıl inanc demem. Pratikte deneyip doğru olduğunu bildiğimiz şeyler batıl inançlar sayılmaz, değerli Hanımefendi!”

-“5, kırmızı!”-Krupiye yeniden bağırdı.

-“Harika gidiyorsunuz, bunun bir taktiği olması.”-dedi tanımadığımız kişi.

-“Hayır, Bay`ım. Söylediğim gibi; yürek istiyor, aklım onaylıyor ve ben de onu yapıyorum.”-dedi Mesut Özel ve ardından sabırsızca yerinde kıpırdaayan Mösyö Ambroise`e baktı ve ingilizce şunları söy-

ledi-“Mösyö, gerçekten, denemek istiyorsanız, dene-
yebilirsiniz. Çekinmenize gerek yok.”

-“Efendi, sizinle bir dakikalık yalnız konuşabilir
miyiz?”-diye yanıtladı Mösyö Ambroise.

-“Elbette!”-dedi Mesut Özel ve Gökçe Hanım`a
döndü-“Sevgili Hanımefendi! İzniniz olursa Mösyö
ile birkaç şey konuşacağız.”

-“Tabii ki, nasıl isterseniz!”

Mesut Özel ve Mösyö Ambroise oturdukları
yerden kalkıp hiç kimsenin olmadığı arka sıraya ta-
raf gittiler.

-“Söyleyin Mösyö!”-dedi, sessizliği ilk bozan Me-
sut Özel.

-“Efendi, hepimiz ölümlüyüz. Bugün varız, yarın
yokuz. Böyle düşündükte her şeyin tadına bakmak
fikri daha cazibeli görünüyor. Açıkcası bunu söyle-
mekten utanıyorum.”

-“Yüreğinizden geçenleri söyleyin, Mösyö!”

-“Hayatım boyu hiçbir zaman kumar oynamadım.
Düşüncesi bile beni yoruyor...”

-“Lütfen Mösyö, kısa keselim.”-dedi soğukkanlılı-
ğını ortaya koyan Mesut Özel-“Hanımefendi bizi
bekliyor.”

Mösyö Ambroise`nin yüzü bembeyaz kesildi.
Mesut Özel`in hiç böyle kararlı ve acımasızca konuş-
tuğunu duymamıştı.

-“Ben de bir kere kumar oynamak istiyor, bu me-
rakımı böylece sonlandırmak istiyorum.”

-“Ha! Böyle söyleyene, Mösyö!”-dedi Mesut Özel, sevinçli bir halde-“Öyle istiyorsanız, öyle yapın. Size kim engel olabilir?”

-“Kim` değil aslında, `ne` engel olabilir.”

-“Nasıl yani? Açık konuşun, Mösyö!”

-“Üstümde kumar oynamam için yeterli kadar param yok.”-dedi utanarak.

-“Tek derdiniz bu olsun. Ben de sandım ki, gerçekten bir sorun var. Merak etmeyin, ben hemencecik İhsan Efendi`ye söylerim, o sizin için arabadan on bin dolar getirir. Bu para yeterli olur mu?”

Sevinen Mösyö Ambroise meslektaşının elini sıkı ve beli bükülene dek eğilerek teşekkür etti.

-“Evet Efendi, evet. Teşekkür ederim. Hatta fazla olur.”

-“Şimdi Mösyö, Hanımefendi bizi bekliyor, gidelim.”

Ardından ikisi de masaya döndü. Mesut Özel`in emri üzerine İhsan Efendi arabadan on bin dolar getirdi ve Mösyö Ambroise`ye verdi.

İhsan Efendi gazinodan çıkarken patronunun bir günde yaptığı ikinci hatayı düşünüyordu. Arabanın yanına giderek olan biteni daha derinden incelemeye çalıştı. Bir türlü anlayamıyordu; şimdiye kadar hiç kimseye güvenmeyen, herkese şüpheli yaklaşan Mesut Özel bir günde o kadar çok yanlış yapmıştı ki, yaklaşan felaketin belirtileri daha şimdiden gözüne gözüküyordu. Düşünceler içinde boğulurken birinin

kolundan tuttuğunu hissetti. Arkasına döndüğünde bu kişinin Refika Hanım'ın oğlu olduğunu gördü. Çocukluğundan beri onu tanıyan İhsan Efendi küçük çocuğun büyüdüğünü ancak onu yıllardır görmediği zaman, yani şimdi fark etmişti. Yılların özlemini gidermek için ikisi de birbirlerine sarıldılar.

-“Oğlum, sevimli çocuk, neredeydin şimdiye dek? Annen sana duyduğu özlem yüzünden kendisini yiyip bitirdi. Baban senin yokluğunun acısıyla hayattan göçtü. Mekânı cennet olsun! Zavallı kız kardeşin kaptığı hastalıkla boğuşarak öldü. Annen, hiç kimsesi olmayan annen mecburen şu ahmak Mesut Özel'in yanında çalışmaya başladı. Yüreğin gitmeye nasıl razı oldu? Hiç olacakları düşünmedin mi?”-dedi sinirlenen ama aynı zamanda kendi oğlu gibi sevdiyi delikanlıya sevecenlikle yaklaşan İhsan Efendi.

-“Amca, beni suçsuz olduğum halde yargılamak mı istiyorsun? Evet, ailemin başına dert açdım, doğru. Yıllar önce gençliğin tutkusuna ve akılsızlığına kapılıp yanlış karar verdim ve Almanya'ya gittim. Gençtim, önüm açıldı çok çalıştım, çok param oldu. Topladığım paraların beni babamın karşısında bağışlatacağını sanıp yurduma döndüm. Ama ne göreyim; babam ve kardeşim ölmüş, annem Mesut Özel'in evinde hizmetçi olmuş. Yüreğim bunu kaldıramadı. Annemi köle gibi çalıştıran o şerefsiz karşı yüreğim kinle doldu. Annemi sana emanet ettim ve zengin olmak ve Mesut Özel'i batırmak için yeniden Alman-

ya`ya döndüm. Fakat kaderin cilvesi midir nedir yattırduğım tüm paraları kaybettim. Borçlandım, hapse girdim, tehdit edildim. Sonunda bir Fransız beni hapishanede ziyaret etti ve bana onun için çalışacağım, Mesut Özel`i yok etmekte ona yardım edeceğime söz vermem şartıyla beni serbest bıraktıracağını söyledi. Söz verdim ve resmi bir anlaşma imzaladık. O günden bu güne kadar bahsettiğim Fransız ile birlikte çalıştım, Mesut Özel`i yok edeceğimiz o güne kadar gizlendik, kimliğimizi herkesten gizlettik.”

-“Peki ya neden şimdi ortaya çıktın?”-diye düşüncelere daldı İhsan Efendi-“Hayır... O... O Fransız Mesut Özel`in yanında gezen Mösyö Ambroise mi? Tanrım!”-dedi İhsan Efendi ve birkaç adım geriledi.

-“Evet, amca. Mösyö Ambroise beni kurtardı ve sizi o alçağın elinden kurtarmama yardım etti.”

-“Olamaz! O zaman...”-dedi İhsan Efendi, gözleri büyümüştü.

-“Tam üstüne! O gün bugündür! Bugün Mesut Özel ilelebet ününü, zenginliyini, şöhretini itirecek ve tarihe karışacak!”-diyerek elini İhsan Efendi`nin omzuna koydu-“Gidelim, annem bizi bekliyor. Arabayı kullanabilecek misiniz, amca?”

-“Demek annen de biliyor! Ah Tanrım! Neden bana da söylemedin?!”

-“O da senin gibi bilmiyordu. Sabah erkenden onu görmeye gittim ve her şeyi anlattım. Hadi gidelim.”

İhsan Efendi ve delikanlı konağa gittiler. Konakta Refika Hanım`dan başka hiç kimse yoktu. Söylediğine göre, Mesut Özel ve Mösyö Ambroise ayrıldıktan hemen sonra Mrs.Green ve İgor Petrov da arkalarından çıkmıştı.

Refika Hanım hazırlanmış, girişte bekliyordu. İhsan Efendi de bir koşu giysilerini bavula yığdı. Arabayı konağın bahçesinde bırakıp son kez ve nefretle konağa bakıp lanet okudular. Birbirlerini seven bu üç insan arkalarına da bakmadan yılların kinini barındıran konağı terk ettiler ve gelecekte kendi hayatlarını kurmak üzere Baba D`Artagnan`ın tavsiyesini duymuşlarmış gibi kaderin yaratacağı fırsatları kaçırmamak için korkusuzca yeni maceralara atıldılar.

Onları yolcu ettikten sonra gazinoda bıraktığımız Mesut Özel, Mösyö Ambroise ve Gökçe Hanım`ın yanına dönelim. Söylediğimiz gibi Mösyö Ambroise, İhsan Efendi`nin getirdiği paraları kullanıp kumar oynamaya başlamıştı. Böylece rulet masasında dört kişi; Gökçe Hanım, Mesut Özel, Mösyö Ambroise ve tanımadığımız bir kişi bulunuyordu. Fakat bir az sonra giysisinden memura benzeyen bir kişi de masaya yaklaştı ve oynanan kumara katılmak için izin istedi. Aldığı onay üzerine o da oyuna dahil edildi. Gökçe Hanım ile yaptığı sohbetten sonra bahsettiğimiz kişinin Eğitim Bakanlığı`nda çalıştığını öğrendik.

-“Ya demek Eğitim Bakanlığı`nda çalışıyorsunuz?”-dedi Mesut Özel, alaycı tavrıyla.

-“Evet, Beyefendi.”-diye soğuk bir şekilde yanıtladı memur.

-“Bay`ım, siz de itiraf edersiniz ki Devlet`in ve bakanlığın eğitim konusunda yaptığı çalışmalar hiç de yeterli sayılmaz, hatta bu çalışmalar çocukların geleceğini mahvetmeye yöneliktir.”

-“Nasıl yani?”-diye soran memur beklenmedik bu sözler karşısında şaşırılmış ve bir an için duraklamıştı.

-“Şöyle söyleyeyim Bay`ım!”-dedi Mesut Özel-“Okulda, üniversitelerde, iş yerlerinde birbirlerine hiç bağlantısı olmayan bireyler çalışıyor, okuyorlar. Bu öğrencilerin öğrenmek tutkusunu zedeliyor ve okulda öğrencilere itaatkar olmaları tembih ediliyor. Bağımsız bireylerin yetişmemesindeki en önemli sorun sizin suçunuz! Buna bir çözüm bulmak gerekir! Demokrasinin hükm sürdüğü devletlerde en önemli mesele bireyler özgür düşünmeleri ve bağımsız hareket edebilmeleridir!”-diye sözünü bitirdi.

-“Ah, kusura bakmayın Beyefendi, ama bizim amacımız bireyleri pembe masalarda yaşatmak değil, gerçeklere alıştırmak, zorluklara alıştırmaktır.-“Memurun ses tonu yükselmiş ve aynı zamanda küçümseyici bakışlarıyla Mesut Özel`i süzmekteydi.

-“Ne kaba bir adam!”-diye düşündü Ambroise, memurun yanıtı üzerine.

-“Kendini bir şey sanıyor olmalı!”-diye düşündü Mesut Özel.

-“İşte, asıl sorun, böyle alçakların Eğitim Bakanlığında çalışmaları!”-diye düşündü Gökçe Hanım.

Bu sırada Mesut Özel kazanmaya devam ediyordu. Parasının bir kısmını iki yere ayırarak bir kısmını 1-18 aralığı gelecek bahsine diğer kısmını ise 12'ye yatırdı.

-“Kırmızı, 12!”-dedi Krupiye.

Böylece Mesut Özel iki kat daha fazla kazanmıştı. Kazandığı paranın yarısını Mösyö Ambroise'ye verdi. Çünkü üç dört oyundur kendisi kazandığı halde, Mösyö Ambroise yeniliyordu. Yenildiği zaman sanki öfkeleniyor ve hüzünleniyor gibi kafasını ellerinin içinde gizliyordu.

Tam da bu sırada Krupiye'nin baktığı masadan bir kişi kalktı ve arkası Mesut Özel'e taraf olan, aynı masada oturan arkadaşına doğru eğilerek onun söylediği sözleri onayladı. Ardından derin bir sessizliğin ortasında kahramanlarımızın bulunduğu rulet masasına geldi ve izin almadan oturdu ve eliyle Krupiye'ye devam etmesini söyledi. Gizemli adam rulet masasına geldiği sırada herkes susmuş onu izliyordu. Herkesin saygı gösterdiği bu adam ünlü biri olmalıydı. Yoksa insanlar sıradan bir kişiye saygı göstermezlerdi.

Mesut Özel tüm bu yaşananları şaşkınlıkla izliyordu. Gökçe Hanım ve Mösyö Ambroise ise ara sıra gizlice Mesut Özel'in suratına bakıyor, suratında yaşanan değişiklikleri inceliyorlardı.

Gizemli adam parasını zeroya yatırdı. Bunun üzerine Mesut Özel kahkaha attı. Çünkü zeronun çıkma ihtimali çok azdı. Bazen zero günlerce çıkmayabilirdi. Ama Mesut Özel'in hesaba katmadığı iki şey vardı; birincisi, bazen zero bir günde iki üç kere çıkabiliyordu, ikincisi Krupiye'nin çarka müdahale ettiğini hâlâ anlamamıştı.

-“Zero!”-dedi Krupiye.

Gizemli adam kazanmış, diğer herkes kaybetmişti. Yaşananlarda en garibi ise hiç kimsenin ağzını açmaya cesaret edememesiydi. Herkes sakince olan biteni anlamaya çalışıyordu, ya da bir tek Mesut Özel buna çalışıyordu.

Etraf kalabalıktı, herkes onları izlemeye gelmişti. Etrafta gazino müdürü de göze çarpıyordu. Mesut Özel onu daha ilk gördüğünde tanımıştı. (Ama onun burada bulunmasının sebebinin komployu izlemek için geldiğini değil, yaptığı hatalardan sonra onu gözetlemek için geldiğini sanıyordu).

-“Kırmızı, otuz!”-dedi Krupiye.

Gizemli adam yine kazanmış, diğerleri yenilmişti. Mesut Özel şimdiden öfkelenmeye başlamış, kendini zor tutuyordu. Üstelik insanların toplaşması sinirini bozuyordu. Ayrıca gizemli adam parasını her yatırdığında kalkıp geldiği masadaki kişiden onay alıyor, parasını ondan sonra yatırıyor ve sonunda kazanıyordu. Tüm bunlar Mesut Özel'i kızdırmak için yeter ve artardı bile. Artık yenilmekten korkmaya

başlamıştı. Gökçe Hanım ve Mösyö Ambroise ise şimdi daha dikkatle Mesut Özel'i inceliyor, sabır kasesinin ne zaman taşaacağını kestirmeye çalışıyorlardı.

-“Zero!”-dedi Krupiye.

Gizemli adam kazanmış, tanımadığımız adam ve memur ise tüm paralarını kaybedip çekilmişlerdi.

Mesut Özel şaşkınlığını daha fazla gizleyemiyordu. Çünkü imkansız olmuş, şimdiye kadar yaşanmayan bir şey yaşanmıştı; bir günde üç zero çıkmıştı. Bunun üzerine gizemli adam ayağa kalkıp az önce geldiği masaya doğru gitti ve masada bulunan kişiden bazı tavsiyeler aldıktan sonra yeniden rulet masasına döndü ve yine yendi.

Bu kez Mesut Özel elini sıkı sıkı kalmış, diğer masada oturan adamın üzerine hücum etmemek için kendini zor tutuyordu.

-“Siyah, 13!”-dedi Krupiye çarka son kez müdahale ederek.

Gizemli adam yine kazanmıştı ve Mesut Özel tüm parasını kaybetmişti. Öfkesine hakim olamayan kahramanımız ayağa kalkıp diğer masaya doğru koştu ve sırtı ona dönük olan adamın önüne geçerek yakasından yapıştı. Ve aniden elleri boşaldı, geri adım attı. Ağzı açık kalmış, soluğu kesilmek üzereydi. Çünkü karşısında ona tüm servetini kazandıran kişi; Salih Bey duruyordu.

Daha büyük korku diğer korkuları etkisizleştirir; Kumarda yenilmekten korkan Mesut Özel, şimdi iflas etmekten korkuyordu.

-“Demek sözleşmemizi bozdunuz ha? Ve en önemlisi, bana yalan söyleyip beni kandırdınız öyle mi? Ah eski dostum, ben yapacağımı bilirim!”-dedi öfkelenen Salih Bey.

-“Ah, yalvarırım Efendim! Beni bağışlayın, bir daha yapmam. N`olur beni bağışlayın!”-diye yalvaran Mesut Özel diz çökmüştü.

-“Beni kandırmanın bedelini çok ağır ödeyeceksiniz! Tüm servetiniz artık bana ait. Özürleriniz, yalvarmalarınız, yakınmalarınız boşuna.”-Salih Bey bunları söyleyip çıkışa doğru birkaç adım attı. Mesut Özel ile daha çok muhatap olmak istemiyordu, çünkü insani hisleri uyanarak ona acıya bilir ve dahası ona yeni bir şans verebilirdi.

Geride kalan Mesut Özel ise fısıldayarak dedi-
“Ah, bu felaket nasıl başıma gelir? Tüm önlemlerimi almıştım!”

-“En büyük hataları en çok önlem alan insanlar yapar.”-dedi uzaktan da olsa Mesut Özel`i duyan Salih Bey ve gazinodan çıkıp gitti.

Kendini toparlayan Mesut Özel etrafına baktığında kimseyi göremedi. Gökçe Hanım, Mösyö Ambroise yoktular! Sarhoş olmuş gibi tüm masaları dolaştı ama yine de onları bulamadı. Her yerde ona aşağılık bir insanmış gibi bakan adamlarla doluydu. Sonunda yüreğindeki umuda kanıp, Gökçe Hanım`ı, yani şimdi en çok ihtiyac duyduğu ve gerçekleşen komploda onun da katkısının olduğunu bilmediği

aklındaki kahramanını dışarıda bulacağını sandı ve gazinodan çıktığında Gökçe Hanım yerine karşısında Mrs.Green`i, İgor Petrov`u, Mösyö Ambroise`yi ve gazetecileri buldu.

Gazeteciler yarın sabah erkenden çıkacak yeni haberin sevinciyle gülümsüyor ve Mesut Özel`e şahsa hakaret sayabileceğimiz sorular soruyorlardı. Mesut Özel gazetecileri iterek yazarların yanına ulaşmayı denese de bu isteği kalabalıktan dolayı beş dakika sürdü. Fakat sonunda onların karşısına gelebilmişti.

Kafasını eğerek onlara bakmamaya çalışıyordu.

-“Ah, Mösyö! Beni kandırdınız! Dahası, ismime, ünüme leke sıçrattınız! Evet size inanmakla hata etmiş olabilirim. Ama elden ne gelir, ben insanlık yaptım, siz ise beni kandırıp pusuya düşürdünüz!”-dedi Mösyö Ambroise suçlayıcı bir şekilde.

-“Mösyö, sizi temin ederim ki yaşananlardan en çok zaralı çıkan ben oldum. Çünkü bütün mal varlığımı kaybettim! Ayrıca olan bitenden benim haberim yoktu! Nasıl olur, kendimi ele vereceğimi mi düşünüyorsunuz?”-diyerek karşısındaki şeytandan bir umut göstergesi bekledi. Ama bu bekleyiş beyhudeydi.

-“Ne söyleyeceğimizi bilemiyoruz. Mesut Bey! Gerçi size `bey` diye hitap etmek artık gerçek “Behendiler”e haklılık olur. Siz yalnızca bir kumarbaz, bir sahtekar, bir alçaksınız! Umarım bir daha sizi görmek hayal kırıklığına düşmeyiz!”-dedi Mrs.Green.

Mesut Özel bu sözler karşısında hiçbir şey söyleyemedi. Zaten ne söylese yine de suçlu durumda olan kendisi olduğu için tüm günahlar, tüm hakaretler ona ait edilecek, söylenecekti. Bu durumda en iyisi susmaktı.

Yazarlar kahramanımıza nefret dolu bakışlar yönelterek onları bekleyen arabaya bindiler ve ülkelerine döndüler. Mesut Özel ise yürüyerek konağa gittiğinde konağın polis tarafından gözetildiğini ve artık konağın sahibinin Salih Bey olduğunu üvey kardeşi Komiser`den işitti.

Komiser artık evsiz kalmış üvey kardeşine acıdı ve onun sayesinde Mesut Özel geceyi Komiser`in karakoldaki odasında geçirdi ve sabah erkenden Komiser`in yardımıyla köyüne gönderildi.

Her felaket gibi bütün söylediğimiz olaylar bir an içinde yaşanmıştı.

XII İflas

Önceki bölümde söylediğimiz gibi, Mesut Özel iflas etmiş ve üvey abisi tarafından babasının yanına, yani köye gönderilmişti. Köyde kaldığı bir ay içerisinde yalnız mahkeme işleri ve bazı tanıdık eliuzun arkadaşlarını arayıp yardım istemekle meşguldu. Fakat iyi bir avukat tutması iyi insanın toplum arasında iyi bir ünü olmalıdır. Siz de onaylarsınız ki yaşananlardan sonra Mesut Özel'in ünü diye bir şeyi kalmamıştı. Ve bu yüzden davada kendisini mahkemenin verdiği avukat temsil etti. Haksız olduğu ve güçsüz olduğu için mahkemeyi kaybederek resmi olarak da tüm mülkünü kaybetti. Belki malının bir kısmını geri alabilir diye bir umuda düşerek tanıdık arkadaşlarını aradı, ama batan gemiyi ilk fareler terkeder ya da düşene bir tekme de sen vur deyimlerinden yola çıkan bu eski arkadaşları hepsi yüzlerini çevirdiler.

Hatta tüm bu iflas sürecinde Mesut Özel'in tutuklanması da söz konusu olmuştu. Fakat eski dostu olan üvey abisi, tanıdığımız komise ona "Tanrı seni korusun!" demekle yetindi. Özel'in "kimden?" sorusuna ise, komiser "dostlarından!" yanıtını verdi.

Bu yanıt üzerine hiçbir şey anlamayan Mesut Özel tek umudu olan Gökçe Hanım'ı aramaya karar verdi. Fakat sanki Gökçe Hanım olayların yaşandığı günden beri ortadan kaybolmuş, yer yarılmış içine

düşmüştü. Mesut Özel onu belki de günde kırk kere arıyor ama bir yanıt alamıyor, telefonun kapalı olduğunu duymaktan bıkmıyordu.

Olayların en garibi, insanı şaşkına çeviren konu ise Mesut Özel'in hâlâ kişiler arasında olan ilintileri anlayamamış olmasıdır. Çünkü akli başında bir adam ünlü filozof Descartes'in söylediği ve sık sık insanlara tembihlediği gibi, her şeye şüpheli yaklaşmalıdır. Mantık testlerini çözen bir çocuk bile Gökçe Hanım'ın suçsuz biri olmadığını anlardı. Fakat elden ne gelir? Kahramanımız ya da daha doğrusu bahtsız kahramanımız bunları anlayacak, kimin suçlu kimin suçsuz olduğuna karar verecek zekâya ulaşmamıştı.

-“Gerçekten de, “En mutlu anımda öleceğim. Çünkü Tanrı bana bunu layık görüyor!” dediğim zamanlarda haklıymışım! Tanrı beni en mutlu anımda mahvetti!”-diyordu kendi kendine, köydeki evinde sürekli oraya buraya dolaşan, yeniden yükselmek için bir çare arayan Mesut Özel.

Mesut Özel'in bu durumu ailesini de endişelendiriyordu. Çünkü yapacak bir şey bulamayınca etrafındaki insanların kalplerini incitmeye başlamıştı. Herkese yapıştıracak bir kelime hemencecik buluyordu.

Bir gün sık sık aradığı komiserden Gökçe Hanım'ı bulmasını rica etti. Komiser bıktığından onu başından etmek için Gökçe Hanım'ın yurtdışına gittiğini söyledi. Umutsuzluğa düşen Mesut Özel'in

kalbinde aynı zamanda bir umut ışığı parladı. İnsan doğası çok çetindir; umutsuz olduğu vakit bile umut edebilir.

Yapacak bir şey aradığında siyasetçi olmayı bile aklından geçirmişti.

-“Ne zaman hayattan umudumu kesersem, kaybedecek hiçbir şeyim olmadığını, böyle devam ederse kendime zarar vereceğimi anladığımda siyasete katılmak istiyorum. Ne de olsa, iktidar sahipleri de bu tür duygulara düşmüşlerdir. Fakat onlar, farklı olarak, kendilerine zarar vermek yerine, hayatlarına devam edip daha çok insana zarar vermeyi yeğlemişlerdir.”-diye Mesut Özel ara sıra kendi kendine düşünüyordu.

Cami`de imam olan babası ona sürekli dini çareler, Tanrı`ya yalvarmasını istiyor, tüm olanların da Tanrı`nın birer cezası olduğunu öne sürüyordu.

Bu önerileri derin bir nefretle geri çeviren Mesut Özel, “Tanrı`yı yüceltmek onu alçatmak demektir. Meğer yüce Tanrı`nın gücünü insan mı müdafaa edecek?” diyerek babasının ona karşı olan umudunu kaybetmesine neden oluyordu. Hatta bir defasında dini devletin oluşmasını yararlı gören babasına “Din insanın içinde olur, devletin değil!” diyerek, bu ihtiyar babayla bir iki hafta konuşmamışlardı.

Olaylar artık Mesut Özel`in iyi düşünmesine, halkın refahını öncelik saymasına neden olmuş, âdetta aklını başına getirmişti. Sık sık siyaset haberlerini

takip ediyor, siyasi kitaplar okuyor gelecekte yenisinden tanınmak umuduyla yeni yeni siyasi kitaplar yazıyordu. Siyasetçilerin neyi yanlış neyi doğru yaptıklarını, yaptıkları yanlışın yaptıkları doğruları geçtiğini gördüğünde sık sık hesaplamalar yapıyor, doğru olanı bulmaya çalışıyordu.

Günün büyük bir kısmını odasına geçiriyor, bu sefil yerde çalışmalarını tamamlamak için uyumaktan vazgeçiyordu.

Fakat bazen çalışmalardan yorulduğunda bir sandelye çekip pencerenin yanında oturuyor geçmişi düşünüyordu. Özellikle Gökçe Hanım`a duyduğu derin sevginin etkisiyle geleceğe dönük hayaller kuruyordu. Bir gün Gökçe Hanım`ın döneceğini hissediyordu.

Bazen de ya saflığından ya da akılsızlığından ileri gelerek Mösyö Ambroise`yi düşünüyor, ona yanlış yaptığını ve belki de onurunu lekelediğini düşünüyor ve bunları düşünerek utanıyordu.

Geçmiş güzel anılardan ibaret olsa da, kötü anılar gibi hüznün verir. İşte, Mesut Özel`in çocukluğunun mutlu dönemini ve gençliğinin bahtsız dönemini düşündüğünde ağlamasının tek sebebi buydu. Onu ağladığı zaman gören annesi içeri girerek oğlunu kucaklıyor tıpkı çocukluğunda olduğu gibi ona ninni söylüyordu. Gerçekten de bir anne için çocuğunun yaşı hiç önemli deyil, onu her zaman ilk gördüğü şekilde görür.

Annesinin kucağında ağlayan Mesut Özel'i günah çıkartmaya gitmiş bir hristiyana benzetebiliriz. Bu işleminden sonra anne mutfağa dönüyor, Mesut Özel ise yeniden ciddi tavır takınarak siyaset dünyasına giriyordu. Zorlu siyaset dünyası onun için hayatta tek tutku haline gelmişti. Böyle insanların çalıştığı şeyleri elinden alırsanız ya ölürlere ya da tımarhaneye düşerler. Bu yüzden, anne ve baba siyasete karşı olsalar da oğullarının tutkusuna dokunmaya cesaret edemiyorlardı.

Bazen de kendi kurduğu siyasi düşünceleri test etmek için Machiavelli gibi, insanların arasına dalıyor, günlük haberlerden ve insanların düşüncelerinden haberdar oluyordu. Kahramanımız siyasetin sadece okumakla değil, pratikte de öğrenilmesinin taraftarıydı. İnsanların olduğu her yer ona bir laboratuvar gibi gözüküyordu.

İnsanların düşüncelerini anladıktan sonra halkçı olmaya başlamıştı. Hatta, "Siyasetçiler mutlaka kurnaz olmalıdırlar. Fakat bu kurnazlıklarını kendi halkına değil, dış tehlikelere yöneltmelidirler." Diyerek meyhanede toplanan insanların rağbetini bile kazanmıştı. Meyhanede bulunan insanlar Mesut Özel'i tanıyamamış, dahası bütün dünya olayların üzerinden bir ay geçtikten sonra her şeyi unutmuştu.

XIII Köye Yeniden Dönüş

Daha önce de söylediğimiz gibi, Mesut Özel kendisini siyasete kaptırmış, insanlar ile arasında olan açıklığı bu yolla telafi etmek istiyordu. Gördüğü herkese ülkesinin refahını ancak kendi düşünceleri vasıtasıyla gerçekleştirebileceğini söylüyor ve siyaset konuşmayı seven yüce Türk millerinin insanları onu doğru bulup daha büyük bir kitleye hitap etmesini öneriyorlardı. Aslında hiç fena fikir değildi. Mesut Özel iflas olduktan bir yıl sonra çok çalışıp yeniden İstanbul'a döndü. Tek hedefi siyasetle uğraşmak, halkını düştüğü bataklıktan çıkarmaktı. Fakat ondan ülkesinin sorununun ne olduğunu hiç kimse sormuyordu. Bilakis sorsalardı Mesut Özel'in sorunu bilmediğini ve siyasete yalnız kendi çıkarları için yaklaştığını bileceklerdi.

Mesut Özel Amasya'daki babasının köy evinde bir yıl üniversiteye hazırlanmış ve hatta İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne kabul edilmişti. Artık dört yıl burada üniversite okuyacaktı. Ama Mesut Özel'in hayatının üniversite yılları bizim hikayemize uygun olmadığından ayrıntıları dile getiremeyeceğiz. Fakat, asıl soru, Mesut Özel'in silsile başarılarının sırrı ne idi? Hangi gizemli arzuları onu Amasya'dan İstanbul'a kadar getirmişti. Bu ya bir insan, ya bir sözcük, ya da bir hedef olabilirdi. İşte! Mesut

Özel İstanbul'a gelerek burada Gökçe Hanım'ı bulmayı umuyor ve hatta geldiği günden beri her akşam "Dream" gazinosu etrafında dolaşarak Gökçe Hanım'ı görmeyi umuyordu. Fakat birinci gizemli arzusu henüz sonuç vermemişti. Elbette Mesut Özel'i yolculuğuna başlaması için bir cümle etkilemişti; köyde oturup ağlarken, iflas olduğunu hatırlayıp iç çekerken annesi gelmiş ve "oğlum ağlamayı bırak! Gençsin, kuvvetlisin, sağlığın yerinde. Boş oturma çalış... çalış... çalış ki layık olduğun yerlere yükselebilesin" demişti. Mesut Özel ise ayağa kalkarak "Gerçekten de, iflas ettim ama bir şey olmaz. Gücüm, sağlığım yerinde. Çok çalışıp kendimi toparlarım." demişti. İşte bahsettiğimiz iki gizem buydu. Üçüncü gizemli arzusunu zaten daha önce dile getirmiştik. İstanbul'a gelerek yeniden zengin olmayı hayal ediyor ve bunun farklı yollarını düşünüyordu. Nihayet, sonunda ülkede en zengin katman olan siyasetçileri örnek alarak siyasetçi olmaya karar verdi.

Mesut Özel kendine çok güveniyordu. Hatta o kadar güveniyordu ki, dört yıl üniversite okuduktan sonra bazı bölgelerde insanlara hitap etmeye başlamış ve insanların ondan etkilendiğini gören bir siyasi parti onu kendi sıralarına katmıştı. Böylelikle Mesut Özel önde gelen partilerden birine katılarak siyaset hayatına hızlı bir şekilde atılım yapmıştı.

Bir şeyi özellikle belirtmek isteriz ki, Mesut Özel'in siyaset hayatını daha önceki yaşadığı olaylar

ve iflas etkilemiyordu. Çünkü insanlar onun yazar kişiliğini tümünden unutmuş, yani yazar Mesut Özel'i unutmuşlardı, şimdiyse siyasetçi Mesut Özel'i karşılarında görüyorlardı. Hiç kimse önceki hayatına dair tek bir şey hatırlamıyor, sanki daha önce bu isimde ünlü bir yazar İstanbul'da yaşamamıştı. İktidarı destekleyen kitle Mesut Özel'i dinledikten sonra Mesut Özel'in sıralarında olduğu ana muhalefeti desteklemeye başlamıştı. Anlayacağınız gibi, Caesar'ı alkışlayan halk, şimdi onu öldüren Brutus'u alkışlıyordu ve daha sonra Marcus Antonius'u alkışlayacaklardı. Halkın kaypaklığını dile getirmek Boris Godunov'la Puşkin'in, Julius Caesar'la Shakespeare'in, Geçtiğimiz Günler'le Hasan Âli Yücel'in vazifesidir. Biz ise hikayemize dönelim.

Mesut Özel'in ünü günden güne artmaktaydı. Onun alçağın teki olduğunu yalnız düşmanları, yani iktidar partisi ve mensupları hatırlıyor ve hatırlatıyorlardı. Bu sırada Mesut Özel'in Cumhurbaşkanlığına aday olması bile konuşuldu ama ne kadar hevesli olsalar da Mesut Özel'in taraftarları da böyle bir şey için henüz erken olduğu kanısındaydılar.

Kahramanımız ise bütün gün siyasi kitaplar okuyor, akşamları ise gazinoya, giriş kapısını seyretmeye gidiyordu. Bir gün Gökçe Hanım'ı görür gibi oldu. Ama arkasından koşsa da onu kaybetti. Şüphesiz gördüğü kişi Gökçe Hanım değildi, ona böyle

sanrıları gördüren şey umuttan başka bir şey değildi. Yalnız umut insanı deli edebilirdi.

Kendi kendine Gökçe Hanım`ın burada olduğunu düşünüyor ve kendisine umut verdiğini hissediyordu. Eğer bir insan, diğer bir insana umut verebilseydi, hayat bambaşka bir yer olurdu. Maalesef umut yalnız insanın kendi kendine yaratacağı bir duygudur.

Biraz önce umudun insanı deli edebileceğini söyledik. Lafımıza bir şey de ekliyoruz: umut insanı yatak hastasına bile dönüştürür. İnanmıyor musunuz? Gelişmelere birlikte göz atalım.

Mesut Özel muhteşem yaz günlerinden birinde her zaman yaptığı gibi evden erkenden çıkarak büroya gitmek için yola koyuldu. Fakat yolda ansızın dengesini kaybetti ve yere yığıldı.

Uyandığında hastanedeydi ve annesi ile babası ağlayarak yanında bulunuyorlardı. Doktorun söylediğine göre Mesut Özel`de adını bilmedikleri bir hastalık mevcutmuş ve artık kendi kuvvetiyle yürüemeyeceği için kenardan yardım alması gerekiyordu. Annesinin söylediğine göre Mesut Özel on gündür komada yatıyordu. Uyandığında bu yüzden sevinmişti.

Ayrıca doktor babaya yanına gelmesi için işaret etti. Baba Özel doktorun çağrısı üzerine oğlunu alından öpüp doktorun peşinden odayı terk etti. Doktor onu kendi odasına götürüp şunları söyledi:

-“Bakın amca, sizi üzmemek istemem ama oğlunuzun hastalığını bilmiyoruz. Bu yüzden ona hangi ilaçları uygulayacağımı da bilmiyorum. Bilmediğim hastalık karşısında kendimce ilaçlar uygularsam oğlunuzun durumu daha da vahimleşir. Aslında sonuçlar hiç yürek açıcı gözüküyor. Oğlunuzu kaybedebilirsiniz, amca.”

Baba Özel bu sözler üzerine gerileyerek köşedeki koltuğa yaslandı.

-“Nasıl... Oğlum ölecek mi?”-diye sordu güçlüğüle.

-“Büyük bir ihtimal. Biliyorsunuz, her şeyde, en kötü hastalıklarda bile iyileşeceğine dair bir umut vardır. Ama size umutlanmanızı önermem. Çünkü test sonuçları umudumun tam aksini gösteriyor. Yani oğlunuzun yaşama şansı çok az. Fakat yine de onu hüzünlü durumlardan uzak tutun, ne kadar güler, ne kadar hayata tutunursa yaşama şansı bir o kadar artar.”

-“Ah! Böyle yaparsam oğlumu kuratabilir miyim?”-dedi gözyaşlarını silen baba Özel parıldayan gözleriyle doktora bakarak.

Doktor sustu. Hüzünlenmişti, ağlamamak için kendisini zor tutuyordu. Ama böyle durumlara alıştığı için baba Özel'in beklediği olmadı, yani doktorun gözünden bir tek damla bile düşmedi.

-“Doktor! Benimle Açık konuşun! Oğlumun ne kadar ömrü kaldı?”-baba Özel'in sesindeki kararlılık doktoru ürkütmüştü.

-“Doğrusu en çok bir yıl.”

-“Ah sevgili oğlum. Benim yanımda kalsaydın böyle olmazdı. Sana prensler gibi bakar böyle duruma düşmene müsaade etmezdim”-baba Özel tavana bakarak-“Ah kötü ruhlu melek! Oğlumun serbest bırak.”-dedi ve doktorun odasından çıktı.

Üç gün sonra Mesut Özel`le birlikte köye döndüler. Oğulları için küçük de olsa evin en büyük odası durumunda bulunan salonu hazırladılar. Ve Mesut Özel`i buraya yerleştirdikleri bir yatağa yatırdılar.

Şimdi, Mesut Özel kendisini toparlamak için gerekli olan sağlıktan ve kuvvetten mahrumdu. Yaşanmaların etkisinden bir türlü çıkamıyordu. Rüya gördüğünü, böyle şeylerin yaşanmadığını sanıyordu. Ama sık sık annesi yanına geliyor ve oğlunun yanında oturan annenin gözünden dökülen yaşlar Mesut Özel`i gerçek dünyaya ya da kendi deyimiyle kadehin sağladığı cehenneme döndürüyordu.

Ertesi gün tüm olanlara inanmayıp, salonda yalnız kaldığında tek başına ayağa kalkmaya çalıştı ama gücü yetmedi ve yere serildi. Bedeni “mücadele et!” diye bağırdığı an, düşünceleri “artık kaybettin!” dedi fısıldayarak.

Annesinin gelişine kadar, yani iki saat yerde sürünerek durdu. Nihayet, annesinin gücü yetmediği için babası da yardıma koştu ve oğullarını yatağa yatırdılar.

Bu başarısız girişimin ardından Mesut Özel hiçbir zaman böyle bir girişimde bulunmadı. Gözü korkan her insan gibi kadere boyun eğdi ve kaderin ondan üstün olduğunu kabul ederek manevi konular dışında asla tek başına hareket etmedi. Bütün gün yalnız düşünüyor, geçmişi, geleceği düşünüyor ama bugünü aklından çıkarıyordu.

Her gün kaderden yakınıyor ve şöyle söylüyordu:

-“Bu hayatta dürüst, namuslu bir yaşam sürmek istedim, kendi halinde bir yaşam. Ne yazık, yaratılış tabiatım buna engel oldu.”

Bu sözleri duymaktan bıkmış olan anne ve baba yalnızca iç çekerek Mesut Özel'in yanından ayrılıyordular.

Ara sıra akşamlar köy doktoru geliyor ve kendisinin de bilmediği bu hastalık karşısında rastgele birkaç ilaç yazıp gidiyordu. Ayrıca hep hastaya nasıl olduğunu soruyor ve Mesut Özel bu soruya kibirli yanıtlar veriyordu. Öyleki bir gün doktor yeniden onu görmeye geldiğinde uyuyormuş numarası yaptı. Hatta annesinin onu uyandırmaya çalıştığı sırada da gözünü açmadığı için zavallı anne oğlunun bu kadar erken ölmesine acıyarak feryat kopardı. Ama sonunda oğlu gözlerini istemsizce açtığı anda anne oğlunu kucakladı ve sonra doktorla onu yalnız bıraktı.

-“Şimdi iyi misiniz?”-dedi doktor hastaya bakarak.

-“Şimdi iyi miyim? Bak doktor geçen hafta Tanrı'ya öfkeliydim, dün hayal kırıklığına uğramış herkes

gibi bahtsızdım, iki saat önce intihar etmeği göze alacak kadar acılıydım, bir saat önce tüm dünyanın sahibi gibi neşeliydim, otuz dakika önce hüzünlü ve şimdiyse karşısında bir doktorun ona nasıl olduğunu sorduğu, görülmemiş felaketler yaşıyan bir bahtsız gibi hissizim.”

-“Anlıyorum.”-dedi hiçbir şey anlamayan ama hastayı geçiştiren doktor.

Camide çalışan babası anneye yardımını dokunsun diye ertesi gün oğluna tekerlekli sandalye aldı. Böylece Mesut Özel hangi odayı isterse oraya gidebilirdi. Fakat Mesut Özel en çok lobideki aynanın karşısında duruyor ve kendine bakıyordu. Bir seferinde oğlunu gözetleyen anne Özel, oğlunun kendi kendine şöyle konuştuğunu duydu:

-“Kendime katlanamıyorum. Ne zaman aynaya veya duvara konuşsam, kendi sesimden korkuyor, kendi sesimden sakınıyorum. Bu yüzden sesimin sorduğu her soruyu cevaplandırmaktan kaçınıyorum. Sanki karşımda yanıtlarımı bana karşı kullanacak gaddar bir mahluk duruyor. Sesimden çıkan sorular karşısında çocuk gibi ağlamak ve beni kurtarmaları için çığlık atmak istiyorum. Bu duyguyu daha ne kadar böyle bastıracağımı kendim de bilmiyorum. Ama katlanmalıyım. En azından kendimi zorlayarak bunu denemeliyim.”

Ve anne Özel bir daha oğlunu hiçbir zaman aynanın karşısında görmedi.

XIV İsyan

Günler geçtikçe Mesut Özel'in durumu daha da kötüleşiyor, her geçen dakika ölüme bir o kadar yaklaşıyordu. Babası daima hayata bağlanmasını bir şeylerle uğraşmasını öğütlese de, bilakis Mesut Özel sadece kaderden yakınıyor ve babasının önerilerini gözardı ediyordu. Baba Özel oğlunun bu tavırlarını öfkeyle izliyordu.

Mesut Özel gündüzleri biraz neşeli olsa da geceleri karamsarlığından çekilmiyordu. Öyle ki, sanki akşamları onu dertleri, duyguları yönetiyordu. Konuşmasındaki duygulu ton annesinin ve babasının ağlamasına yetiyordu.

-“Baba, hiç bilmediğim yeni bir duyguyla karşı karşıyayım. Tanımadığım bu yeni duygu beni dünyadan uzaklaştırarak kendi çöplüğüne doğru sürükliyor. İlk başlarda onu yenmeye çalıştım. Ama onu hor gördüm, kendimden kat kat zayıf ve çaresiz bir zavallı olduğunu sandım. Fakat şimdi karşıdayım sevgili baba! Sen berrak bir göle bakarken suyun dibini nasıl tüm aydınlığı ile görüyorsan şimdi de benim bahsettiğim duygular karşısında yenildiğimi, güçsüz düştüğümü, onu hafife alarak kendimi küçük gösterdiğimi görüyorsun.

Tek bir özellik! Tek bir özellik onu benden daha üstün kıldı, ona benden daha üstün olma niteliği ver-

di. İşte bu özellik bilinmezlikti. Karşımdaki duyguya doğru onu tanımadan, bilmeden doğrudan üzerine yürüdüm ve beni on kat daha güçsüz hale sokan "bilinmezlik" özelliği beni yenmesine sebep oldu. Söyle sevgili baba! Dünyada bilinmezlikten başka daha büyük bir düşman var mıdır? Ellerimizi, kollarımızı, gözlerimizi, dudaklarımızı ve hatta yüreklerimizi kilitleyen başka bir zincir var mıdır? Hayatımı kendim yönetiyordum ve sonsuza kadar böyle süreceğini, bilhassa ölümsüz olduğumu sanıyordum. İlk başta kader bana güldü ve ben onun hiç yüzünü çevirmeyeceğini, benden yüz çevirmeyeceğini düşündüm. Yanılmışım. Kader beni mahkum etti! Kendi kokmuş, fareleri her tarafta dolaşan, hiç gün ışığı geçirmeyen bir koğuşuna yerleştirdi. Niçin? Ona haksızlık mı ettim? Hayır! Ben yalnız yeteneğime, bilhassa kendime haksızlık ettim. Ne yazık ki dünya dediğimiz bu yalancı düzen bireylerin yalnız başına değil, toplum halinde yaşamasına izin veriyor."

Mesut Özel'in konuşmaları bu kez babasını öfkeliendirmiş ve annesinin fenalaşarak, bayılmamak için mutfaktaki ilacına doğru koşmasına neden olmuştu.

-“Kibir sevgili oğlum!”-diyerek titreyen elini yüzüne götüren yaşlı baba umutsuz kişilere özgü konuşmasıyla oğlunun belki de bu sefer ona acıyacağını ve onu dinleyeceğini sanmıştı-“kibrin seni eziyor! Sen ise kader değip boyun eğiyorsun. Bütün olanla-

rın sebebini Tanrı`da araman boşuna; aynaya bakmalısın. Yalnızca aynaya bakarsan asıl günahkarın kim olduğunu ve nerede gizlendiğini görebilirsin.”-bir an için tereddüt etdikten sonra yaşlı adam ellerini göğze doğru açarak arapça dua etti.

Kısa konuşma böylece kesilmiş oldu.

Konuşmanın geçtiği günden birkaç gün sonra Mesut Özel`in üvey abisi, yani Komiser kendisine kendi oğullarıymış gibi bakan aileyi ziyarete geldi. Kardeşini böyle yatakta yatıyor gördüğünde kalbinin derinliğinden bir soğuk esintinin tüm bedenini kapladığını ve ellerinin buz tuttuğunu görüp dehşete kapıldı. Üvey bile olsa çocukluktan beri yanında bulunan, birlikte kavga eden, birlikte oynayan bu kişiyi şimdi umutsuz halde görmenin verdiği sıkıntıya düşmüştü. Fakat bunu belli etmeyerek üvey annesinin söylediği her şeyi yapıyor, Mesut Özel`e ayağa kalkmasına ve tekerlekli sandalyeye oturmasına yardım ediyordu.

Komiser köye geldiğinde elinde bir kağıt tutuyor ve annesi onun ne olduğunu sorduğunda kaçamak cevaplar veriyordu. Bir gün sonra anne Özel kağıtı hiç görmedi. Anlaşılan komiser onu gizlemişti.

Beş gün kaldıktan sonra artık izninin bittiğini söyleyerek İstanbul`a dönmek için yola koyuldu. O giderken Mesut Özel uyuyordu.

Kahramanımız uyandığında yanbaşındaki masada bir gazetenin bulunduğunu gördü ve elinin ula-

şacağı mesafede olan gazeteyi hemen götürdü ve okumaya başladı. İlk sayfalarda önemsiz birkaç haberden sonra üçüncü sayfayı okurken bayılacakmış gibi oldu. Bedeninden soğuk terler boşanıyor derin soluk alıp veriyordu. Gazetede yazılan habere göre ünlü Fransız yazarı François Ambroise yeni kitabı “Paris Havası”nı dünyaya takdim etmiş ve coşkulu insanların yardımıyla dünyada en çok satılan kitap olmuştu. Şüphesiz okuyucularımızın hatırlayacağı gibi bu Mösyö Ambroise bu ismi Mesut Özel`in yeni kitabı diye nitelendirdiği “Türkiye Havası”ndan çalmış ve çaldığı yetmezmiş gibi dünyada ününü daha da yükseltmişti.

Mesut Özel hemen annesine ve babasına bu gazeteyi nereden aldıklarını sordu. Gazeteye ilgili bir şey bilmediklerini söyleyen anne ve baba oğullarının neden bu kadar şaşırıldığını anlayamamışlardı. Fakat Mesut Özel gazeteyi üvey abisinin bıraktığını anlamıştı.

Komiser çıkıp gitmişti. Ama ardında, Mesut Özel`in bulunduğu salondaki masanın üzerine hükûmetleri ve insanları yıkan yıkıcı bir güç; gazeteyi bırakmıştı.

Birkaç hafta Mesut Özel kendine gelmek için çaba sarfetti. Ama yine de içindeki huzursuzluk ve öfke dinmiyor, aksine öfke ateşi daha da tutuşuyordu.

Mösyö Ambroise`nin bu hareketine bir tek Mesut Özel kızmamıştı. Anlayacağınız gibi öfkesinin

boyutu nedeniyle ilk sırada Gökçe Hanım ve ondan sonra Mrs.Green ve İgor Petrov vardı. Doğrusu Gökçe Hanım Mösyö Ambroise`nin Mesut Özel`in düşündüğü bir fikri çaldığından haberi yoktu. Sadece böyle aşağılık insanların günü günden yükselmesini istemiyor, böylece Mesut Özel`i devirerek bir ahmağın yükselmesine neden olduğunu düşünerek kahroluyordu.

Gökçe Hanım kötü insan değildi, o sadece adaletin yerini bulmasını isteyen, ruhu fırtınalarla dolu bir isyancı, intikamını en ağır şekilde almak isteyen savaşıydı. Bunun için Mesut Özel`in iflasında Gökçe Hanım`ı suçlamak gereksizdir. Yine de en doğru kararı siz sevgili okuyucularımızın vereceğine hiç kuşku yok. Ne demişler, bir elden ses çıkmaz, bunun için herkesin düşüncesi hikayenin sonunu kendisi belirleyecek ve doğru sona doğru kararlılıkla ilerleyecektir.

Aylar geçtikten ve Mesut Özel biraz daha iyileştikten sonra bir gün kapı çaldı. Anne Özel bahçenin kapısını açtığı anda karşısında güzel ve zarif bir kadın ve yanında soylu ve teninin rengi dolayısıyla yabancı olduğu belli olan yaşlı bir adamı buldu.

Acaba bu soylu ama davetsiz misafirler de kimdi?

XV Eski Bir Dost

Davetsiz misafirler yavaşça eve yöneldiler. Adam kapının eşiğinde durdu ama kadın sakin adımlarla Mesut Özel'in bulunduğu salona doğru yürüyordu. Kadının salona ulaşması için önce mutfağı geçmesi gerekiyordu.

Mesut Özel misafirlerin geldiğinin farkındaydı. Fakat yine komşulardan biridir deyip gözlerini açmak zahmetine katlanmadı. Yanına yaklaşmakta olan ayak sesleri sessizliği bozuyor, Mesut Özel gibi hasta birini sinir ediyordu. Sonunda gözlerini açtı ve adım seslerinin kesmesi için bağıracaktı ki karşısında ayakta duran misafiri görünce durakladı. Yüreği yerinden çıkacakmış gibi hızla çarpıyordu. Ağzını açarak derin bir nefes aldı.

Karşısında gördüğü kadın Gökçe Hanım'dan başkası değildi.

Komplolardan habersiz olan Mesut Özel eski arkadaşını görmenin mutluluğu ile ne yapacağını bilmeden yerinde doğrulmaya çalıştı. Fakat bu çabası boşunaydı; gücü yetmedi. Ardından doğrulması için Gökçe Hanım ona yardım etti. Sırtına yastık koyup oturmasını sağladı.

-“Ah! Vefalı dost! Vefalı dost!”-dedi Mesut Özel.

Bu sözler Gökçe Hanım`ın yanaklarının kızarmasına neden olmuştu. Çünkü Mesut Özel hâlâ komplolardan habersizdi.

-“Gözlerinizi kaçıyorsunuz. Beni bu halde gördüğünüz için üzülmeyin. Kader bana bunu reva gördü. Elden ne gelir?”-Gökçe Hanım`ın bakışlarını kaçırmaya üzerine Mesut Özel asıl nedeni anlamadan dedi.

-“Sevgili dostum. Seni bir daha görmenin mutluluğunu yaşıyorum.”

Kapının eşiğinde ayakta duran General Durand ve Baba Özel konuşulanları dinliyordular.

-“Gerçekten de, şimdi karşınızda olmam bir mucize. Çünkü doktorlar öleceğimi söylemişti. Doktorlar yanılabilir, ben yakında öleceğimi düşünüyorum. Böyle umutsuz şekilde yaşamamanın bir faydası yok! Yalnız aileme acı veriyor, sizin gibi vefalı dostlarıma hüznü yaşıyorum.”

-“Umutsuz durumlar yoktur, umutsuz insanlar vardır.”-diye, Gökçe Hanım ünlü komutanın sözünü fısıldadı.

-“Bir şey mi dediniz?”-diye sordu Mesut Özel.

-“Hayır, sadece hayatta olduğunuz için dua ediyordum.”

-“Gerçekten, benim bu halde olduğumu nasıl öğrendiniz? İstanbul`da bulunurken birçok defa *Dream* gazinosuna uğradım ama sizi hiç göremedim.”

-“Biliyorum!”-dedi yavaşça.

-“Nasıl?! Biliyor musunuz?”-dedi Mesut Özel, şaşırmişti.

-“Aslında sizi ziyaret etmemin başka sebepleri var.”

-“Nedir?”-diye sordu Mesut Özel, bir an tereddüt ettikten sonra.

-“Size gerçekleri anlatmak istiyorum.”

-“Gerçekleri mi?”

-“Elbette. Gerçekleri!”-diyerek sustu Gökçe Hanım. Kafasında bir şeyler düşündüğü hareketlerinden ve yüzünün durumundan belli oluyordu.

-“Beni korkutuyorsunuz. Hadi dostum! Söleyin.”

-“Gerçeklerden korkmanıza gerek yok. Siz dostlarınızdan korkun!”

-“Nasıl yani?”-diye sordu Mesut Özel.

-“Sizin iflas etmenize neden olan kişiler ben ve Mösyö Ambroise`ti.”

Mesut Özel fal taşı gibi büyümüş gözlerini Gökçe Hanım`ın üzerine dikmişti. Ağız açık olduğu halde hiçbir şey söylemeye gücü yetmiyor ya da söyleyeceği kelimeler karşısında daha ağır gerçekler duyar diye korkuyordu.

-“Mösyö Ambroise sizi ziyaret ettiğinde zaten biz önceden tanışıyorduk. Ve sizi ziyaret etmesinin asıl sebebi sizi ortadan kaldırmak ve ününüzü elinizden almaktı. Bunun için bir tesadüf eseri tanıştığı benden yardım istedi ve bir yıl plan hazırladıktan ve Salih

Bey`le konuştuktan sonra sizi iflasa sürükledik. Anlıyorum böyle şeyleri dost zannettiğiniz bir kişiden duymak size acı verebilir ama ben dost değilim. En azından önceleri dostunuz değil, düşmanınızım.”- dedi Gökçe Hanım, sohbeti kısa kesmek istiyordu.

-“Hiçbir şey anlamıyorum! Lütfen en başından anlatın! Size yalvarıyorum!”

Gökçe Hanım zaten hasta olan Mesut Özel`i daha fazla rahatsız etmemek için söylediğini yapmaya karar verdi.

-“Yıllar önce Paris`te bir tesadüf eseri Mösyö Ambroise ile tanıştım. Yine bir tesadüf eseri sizin, yani Mesut Özel`in ortak düşmanımız olduğunu öğrendik...”

-“Ortak düşmanınız mı? Ama nasıl?”-dedi daha da şaşırان Mesut Özel.

-“Mesut Bey, amcanızdan haberiniz vardır. Amcanız benim babamı öldürdü ve annemin ölmesine neden oldu. Babamı öldürdüğü gün amcanızdan intikam almaya yemin ettim. Ne yazık ki amcanız kendi eceliyle öldü ve ben de yeminimi yerine getirmek için onun ailesinden olanlardan intikam almaya karar verdim. Kader karşıma sizi çıkardı. Zaten şımarıklığınızla bunu haketmişsiniz.

Mösyö Ambroise`nin dostlarıyla sizi ziyarete gelmek istemeleri hiç şüphelendirmedi mi sizi? Nasıl olur? Oysa herkes biliyordu. Sizi iflas ettirmek, sizin elinizden ününüzü almak istiyorlardı. Ben ise sadece intikamımı alacaktım.”

-“Beni öldürebilirdiniz! Beni kurşunla yaralayıp ölüme terkeder veya bıçaklayabilirdiniz.”-dedi kendinden geçen Mesut Özel.

-“Elbette, ama sizi öldürmeyi hiç düşünmedim. Size acıyı yaşatmak istedim.”

-“Ve başarılı oldunuz *Matmazel!*”-Mesut Özel `Matmazel` kelimesini özellikle belirtti.

-“Gördüğünüz her şey bir oyunun parçasıydı. Siz de oyunun bir parçasıydınız. Fakat bunu anlamadınız. Yakınlarınıza karşı hep şüphe duydunuz, ama yabancılara kucak açtınız. Evet, evet sizin zaafınız bu; yakınlarınıza güvenmemeniz! Gerçi, sizi bu halde bulduğuma şaşırmadım. Zaten biliyordum böyle olacağını. Çünkü zayıf karakterli birisiniz ve zayıf karakterli insanlar dünya mallarına bağılıdır. Onların elinden bir eşyasını alırsanız hemencecik ölüverir. Siz de aynı şekilde mülkünüzü kaybettikten sonra hastalandınız.

Yıllarca intikamımı gerçekleştirmek için önüme çıkabilecek her engeli hesabladım ve daha da güçlü olabilmek için önlemlerimi aldım. Fakat karşımda zayıf, güçsüz, ezilmiş bir adam buldum. Şimdi, bana bakın, o kadar güçlüyüm ki yenilmez durumdayım. Dünyada hiçbir ölümlü beni mağlup edemez. Çünkü gücümün yanı sıra Tanrı'nın dostuyum ve bu, beni kâinatta da yenilmez kılar.”-dedi soyukkanlılığını koruyan Gökçe Hanım.

-“Yeter! Yalvarıyorum yeter! Yüreğim bu kadar gerçeğe dayanamaz! İnsaf edin ve susun! Ah, Tan-

rım! Beni bu cani kaderin elinden kurtar!”-Mesut Özel ağlamaya başladı. Onu bu şekilde gören Gökçe Hanım duygularını kontrol etmekte güçlük çekiyordu. Ve her soğukkanlı kişi gibi duygularını yönetmenin tek yolunu karşı saldırıya geçmekte buldu.

-“Kaderden yakınıyorsunuz ama onu değiştirmek için çalışıyorsunuz. Dertlerinizle övünüyorsunuz ama yüreğinizin derinliklerindeki sevince yer vermiyorsunuz. Tanrı`ya şikâyet ediyorsunuz ama sizden alınan intikamın tek sebebinin hatalarınız olduğunu kabul etmek istemiyorsunuz. Şimdi, merhamet etmesini istediğiniz Tanrı, niçin sizin gibi nankör birine yardım etsin ki? Tanrı kör değildir Mesut Bey! Aksine o her şeyi duyar ve görür!”-diyerek saldırısının aşırı kaçtığını farkettiler ve sustu.

Mesut Özel`in kendine gelmesini bekleyen Gökçe Hanım çantasından bir gazete çıkardı. Mesut Özel artık bir ağaç gibi sessiz ve duygusuzdu.

-“Mesut Bey, odanızdaki televizyonun üstü dantellerle kaplı. Yanlarının tozuna bakılırsa, uzun zamandır televizyon izlemiyorsunuz galiba. Hiç yeni haberleri merak etmiyor musunuz?”-dedi Gökçe Hanım.

-“Hayır, eğer önemli bir gelişme yaşansaydı zaten haberim olurdu. Yani sokaktan fısıltılar duyulurdu.”-dedi soğuk bir şekilde.

-“Haklısınız, ama söylediğiniz yurtiçi gelişmeler için geçerli. Yabancı ülkelerden hiç kimse sokakta konuşmaz bizde... Zaten elalemizden bize ne! Öyle değil mi?”- diyerek gülümsedi Gökçe Hanım, karşısın-

daki adamı sakinleştirdiğine sevinerek. Ardından çantasından çıkardığı gazeteyi Mesut Özel'e uzattı.

-“Ne bu?”-diye sordu Mesut Özel.

-“Okuyun, göreceksiniz.”

Gazetede Mösyö Ambroise'nin ya da şimdiki ismiyle sahtekar Ambroise'nin dünyaca ünlü yazarlar olan Mrs.Green ve İgor Petrov'in ismine leke düşürmek istediği ama uyanık yazarların bunu hemen farkedip önlem aldıkları ve sahtekarın hapsedildiğinden yazıyordu.

Gökçe Hanım karşısında taştan farksız olan bu mahluğuşeyrediyor yüzünde hiçbir değişiklik görmediği için kızılıyordu.

-“Ambroise'nin suçu ortaya çıktı! Aklandınız Mesut Bey!”-dedi Gökçe Hanım tarif edilemez bir coşkuyla.

-“Yaa, demek öyle?”-Mesut Özel'in yüzünde alaycı gülümseme belirdi-“Peki bu neyi değiştirecek? Lütfen söyler misiniz, Gökçe Hanım?”

Gökçe Hanım kıpkırmızı kesildi. Biraz düşündü ve kafasını öne doğru eğerek-“Hiçbir şeyi!”-dedi.

Gerçekten de Ambroise'nin suçlu olduğu ortaya çıkmıştı. Ama bu ifşa Mesut Özel'in bağışlanmasına veya şöhretini bir az bile olsa geri kazanmasına yardım etmedi. Çünkü “vassalımın vassalı benim vassalım değildir”, yani, suçlunun neden olduğu suçlu bizim umurumuzda değildir.

Anne Özel kahveleri getirdi. Mesut Özel sıcak kahveyi bir yudumda içti. Bu görüntü karşısında

Gökçe Hanım ilgisini gizleyemedi. Bunu gören Mesut Özel kendisini haklı göstermek amacıyla şunları söyledi:

-“Sıcak su içmeyi severim.”

-“Canınızı yakmıyor mu?”-diye sordu Gökçe Hanım.

-“İnsanların yanında hafif kalır.”-dedi Mesut Özel.

-“Duygularınızla hareket ediyorsunuz. Bu güzel bir şey değil. Zaten erkekler kadınların aksine asla hisslerini gizleyemezler. Mesela, kadını gördüğü an aşık olan bir erkek hemen bunu ya söyler ya da hareketleriyle belli eder. Ama kadınlar... kadınlar hissleri, devlet sırrını ölene dek yüreğinde saklayan sadık diplomatlar gibi mezara kadar yanlarında götürürler.”-Gökçe Hanım konuşurken Mesut Özel'in gülmüşediğini ve yüzünün kızardığını farkettili -“Ah ne gülüyorsunuz eski dostum? Yoksa bu sizin de mi başınıza geldi? Siz de mi hisslerinin kurbanı oldunuz?”-dedi sohbeti değiştirmek isteyen Gökçe Hanım.

-“Hayır, böyle bir olayla hiç karşılaşmadım. Ama siz kadınların her şeyi bildiğinizi sandığınızı fakat hiçbir şey bilmediğinizi düşünüyorum. Evet erkekler öksüz Helena kadar dözümlü, sabırlı, direşken olmayabilir. Fakat Miranda gibi de şıpsevdi değillerdir.”-dedi karşısında duran kadına karşı olan aşkını yıllardır yüreğinde saklayan ve yüreğindeki aşk tohumunu özenle besleyip onu büyüten Mesut Özel.

Artık ayrılık vakti gelmişti. Gökçe Hanım ayağa kalkıp Mesut Özel'e veda etti ve ardından General Durand'ın yanına döndü. General'in yanında baba Özel'i ağlarken buldu. Baba Özel Gökçe Hanım'ın ellerini ellerinin arasına alarak öptü:

-“KIZIM, bizi affet. Abimin günahlarının bedelini ödememek için İstanbul'a kadar geldim ama adaletli Tanrı hiç şaşmaz adalet kılıcını burada bize sapladı. Oğlum ölecek, kızım! Ölecek! Bir baba için bu ne demek biliyor musun?”-dedi baba Özel.

-“Ama babasını yitiren bir kızın duygularını biliyorum!”-diye soğuk bir şekilde yanıtladı.

-“KIZIM, senden tek bir ricam var! Sana babalık etmeme izin ver. Belki bu yolla Tanrı bizi bağışlar. Hadi kızım! Cevap ver.”

-“Affedin ama bunu yapamam. Benim zaten bir babam var.”-dedi Gökçe Hanım ve General Durand'ın koluna girerek bahçeyi terk ettiler.

Bu beklenmedik ziyaretten iki ay sonra Mesut Özel'in ölüm haberi tüm dünyaya yayıldı. Yaşamında değer vermedikleri Mesut Özel'in kitapları yeniden çok satılanlar listesine düştü ve ailenin geçimi böylece sağlanmış oldu.

XVI Son Bir Bakış

Mesut Özel ölmemişten önce Tanrı'ya çok dualar etti. Ama artık Tanrı kulağını onun ağzından uzaklaştırmış, elini onun yüreğinden çekmişti. Tanrı'nın bütün cephelerde geri çekilişinin sebebi öfkesi değildi; sevgisiydi.

Tanrı insanı yaratırken kendi fiziksel özelliğini dikkate aldığı gibi, kendi kişiliğini de insana yansıtmıştı: çok sevdiği biri tarafından ihanete uğramak Tanrı'yı hayal kırıklığına uğratmış ve karamsarlığın derin ve karanlık çukuruna terk etmişti.

Eğer bir Tanrı veya zamanın hakimi varsa, Mesut Özel'e yaşaması için tüm güzel olanakları sağlamıştı. Ne mutlu ki Tanrı tek başına olduğu için insanın en cazibeli yanı olan nankörlüğü denemeye fırsat bulamamıştı.

Sahtekar Ambroise hapisanede çürürken İgor Petrov ve Mrs.Green ortak ünlerinin keyfini çıkarıyorlardı.

Mesut Özel ise bilindiği gibi sonsuz uykusuna dalmıştı.

Gökçe Hanım deniz sahilinde geziyor ve düşüncelere dalıyordu. Hiçbir vicdan azabı çekmiyordu. Kendisini Tanrı'ya dönüştürdüğünü sanıyordu ama aslında bedeninin kontrolünü Doktor Faust gibi Şeytan'a bırakmıştı.

SON

“Elm və təhsil” nəşriyyatının direktoru:
N.MƏMMƏDLİ

Dizayner: Kamran İbrahimov
Texniki redaktor: Rövşanə Nizamiqızı

Çapa imzalanmış 19.03.2022
Şərti çap vərəqi 12. Sifariş № 32
Kağız formatı 84x108 1/16. Tiraj 500

Kitab "Elm və təhsil" nəşriyyat-poliqrafiya
müəssisəsində səhifələnib, çap olunmuşdur
E-mail: elm.ve.tehsil@mail.ru
Tel: 497-16-32; 050-311-41-89
Ünvan: Bakı, İçərişəhər, 3-cü Maqomayev 8 /4